

DE respiratione verò, alij non dicunt, cuius gratiâ fiat, sed id solùm, quo pacto fiat, dicunt, vt Empedocles, & Democritus. Alij ne id quidem nec modum eius assignant, sed tanquam manifestus sit, eo vtuntur. Atqui si refrigerationis gratia fiat, id ipsum exponendum est. Calidum itaque si in supremis tantùm sit partibus, tum inferiora refrigeratione nulla indigent. sed non est in supremis tantùm. Nam spiritus per vniuersum corpus est, & initium respirationis à pulmone est. Quo pacto itaque qui in extremis est calor, refrigerabitur? & dicet quispiam refrigerationem respiratione factam in omnes partes distribui per continuitatem. Sic proximas pulmone partes ab aère attracto frigerari, deinde vicinas frigerare, & ita deinceps vsque ad extrema. Sed ostendendum id est, fieri non posse. Quis itaque modus extremorum erit? Absurdum est enim omnino statuere ea agitatione quapiam, & velut alimento non indigere. Quòd si dicas perspirationem totius esse aliquam, quæ scilicet agitationem spiritibus præbeat totius, tum quis erit finis respirationis? non enim refrigeratio erit, si eam perspiratio efficiat. Et in vniuersum, ambiguum negotium hoc totum est. Siue enim refrigerationem extremorum in respirationem referas, tum ad ea vsque distributionis ipsius celeritas quomodo sensum effugiet? siue perspirationem constituas, quæ calorem in ambitu totius existentem foueat, tum præterquam quòd respirationis hic finis esse amplius non possit, siquidem perspiratione illum consequi liceat, mirabilis quoque erit profectò omnium inter se partium fluxio & refluxio perspiratione facta. Nisi dicas eundem in vtroque rectè finem censerì, & qui in ambitu totius calor sit non ita plenus, & auctus perspiratione sufficienter foueri possit: qui verò in corde, & vicinis illi partibus sit, vehementissimus, maiore refrigeratione opus habere, vt in primis ob hunc ipsum instituta fuisse respiratio videri queat: & proinde maiorem quoque vim aëris eò attrahi oportere, ob quam instrumenta capaciora, & actio quædam magis conspicua, à Natura fuerint constructa. Per multa enim eiusmodi in cæteris quoque actionibus facultatibusque contingunt. adhuc tamen absurdum est, si ad os quoque distributio fiat: id quod ex arteriis est manifestum. Ob hæc itaque, vt dictum fuit, de respiratione perquam diligens consideratio est habenda, cuiusnam gratia fiat, & quibus partibus communis sit, & quomodo sit. Præterea, nec alimentum omnibus per arterias adfertur, veluti tum vasis ipsis, tum aliis partibus quibusdam. Vivunt autem plantæ quoque, & aluntur. Sed hæc ad ea pertinent quæ de interitu rerum traduntur.

ΠΕΡΙ δὲ αἰσπνοῆς, οἱ μὲν οὐ λέγουσι τίνας χάειν, ἀλλὰ μόνον ὅν ἔσπον γίνεται, καθάπερ Ἐμπεδοκλῆς καὶ Δημόκριτος. οἱ δὲ ἄλλοι τὸν ἔσπον αὐτῆς λέγουσιν, ἀλλ' ὡς φθμερῶν χάειται. δεῖ δὲ χάει, εἰ καὶ ἀψύξεως χάειν, αὐτὸ τῆτο ἀφασαφῆσαι. εἰ γὰρ εἰ τοῖς ἀνωθεν θερμὸν, οὐκ ἀν' ἐπὶ οἱ καίτω. τὸ δὲ σύμφυτον πῶμα δι' ὄλου, καὶ ἀρχὴ ἀπὸ τῆ πῶματος. δοκεῖ δὲ χάει τὰ τῆς αἰσπνοῆς εἰς πῶματα ἀφασαφῆσαι καὶ σιυέχειν. ὡς τῆτο δεκτέον ὡς οὐκ ἔστιν. ἀτοπον δὲ, εἰ μὴ δεῖται ἕως κινήσεως καὶ οἷ ἔσπης. εἰ δὲ ἀφασπνεῖ πῶμα, οὐκ εἰ καὶ ἀψύξεως εἶη χάειν. ἀλλὰ μὲν καὶ ἡ ἀφασπνοῆς ἄλλως τε αἰσπνοῆς, καὶ τὸ ἄλλο αὐτῆς, καὶ πάλιν τῆς παλιρροίας, εἰ καὶ ἀπὸ πῶματων, θαυμαστὸν πλὴν εἰ ἄλλοι ἔσπον ἀπὸ τῆ ἔσχατων. τὸ δὲ πῶμα καὶ κρείως, ἀπὸ τῆ πῶμα καρδίας. εἰ πολλοῖς δὲ οὕτω τῆ ἐνεργεῖν καὶ τῆ διωάμεων. ἀτοπον οὖν ὁμοῦ εἰ καὶ εἰς τὸ ὅσον ἀφασπνεῖται. καὶ γὰρ δὴ τῆτο φθμερῶν εἶη ἀφασπνοῆς. δεῖ, καθάπερ εἶρησαι, σκοπεῖον πῶμα αἰσπνοῆς, εἰ τίνας ἐνεκα, καὶ ποίοις μέρεσι, καὶ πῶς. ἐπὶ δὲ οὐδ' ὅτι φθορὰ τῆς ἔσπης φέρεται πῶμα δι' ἀφασπνοῆς, οἷ αὐτῆς τε τῆς ἀφασπνοῆς καὶ ἄλλοις ποῖ τῆ μερῶν. ζῆ δὲ τὰ φυτὰ καὶ τρέφεται. ταῦτα μὲν οἱ κειότερα πῶμα πῶμα τῆς φθορῆς.

Περὶ τριῶν τῶ ἐν τῇ ζήτησι πνεύματος
κινήσεων.

*De tribus motionibus spiritus in arteria
contenti.*

ΕΠΕΙ δὲ τρεῖς αἱ κινήσεις τῶ ἐν τῇ
ζήτησι πνεύματος, ἀναπνοή, σφυ-
γμός· τρίτη δὲ, ἢ τὴν Ἐσφίω ἐπαρυσσα
καὶ κατ'εραζομένη· λεκτέον ἄρ' ἐκείνης,
καὶ ποδ', καὶ πῶς, ἔτι πίνος χεῖν. τούτων
δὲ ἢ μὴ τῶ σφυγμοδ', καὶ τῇ ἀσθίω φα- B
νεσθ' καθ' ὁποῖω μέγεθ' ἀποτομῆσι· ἢ δὲ
τῆς ἀναπνοῆς, μέγεθ' μὴ τοῦ φώμεθ'. τὸ
δὲ πλέον, καὶ λόγον· ἢ δὲ τῆς Ἐσφίης, ἀπα-
σα καὶ λόγον, ὡς εἰπεῖν· ὡς ἐκ τῆς συμ-
βαιόντων δὲ, καὶ τὴν ἀσθίω· ἢ μὴ οὕτω
ἀναπνοή δῆλον ὡς ἀπὸ τῶ ἐν τῶ ἐχει τὴν
ζήτησιν· εἴτε ψυχῆς δυνάμεις, εἴτε ψυ-
χῆ δὲ λέγειν τούτων, εἴτε καὶ ἀλλίω
πῶς σωματικῶν μίξιν, ἢ δὲ αὐτῆς ποιῆ τὴν
τοιαύτην ὀκλίω· ἢ ἢ ἀρετικῆ ἀταποδί-
δουται, καὶ ὁμοίω ἀληθεῖ· εἰ δὲ μὴ, πῶς
ὁμοίω τῶ χρονοῖς τὸ σῶμα καὶ ἢ τοιαύ-
τῶ κινήσιν· ἢ εἰ μὴδὲν ἀσφίω τὸ ἀμα,
πῶς τὰ μέρη σκεπτόν· ὁ δὲ σφυγμός,
ἴσθ' ὡς τῶ τῶ τῶ, πῶ μὴ δὴ δὴ δὴ
εἴ καὶ συμβεβηκός· εἴτ' ὅτ' ἐν τῶ ὑγρῶ
πλήθος ἢ θερμότητος, ἀνάγκη τὸ ἐκ πνεύ-
ματούμεθον ἀσφί τὴν ἀναπόλησιν ποιεῖν
σφυγμόν· ἐν τῇ ζήτησιν ἢ ἔσφιν· εἴτ' ὅτ'
τῶ τῶ τῶ σύμφυτον· τῶ τῶ τῶ τῶ
ὑποκειμένη οὐσίαν τῶ ζώου τῶ ἐκ τῆς
ἐνεργείας, ἀνάγκη τῶ τῶ τῶ τῶ τῶ τῶ
δὲ ὅτ' ἐν τῶ τῶ ἀναπνοῶ ὁ σφυγμός,
σημεῖον· εἰ τὸ γὰρ πυκνόν, εἰ τὸ ὀμα-
λόν, εἰ τὸ σφοδρόν, ἢ σφίον ἀναπνεῖ
τῆς, ὁ, τὸ σφυγμός ὁμοῖος καὶ ὁ αὐτός.
ἀλλ' ἢ ἀνωμαλία γίνετα καὶ ἐπίτα-
σις ἐν τῶ σωματικῶ ὡς πάθος, καὶ
ἐν τῶ τῶ ψυχῆς φάσις, ἐλπίσι, ἀ-
γωνίαις· εἴ δὲ καὶ ἐν τῶ ζήτησι
ὁ σφυγμός, καὶ ὁ αὐτός ὡν ῥυθμῶ καὶ E
ὁμοίω ἢ, σκεπτόν· ἐκ εἴω δὲ γε-
ρῆς μακρῶν ἀπρητημῶσι· ἢ κίσα δὲ ἐνε-
καὶ τοῦ φαίνεται γίνεσθαι, κατὰ τῶ εἴ-
ρηται· τὸ γὰρ αὐτῶ τῶ ἀναπνοῆς καὶ τῶ
ἐπαγωγῆς, εἴθ' ὡς ἔτερον σύμφυτον
ἀλλήλων, εἴθ' ὡς τῶ τῶ τῶ τῶ τῶ
τερον, ἐνεκαὶ τοῦ φαίνεται, καὶ ἔχει πῶ
λόγον· τριῶν δὲ οὐσῶν, πότερον ἄλλω

CVM autem motiones in arteria contenti
spiritus tres sint, respiratio, pulsus: & ter-
tia, alimēti aduectio elaboratiōque: de quaq;
harum dicendū est, & vbi, & quo pacto sit, &
cuius gratia fiat. Pulsus itaq; motio qua par-
te sit, sensui quoque est manifestū, quamuis
scilicet animalis partē tangētibz. Sed respi-
rationis motus, in qua sit parte, aliquouſque
manifestum quidem sensu quoq; est. Potior
tamen illius cognitio ratione habetur. at ali-
menti motus vniuersus ferè ratione est inqui-
rendus. Quæ tamen ab accidentibus de eò sit
inquisitio, ipsa quoque à sensu initiū habet.
Quòd igitur respiratio, intus habeat initium,
manifestū sanè est, siue ea facultas, animæ sit,
siue anima ipsa sit dicenda, siue alia quæpiam
corporū miscella, quæ per ea talem attractio-
nem efficiat. at facultas qua animal alitur, to-
ta sibi ipsi respondet, & similis est, tanquā ea-
dem per vniuersum sit corpus. Et si fortè non
sit, at corpus tamen vniuersum æquabiliter
iuxta tempus se habet in tali motu. Quòd si
non statim sit obuium, num aliqua sit differē-
tia, inspectione partium omnium est cognos-
cendum. Pulsus autem peculiaris quispiam,
præter hos motus est, & quadantenus accidē-
tarius esse, nec finē habere videtur, ob quem
fuerit institutus. Et vt calore vehemente in
humidum agente, necesse est quæ in flatum
resoluuntur partes ob versationem bullas
excitare, ita pulsum quoque fieri in animalis
corpore par est: statimque per initia primū
consistit pulsus: nam iis quæ prima sunt, co-
æuus calor est. Et fortasse actionem caloris
in materiem, quæ generationi animalis sub-
sternitur, id ipsum cōsequi est necesse. Quòd
autem respirationi pulsus non respondeat, si-
gnum hoc est. Siue enim frequēs, siue æqua-
lis, & siue magna sit, siue leuis respiratio, pul-
sus similis, idēque semper manet, sed inæ-
qualis fit, & intēditur, tum pro corporis affe-
ctionibus variis, tū animæ, velut timore, spe,
agonia. Sed an in arteriis pulsus eundē teno-
rem seruet, aut æqualitatē, cōsiderandum est.
Et videtur nō seruare, ad partes longè inter se
diffitas animū aduertētibz. Ceterū quod di-
ctū est, nō finis cuiuspiā gratia fieri, sed actio-
nis necessitatē sequi, caloris ipsius scilicet in
humidū, id omnino ita habere videtur. at in-
spirationis & expirationis motus, siue eun-
dem finem habet vterque, & diuersus alter ab
altero sit, siue alium, neque sibi mutuo respō-
deant, ob finem tamen omnino aliquem fieri
rationabiliter videntur. Porrò de his tribus
motibus ambigi rectè potest, an sint eozui: &
si non sint, quis horū primus sit: & an sit ratio

nabile, pulsus respiratione priorem statui. Nam alitio prius quam totum animal sit perfectum, est, & postquam perfectum est animal: attractio enim menstrui humoris ad formationem fetus, & partium delineatarum auditio, nutriticis facultatis opus est: quemadmodum designatio partium ex semine, formatricis. Iuxta quem ordinem, respirationis motus postremus fuerit. Nam tum primum respirat, vbi in lucem editus fuerit partus: eaque propter postremus hic motus est. Nam alimenti attractio elaboratioque non solum post, sed & prius quam integris sui partibus animal sit absolutum, in vtero peragitur. Respirationem itaque hic motus precedit. at pulsus per initia statim in constitutione cordis emergit: id quod in sectione viuorum, & pulli formatione ex quo, deprehendere liceat. Sed & vt supra quoque dictum est, in prima partium delineatione, quae per actionem calidi in humidum fit, feruorem hunc, & pulsus agitationem fieri par fuerit: quare primus hic erit motus. Qua ratione quoque actioni cuiuspiam similis esse videtur potius, quam aeris attractioni: nisi & hic ad actionem faciat aliquid.

A εἶναι πλὴν τε σφυγμῶδη, καὶ πλὴν διαπνευστικῶν; ἢ γὰρ Ἐσφὴ πρὸς ὑπερῆχοντος, ἢ οὐ; ὁ μὲν γὰρ διαπνεῖ, ὅταν ἀπολυθῆ τῆς κοιλίας· ἢ δὲ ὀπιθορὰ ἐξ Ἐσφῆ, καὶ ξιωισαμῶν καὶ ξιωεσηκῶτος· ὁ δὲ σφυγμός, ἀπὸς ἐν τῇ δεξιᾷ ξιωεσαμῶν τῆς καρδίας, κατὰ τὸν ἐν τοῖς ὠοῖς γίνεται φανερόν. ὥστε αὐτὴ πρῶτη, καὶ εἰσὶν ἐπεργεῖα τῆν, καὶ ἐστὶν ἐν ἀπολήσει πνεύματος· εἰ μὴ ἀεὶ τῶτο πρὸς πλὴν ἐπεργεῖαν.

B

CAPVT V.

ΚΕΦΑΛ. Ε.

Dubitatio de arteria & modo quo ipsa sentiat: item alia quaedam.

Πότερον τὸ ἐκ τῆς αἰσθητικῆς πνεύμα φέρεται εἰς τὴν κοιλίαν, & οὕτως τρέφεται ζῷα. ἀπερία πρὸς τὴν δεξιάν, & τὴν ἀριστεράν αὐτῆς, πῶς γὰρ, & ἕτερα ἀπῶ.

Habetur autem & de sensu difficultas. Nam si arteria sentit solum, num spiritu, qui per eam fertur, an mole ipsa, an toto corpore: aut si quidem aer primus animae subest, eo ipso tanquam potiore causa, ac priorē? quid igitur in animae potentiam, huiusce motionis causam referunt? quemadmodum illi quoque faciunt, qui partem rationalem, animalēque inter causas referunt, & pro illorum sententia reprehendendi non fuerint, cum & ipsi causam rogati, potentiam animae assignent. at in non spirantibus num immixtus externo est? an non est, sed mixtus quidem, at alio quodam modo est? Quae itaque differentia eius fuerit, qui arteria continetur, ad eum qui foris est? Nam vt inter hos differentia statuatur, prorsus ratio postulat, & fortassis tenuitate necessariō differat. at rursus, aut à seipso aut ab alio, quoniam calidus est. De hoc enim ita sentiendum videtur, vt de eo qui foris est. Nam de his quae in corpore fiunt, ita videtur ratiocinandum esse, vt de his quae foris eueniunt. Et à refrigeratione auxilium omnino quoddam accipit ipse qui intus est aer. Num igitur sic res habet, vt qui foris tenuiore substantia est aer, vbi intro haustus fuerit, & in angusta vasa intrusus, compingatur quodam modo, ac densetur? aut mixtionem necessariō accipit aliquam, dum per humores & ceterarum animalis partium molem versatur? Sed tum non fue-

Τὸ δὲ πνεῦμα τὸ ἐκ τῆς αἰσθητικῆς φέρεται μὴ εἰς τὴν κοιλίαν, ἀλλὰ ἀπὸρον εἶναι πρὸς τὸ σφῆ, δι' οὗ τῆς αἰσθητικῆς φέρεται τὸ πνεῦμα ἐκ τῆς βραγχίαι εἰς τὴν κοιλίαν, & πάλιν ἔξω. τῶτο δὲ τῆς αἰσθητικῆς φανερόν. Ἐξ δὲ ἀπερίας καὶ τὰ πρὸς αὐτῆς εἰσὶν ἡ δεξιάν μόνον ἀναδενέται, πότερον πρὸς πνεύματι τὰ δι' αὐτῆς, ἢ τὰ ὄσκα, ἢ τὰ σώματα; ἢ, εἰσὶν ὁ ἀὴρ πρῶτον ὑπὸ πλὴν ψυχῆ, πρὸς κλειωτέρω τε & πρῶτέρω· ἢ οὐκ ἢ ψυχῆ; διὰ μὲν φασὶ τὰ αἴτια τῆς κινήσεως τῆς ποσότητος. ἢ δὲ ἄλλοι ὡς οὐκ ὀρθῶς ὀπιθιμῶτος τοῖς τὸ δεξιάν καὶ θυμικόν; καὶ γὰρ οὐτοῖς διωάμει λέγεσθαι. ἀλλ' εἰ δὲ ἡ ψυχὴ ἐν τῇ ἀεὶ τούτω, ὅτι γε κινῶς, ἢ παρῶν γέ τι καὶ ἀλλοιοῦ μῶτος, ἀλόγως ἀν' ἑαυτὴν ἢ ψυχῆ, πρὸς τὸ συγκληνὸς φέρεται, καὶ ὁ ὁμοίω ὁ ὁμοίω αὐξεται, ἢ οὐ; τὸ γὰρ ὄσκα ἀὴρ, ἀλλὰ συμβαλλόμενον ἢ πρὸς τὸ πλὴν τῆς διωάμει ὁ ἀὴρ, ἢ ὁ τὸ αὐτὸ ποιοῦν; καὶ τὸ ποιοῦν τῆς δεξιᾷ καὶ ὑποθεσις. τοῖς δὲ μὴ ἀναπνεῖσθαι ἵνα ἀεπιμικτὸς ὁ ἔξω, ἢ ὁ, ἀλλὰ κατ' ἄλλοι Ἐσφῆ πρὸς μὲν μῶτος. τῆς οὐκ ἢ ὀπιθορὰ τῆς ἐν τῇ δεξιᾷ πρὸς τὸ ἔξω, ὁ δὲ φερῶν γὰρ ἀλόγως. πᾶσα δὲ ἡ ἀναγκῶν λεπτότητι. ἀλλ' εἰ δὲ κατ' ἑαυτὸν θερμῶς, ἢ ὑφ' ἐπερῶ; φαίνεται

γδ ὁ ἔσω κατὰ ὁ ἔξω βοηθεῖται ἢ τῆ κα-
 ταψύξῃ. πότερον δὲ; ἔξω μὲν γδ. παλαιῶν.
 ἐμπεριληφθεὶς ἢ, πρῶτα, κατὰ τὴν πυκνω-
 θείσιν ἢ διαδοθείσιν πως. ἢ μίξιν τινὰ ἀνάγκη
 λαμβάνειν, ἐν ὑγρότητι τε ἔσω μακροῖς ὄγ-
 κταις ἀνασφραγίζοντες, ὅτε ἀεὶ λεπτότερος, εἰ-
 παρ μέμικτο, ἔ μὲν δὲ λογὸν γε τὸ παρῶτον
 δεκτικὸν ψυχῆς. εἰ μὴ ἀεὶ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦτον,
 καὶ ἡ κατὰ τὸν ἔσω ἀμιγρῶν. ἢ ἄρτηρια μόνον
 δεκτικὴ πνεύματος, ὅτι ἡ ἄρτηρια οὐ δια-
 φέρει, καὶ ὅτι τὸ μὲν ἄρτηριον, ἔχει τὰσιν ἢ ἄρ-
 τήρια, (καὶ ἡ διαφύρασι), κατὰ τὴν καὶ ἡ
 φλέβῃ. τὸ δὲ δέρμα, ἐκ φλεβῶν ἔνευρον καὶ
 ἄρτηριας. ἐκ φλεβῶν μὲν, ὅτι κεντηθὲν, αἵ-
 μα ἀναδίδωσιν. ἐκ νεύρου δὲ, ὅτι τὰσιν ἔχει
 ὅτι ἄρτηριας δὲ, ὅτι διασπνῶν ἔχει. μόνον γδ
 δεκτικὸν πνεύματος ἢ ἄρτηρια. τὰ δὲ φλέ-
 βας ἔχειν πόρους, ἐν αἷς τὸ θερμὸν ὅτι ὡσπερ
 ἐν χαλκείοις, θερμαίνῃ τὸ αἷμα. φύσει γδ
 ὅτι ἄρτηρια, ἀλλ' ὡσπερ ταύτη κατὰ δια-
 χεῖται. ἔ δὲ πῆχυα δὲ ἄρτηρια, ἔ ἔχειν
 ὑγρότητα, καὶ ἐν αὐτῇ, ἔ τῶν χιτῶσι τοῖς πε-
 ριέχοισι τὸ κίλωμα, φανερὸν ἐκ τῆ δυνά-
 τεισιν ἔχει. καὶ ὅτι εἰς τὸ ἔντερον, καὶ εἰς τὴν κρι-
 λία αἵ τε φλέβες καὶ ἡ ἄρτηρια σιμῶσιν.
 αἵ εἰσὶν εἰς τὴν ἔσω φλέβῃ ἔλκειν. ἐκ δὲ τῆ
 φλεβῶν τὰσιν ἀρχὰς διαδίδουσι τὴν ἔσω φλέβῃ,
 ἔ ἔχει τὰ πλάγια, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα, κατὰ
 τὴν σπλάγνα. ἀποτείνῃ γδ ἐκ τῆ πλάγιων
 φλεβῶν, φλεβία λεπτὰ ἐκ τῆς μεγάλης
 φλεβῶν καὶ τῆ ἄρτηριας πρὸ ἐκείνου πλά-
 ρα, καὶ φλέβα, ἔ ἄρτηρια παρὰ χεῖρα. καὶ
 τὰ ὄφθα ἢ κατὰ πῆχυα τὰ νεύρα ἔ τὰ φλέβας
 εἰς τὰσιν συμβολαῖς, ἔ εἰς μέγα τὴ κεφαλῶν.
 δι' ὧν τὴν ἔσω φλέβῃ δέχεται τοῖς ἰσχυρῶν καὶ ἀνα-
 πνῆν. εἰ ἢ μὴ ἀνέπνεον, ἔσφαρθῆν τὰσιν αἵ ἐκ
 τῆ ὑγρῶν εὐθύς θνήσκουσιν. τὰ δὲ φλέβας καὶ τὰ
 ἄρτηρια σιμῶσιν εἰς ἀλλήλας, ἔ τῆ ἀ-
 εθῶν φανερὸν ἔχει. τῶν δὲ ὅτι αἵ συμβολα-
 νῆν, εἰ μὴ εἰδῆτο ἔ τὸ ὑγρὸν πνεύματος, ἔ τὸ
 πνεύμα ὑγρῶν, τὰ θερμὸν ἔ τὸ νεύρα καὶ
 ἄρτηρια ἔ φλεβῶν. θερμότητι ἢ ἔ τῆ φλε-
 βῶν δέσασιν τὸ ὅτι τὸ νεύρα. ἀποποιῶν οὐκ τῆ
 πνεύματος χάρα τὸ θερμὸν, ἀλλως τε ἔ κα-
 ταψύξεως χάρα. εἰ ἢ ποῖσιν, καὶ ὅτι ἀναζωπυρῆ
 θερμῶν, γίγνεται αὐτῶν. εἰ μὴ πρῶτων τῶν ἐργῶν
 θερμότητα, συμφορῶν πως ἢ διαμνη, μη-
 δεὶσιν ἀντικειμένου μηδὲ κατὰ ψυχῶν. ὅτι
 γδ πρῶτα δεῖται κατὰ ψύξεως, χάρα φανερὸν, τὰ αἷμα κατέχει ἐν τῇ φλεβῇ τὸ θερμὸν ὅτι ἀποτε-
 γον. ἔ δὲ ἔ ὅτι αἵ φλεβῶν, μετέπειτα τε ἔ ἀποθνήσκουσιν, ὅτι τὸ ἢ πρὸ ὅτι ἔχειν ὅτι ἄρτηρια.

A rit tenuior, siquidem mixtionem sic accipiat.
 at ratio tamen dictabat, quod primum ani-
 mæ susceptivum sit, omnino cæteris substan-
 tia tenuius esse: nisi animam quoque ipsam
 talem esse, nec purum quidpiam, & mixtio-
 nis omnino expertem statuamus. Porro
 autem arteriam solam spiritum suscipere,
 recipiendum est, neruum non suscipere.
 Differunt tamen inter se, quatenus neruus
 tendi potest, arteria non potest, sed statim
 rumpitur, ut & vena. Cutis tribus hisce,
 vena, arteria & neruo constat: vena qui-
 dem, nam dum pungitur, sanguinem emit-
 tit: è neruo autem, quia tendi potest: ex ar-
 teria quoque; perspirationem enim habet.
 nam sola arteria spiritum suscipit. Præterea
 venas habere meatus, in quibus tanquam
 officinâ quapiam æraria calidum latitans
 sanguinem calefaciat. Neque enim natura
 calidum esse, sed illac veluti diffundi: eâ-
 que propter arteriam concrefcere, & humi-
 ditatem continere tum in sese, tum in tuni-
 cis cauum ipsum ambientibus. quæ omnia
 è sectione manifestò deprehendere liceat.
 Eodem modo ad intestina & ad ventrem,
 venas arteriasque committi, quas par sit æ-
 limentum attrahere, è venis in carnes mox
 distribuendum, non per obliquum, sed
 per venarum oscula, fistularum scilicet mo-
 re. Nam è lateribus venæ magnæ, & ar-
 teriæ, exiles venæ utrinque derivantur, per
 obliquum scilicet; & venæ cuiuslibet arteria
 sua est adiuncta. Ad ossa quoque qua sci-
 licet committuntur inter se, & ad magnum
 capitis os, venæ, ac nerui finiunt. Hac par-
 te cibum capiunt pisces, & respirant: qui si
 non spirarent, tum ex aqua profectò exem-
 pti, morerentur illico. Quòd autem venæ,
 & arteriæ, inter se committantur, sensu
 quoque ipso manifestum est. Id sanè non
 foret, nisi & humor spiritu, & spiritus hu-
 more opus haberet, quòd & in neruo, &
 arteria, & vena, vis caloris ingens sit. Cæ-
 terùm qui in neruo habetur calor vehe-
 mentissimus, naturæ eius qui in venis est,
 plurimum habet. Non igitur calor spiritus
 regioni conuenit, tum alias ob causas, tum
 autem ob refrigerationem. at si actiones
 efficiat, & veluti excitet, tum calido id fiat.
 Eorum præterea omnium, quæ innatum
 quodammodo calorem obtinere, nullo
 sese objiciente, neque refrigerante vllò,
 duratio est. Quòd enim omnia refrigera-
 tione opus habeant, ferè est manifestum.
 Quòd sanguis in vena calorem detineat, &
 veluti concludat, signum fuerit, quia dum
 effluit ille, hic quoque dissipatur, & mors
 sequitur, quòd hepar nullam habeat arte-
 riam.

CAPVT VI.

ΚΕΦΑΛ. 5'.

De semine questio, & utrum nerui ab ossibus alimentum capiant, an contra.

DE semine præterea questio haberi potest, num per arteriam feratur, & an compressione id quadam fiat, & dum emittitur solum. Quo loco mutatio quoque, per quam sanguis in solidarum partium naturam abit, pulcherrimam de se inquisitioni occasionem præbet, & euentiam. Item de neruorum nutritione, num ex ossibus sit: videtur enim minimè dissimilis amborum modus esse. Aut num id verum non sit, cum non solum ex ossibus suspensum in totius animalis mole, sed & in corde visantur, qui nullis ossibus commissi sint nerui, neque in alio villo cum cæteris coeunt, sed in carnem finiunt. an hoc nil impediatur, quominus iis qui ab ossibus pendent, indidem alimentum accedat, an potius ab his ipsis ossa alantur? Sed & hoc absurdum est, neque sensum adstipulantem habet. Nam sicca natura, & nullum meatum humectum habens, per sectiones neruus visitur. atqui haberet, si per eum, alimentum, quod est humidum, ad ossa veheretur. Quapropter diligens hic est instituenda inquisitio. Etsi omnino in osse initiu constituitur: vt ex hoc potius neruus, quam è neruo os ipsum, alimentum capiat; quomodo igitur ad ossa tandem alimentu aduchetur, aut meatus è vena arteriave ad ipsum tendens quis erit? Id enim in plerisque obscurum erit, tum ad spinam maximè quisnam deriuetur. Deinde quæ ab ossibus ad latera committitur, quomodo è ventre deriuetur, & attractio quo pacto fiat? an plura habentur absque cartilagine, veluti spina? sed non vt motum exerceant, hæc sunt, magisque continuationis gratia. Sed & si è neruo os alatur, nerui alimentu nouisse oportet. Cæterum nos affirmamus è mucosillis adherentè, eosdem ali. Sed rursus vnde hic, & quo pacto sit, exponendum erat. Carnem è vena atque arteria ali id confirmat, quod dum pungitur, sanguinem reddit: quauis in cæteris animalibus veluti volucribus, & serpentum, ac piscium, & vniuerso ouipatorum genere non visatur: sed sanguine multo præditis peculiare habetur. Nam & voluorum pectora incisa, saniam emittunt, non sanguinem. Vnguem Empedocles per congelationem è neruo constitisse ait: anne igitur eandem rationem ad carnem cutim ipsam obtinere dicemus? Itidem difficultas habetur de testatis, quæque molli testa contegantur animalibus, quomodo cibus iis foris accedat. Contrà enim, intus magis, quam foris, aduenire videtur. Insuper autem quale in illis sit, & qua parte eiciatur ventris onus. Item reditus ad carnem quam sit

Tom. II.

Περὶ ἀπέρματος ὀλίγα· καὶ πότερον τὰ νεύρα ἀπὸ τῶν ὀστέων τρέφεται, ἢ τοῦ σώματος.

ΠΟΤΕΡΟΝ δὲ τὸ ἀπέρμα ἀπὸ τῆς ἀρτηρίας· ὡς καὶ σπινθηλομένοι, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ μόνον; ἐν οἷς δὲ φαίνεται καὶ ἡ ἀπέρματος μεταβολή, ὅτε τὰ νεύρα ἀπὸ τῶν ὀστέων τρέφεται· καθάπερ γὰρ αὐτὰ· ἢ οὔτε τὸτο ἀληθές· καὶ γὰρ ἐν τῇ καρδίᾳ νεύρα· καὶ νεύρα δὲ ἐκ τῶν ὀστέων ἠρτημύα· οὐ σπινθηλομένη δὲ ἐν ἐτέρῳ, ἀλλ' εἰς ἄρκα ἀποτελεῖται· καὶ τὸτο γ' οὐθέν· εἴη γὰρ ἀπὸ τῶν ὀστέων ἀπὸ τῆς ὀστέων ἢ ἔσφῃ· αὐτοῖς δὲ ἀπὸ τῆς νεύρου τοῖς ὀστέων μᾶλλον πλεονέχον· ἀποπὸν γὰρ καὶ τὸτο ἐξερῶ φύσις, καὶ ὅσοι ἔχον πόρος ὑγροῖς· ἢ ἔσφῃ δὲ ὑγρῶν· σκεπτόμενον δὲ, πότερον, εἴπερ ἀπὸ τῶν ὀστέων τῆς ἢ τῆς ὀστέων ἔσφῃ, ἢ φέρουσα πόρον, καὶ ἐκ τῆς φλεβὸς καὶ ἐκ τῆς ἀρτηρίας εἰς αὐτὴν· καὶ ἐν πολλοῖς μὲν ἀδύλον, μάλιστα δὲ εἰς πλεονέχον· ὅτε δὲ ἀπὸ τῶν ὀστέων γίνεσθαι σπινθηλομένης, ὡς περὶ τῆς πλεονέχου· τούτοις δὲ ἀπὸ τῆς κοιλίας πλεονέχον· ἢ πῶς τῆς ὀστέων γινόμενης· ἐν ταῖς πολλὰ ἀχονδρα, καθάπερ ἐν ῥάχιδι· ἀλλ' οὔτε περὶ πλεονέχον, ἐν σπινθηλομένης χάριν· δεῖ δὲ, εἰ καὶ ἀπὸ τῆς νεύρου τὸ ὀστέων τρέφεται, πλεονέχον τῆς νεύρου ἔσφῃ εἰδέναι· ἡμεῖς δὲ φανερῶς ἐκ τῆς ὑγροῦτος χλιαρῶς οὐσίας τῆς περὶ τὸ αὐτό· πόρον δὲ αὐτῆ, καὶ πῶς, λεκτέον τὸ ἐκ τῆς φλεβὸς εἰς ἀρτηρίας πλεονέχον· ὅτι πλεονέχον αἷμα τῆς κεντήσις, ψυδός· ὅτι γε τῶν ἀλλων ζώων, οἷον ὀρνίθων καὶ ὄφρων καὶ ἰχθύων, ἢ ὅλων τῶν ὀστέων· ἀλλὰ τῶν πολυαίμων τῶν ἰχθύων· ἐπεὶ καὶ τῶν ὀρνίθων γε καθάπερ μοιρομύων ὅτι φησὶ ἰχθύων οὐχ αἷμα· Εμπειροκλήης δὲ ἐκ νεύρου τὸν ὄνυχον τῆς πηξεί· ἀρ' οὐκ οὕτω καὶ δέρμα περὶ ἄρκα; ἀλλὰ τοῖς ὀστέων κοδέρμοις καὶ μετακοσμάτοις πῶς ἀπὸ τῶν ὀστέων ἐκ τῆς ἔσφῃ; τοῦ σώματος γὰρ δοκεῖ μᾶλλον ἀπὸ τῶν ὀστέων ἐκ τῶν ὀστέων· ἐπὶ δὲ ποῖα, καὶ ἀπὸ τῶν ὀστέων ἐκ τῆς χλιαρῶς δόδος· εἰ πάλιν ἐκ τῶν ὀστέων ἀναστροφῆς περὶ πλεονέχον, καθάπερ

ἀλογος οὐσα. πολὺ γὰρ ἢ θυμαστὸν φαί-
νεται καὶ ἀδυνάτων ὄλως. ἀρετὰ γὰρ ἄλλοις ἄλ-
λη ἔσθῃ, ἔσθ' οὐ πᾶσι ἔσθῃ τὸ αἷμα. πλεὺ-
σθ' οὐκ οὕτως τᾶλλα.

ΚΕΦΑΛ. Ζ΄.

Ἡ τῶν ὀστέων φύσις.

ΤΗΝ τῶν ὀστέων φύσιν ἀρετὰ σκοπεῖον,
ἢ πρὸς κίνησιν, ἢ πρὸς ἔρεισμα,
καὶ πρὸς τὸ εἶργον καὶ ἀεερέχειν. ἐπὶ δ' εἰ
ὡσαυτὸν ἄρα ἔνια, καθάπερ ὁ πόλις. λέ-
γω δὲ πρὸς μὲν κίνησιν, οἷον χερός, ἢ πο-
δός, ἢ σκέλεος, ἢ ἀγκῶνος, ὁμοίως τὴν
τε καμπητικῶν, καὶ τὴν χεῖρ' ἰσχυρῶν. ὅσθ' ἔ-
στιν γὰρ πλεὺς ποικιλῶν οἷον τε ἀνὰ κέμψιν.
ἔστι δὲ καὶ τὰ ἔρεισμα ἐν πύρρις. τὴν
δὲ τῶν εἶργον καὶ ἀεερέχειν, οἷον τὰ ἐν τῇ
κεφαλῇ τὸν ἐγκέφαλον, * ὅσοι δὲ τὸν
μυελὸν ἄρχουσιν. αἱ δὲ πλάσσει, τῶν συγ-
κλείουσιν. ἄρα δὲ καὶ μύρον ἢ ῥάχιν, ἀφ'
ἧς καὶ αἱ πλάσσει πρὸς πλεὺς σύγκλει-
ουσιν. ἀνάγκη γὰρ εἶναι τὴν τοιοῦτον. ἀπὸ μὲν
γὰρ τὸ κινουμένον ἔξ ἡρεμωῦτος. ἀμα
δὲ καὶ δεῖ γὰρ εἶναι τὸ οὐ ἔνεκα. ὅτι δὲ
καὶ πλεὺς ἀρχῶν εἶναι, τὸν τε ῥάχιν
καὶ τὸν ἐγκέφαλον. ἐπὶ δὲ τῶν τῶν
ἐπὶ στήναφῃς καὶ συγκλείσεως χεῖρας. οἷον
ἢ χεῖρας. ὅθεν ἴσως καὶ τοιοῦτομα. πρὸς δ'
πλεὺς χεῖρας ἕκαστον καλῶς. οὐτε γὰρ ἡ
κέμψιν, οὐτε τῶν ὄλου, οὐτε τῶν με-
ρών, εἰ μὴ τοιαῦτα. οἷον ῥάχιν, ποῦς,
ἀγκῶν. ἔσθ' οὐ γὰρ δεῖ πλεὺς κέμψιν πρὸς
πλεὺς χεῖρας. ὁμοίως δὲ καὶ πλεὺς τῶν πο-
δός καὶ τῶν ἄλλων τριαύτων. πόρτα δὲ ἔνε-
κα τῶν, καὶ τὰ ἐν τούτοις ὄσα. οἷον ἢ ἐν
τῶν ἀγκῶνι κερκίς, ἔνεκα τῆς ἔσθῃς τῶν
ἀγκῶνος καὶ τῆς χερός. οὐ γὰρ ἐδυνά-
μεθα πρὸς καὶ ὑπὸ τῶν τῶν κινεῖν
ἀνὰ τῶν, ὅσθ' οὐ τρεῖς πόδας ἐπάγειν
καὶ κέμψιν, εἰ μὴ δύο αἱ ἐν τῇ κί-
νησει κερκίδες, ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἄλ-
λα σκοπεῖον. οἷον ἢ τῶν πρᾶξιλου κίνη-
σις, εἰ ἐν τὸ ὄσθ' οὐ. δεῖ δὲ καὶ ὄσα
πρὸς κατάληψιν ἢ στήναφῃς. οἷον ἢ μύ-
ρον ἢ ἐπὶ τῶν ῥάχιν, ἀλλὰ καὶ ἀφ' ἧς
τῶν ἄλλοις οὐ. ὄσα μὲν οὐ κινητικῶν, πόρτα
μὲν ἰσχυρῶν. ἴσως δὲ ὄσα πρᾶξιλῶς μαλι-
σα. οἷον τὰ πρὸς ἀγκῶνα καὶ σκέλη καὶ χεῖ-
ρας καὶ πόδας. τὰ δὲ ἄλλα στήναφῃς

Quidi, ἢ κεφαλῇ τὸν ἐγκέφαλον, * ὅσοι δὲ τὸν μυελὸν ἄρχουσιν.

A præterrationem. Admirabilis enim & om-
nino impossibilis esse videtur. Sanè omnino
aliis aliud alimentum est, neque om-
nibus sanguis esse potest: verùm ex hoc
cætera sunt.

CAPVT VII.

De natura ossium.

DE natura quoque ossium consideratio
est instituenda, an triplicis functionis
causa sic extiterint, & alia ad motum, alia ad
fulciendum, alia vt contegant, capiántque.
Et an quartum quoque inter hæc genus sit
quod tanquam principium motus sit, velut
poli. Ad motum itaque instituta fuisse dico
manus ossa, & pedis, & tibiæ, & cubiti: & id
bifariam, flectendi scilicet, & ambulandi:
neque enim ambulatio absque flexione fieri
potest. Sed & fulcimenta quoque in his ipsis
ferè consistunt. Contegunt autem, & capiunt,
veluti quæ in capite sunt ossa, cerebrũ ipsum,
& quæcumque medullam in sese habent. La-
terum ossa, functionem habent vt claudant.
Initium autem cæterorum, & velut immo-
tum quiddam, spina est, à qua laterũ quoque
ossa originem ducunt, partes vtrinque clau-
dentia. Et necesse erat omnino vt talis aliqua
pars esset: nam quod mouetur, id è quiescente
est. Simul autem esse aliquid oportet, cu-
ius gratia: in quo genere sanè prima statue-
runt, nucam, & cerebrum. Præterea verò aliud
quoque genus habetur, ad committendas
claudendasque partes cæteras factum, veluti
claves sunt, ex hoc ipso tale nomen sortitur.
Cæterum ad vsum idoneum vnaquæque ha-
rũ partium aptissimè sic est comparata. Neq;
enim flexio siue totius, siue partium fiat, si ta-
lia non sint, pes, inquã, spina, cubitus. Nam
flexus introrsum, vsum habet perquã necessa-
riũ, vt & pedis, & aliarum partium cõsimilis
motio: vniuersæ enim alicuius gratia sic in-
stitutæ fuere, vt & ossa, quæ in eisdẽ visuntur.
Sic quod in cubitu habetur facile, ad verten-
dum quoquo versus eubitũ & manum facit:
nam absque hoc supinã manum mouere, aut
pronã, non licebat: & nec pedes leuari, aut
flecti potuissent absque binis fociilibus, hunc
motum motũ efficiuntibus. Eodẽ modo au-
tem cætera quoque partes sunt inspiciendæ,
velut colli motus an ab vno osse sit. Item quæ
comprehendunt cætera, ac vincunt, velut
patella est genui imposita. Et quam ob rem
aliis quædam ex hisce non adsint. Quæ igitur
motum perficiunt, vniuersa neruos ad-
hærentes habent: & fortassis quæcumque
multam actionem obeunt, velut quæ in cu-
bitu habentur, & crure, manibusque, ac
pedibus. Cætera, quæ præter neruos ossibus
adhærescere videntur, ligandi gratia adiecta
sunt, nõ motus. Quod genus aliarum quoque partes

habent, quascumque vinciri oportebat. Neque enim in omnibus necesse id erat, aut parum admodum, quacumque scilicet non operosas motiones faciunt, veluti spina est, quae solummodo flectitur. Talium itaque inter se nexus, sanies est, & humor quidam mucosus. Caetera nervis quoque vincuntur, ut quae in articulis sunt.

CAPVT VIII.

De nervis & ossibus, eorumque muneribus, deque aliis motus instrumentis in variis animalibus.

DE hisce omnibus nulla inquisitionis ratio commodior institui queat, quam quae nunc est proposita. Quo sane loco quae verè initia cuiusque functionis statui queant, & cuius gratia unum quodque ipsorum sit, perquam diligenter inspicere convenit: velut utrum rectius in ossa referatur motus, & num huius gratia haec sint: an in nervos, & quae hisce proportionem respondent, partes aliae quorundam animalium, ut pote in quibus spiritus motivus primis inest: quando & venter movetur, & cor quoque, quorum neutrum os habet, sed è nervis texuntur ambo, & cordis substantia nervos habet. Vfus itaque horum non quidem omnibus necessarius erat futurus, quae animalia vocarentur, sed quae motum quoque exercere possent. Est itaque inter principia istud recipiendum, quod animalibus omnibus, quae motum erant exercitura, ad hunc ipsum usum aut nervos aut quae iis proportionem respondent, partem aliam Natura adnexuit. Deinde ad motum cuique peculiarem, sua quoque rursus instrumenta affinxit: velut pedestribus futuris, pedes: & rectè incedentibus, binos: at per terram omnino gradientibus plures, quibus scilicet materia terrestris magis, & frigidior cōtingit. Quaedam pedibus omnino ut carerent, accidit: nam vitotius molis erant movenda. Sic volucris quoque alae sunt adiectae, & forma naturae ipsorum idonea. Sed & inter haec ipsa quoque differentia habeatur, prout magis aut minus sunt volucres. Pedes verò his quoque additi, tum alimenti gratia, tum ut rectè starent, excepta vespercione: nam huic soli his opus non erat, cum ex aëre alimentum habeat, nec quiete indigeat. Atqui pedum vsus, nullus alius est. Ex aqualibus animalibus sola, quae testata sunt pedes habent, ob gravitatem scilicet eorum. nam alioqui per loca volui, & impelli propria vi nequibant. Haec itaque communia sunt illis. Sed pro cuiusque vsu idoneo, singulis sua privatim instituta fuere. ad quae omnia animadvertendum scilicet est, ita ut nihil ex hisce praeteratur, quod haec inquisitio non tenet. Sic ea quoque, quae obvia non sunt, sed inter caeteras causas latent, velut quamobrem multipeda, tardissima sint, cum tamen quadrupeda sint celeriora bipedibus: anne quod toto corpore super terra gradiantur, aut quia natura frigidior cum sint, difficilius moveri queant: aut ob aliam causam?

A χάλειν, καὶ ὅσα δεῖται. οἷοις γὰρ ἑσθλόν, ἢ ἐπὶ ὀλίγον ἴσως· οἷον ἢ ῥάχιδος, ἀλλ' ἢ καμψίς. καὶ γὰρ ἢ πρὸς ἀλλήλα κέλλησις, ἰχθῶν ἔστι καὶ ὑγρότης μυζώδης. τὰ δὲ καὶ σπινθῆται νεύροις, οἷον τὰ πρὸς τὰ ὄρθηα.

ΚΕΦΑΛ. η'.

Ὅτι οὐ κινήσεως ἕνεκα τὰ ὅσα, ἀλλὰ μᾶλλον τὰ νεύρα· πρὸς χρείας τῶν ποδῶν.

B ΠΑΝΤΩΝ δ' ἐστὶ λόγος ὁ βελτίων πῶς καὶ νῦν ζητεῖν. ἀλλὰ τὰς δεύρας ἐφ' ἰχθυόν, ὧν χάλειν, σκεπτικόν. * ὅσα δὲ δοξάζε κινήσεως ἕνεκα τὰ ὅσα, ἀλλὰ μᾶλλον τὰ νεύρα, ἢ τὰ ἀνάλογον, ἐν ᾧ πρῶτω τὸ πνεῦμα τὸ κινήτικόν· ἐπεὶ καὶ ἢ χιλιὰ κινεῖται, καὶ ἢ καρδία νεύρα ἔχει· τὰ δ' οὐ πᾶσιν, ἀλλ' οἷοις, ἀνάγκη καὶ πρὸς τοιαύτω κινήσιν νεύρα ἔχειν ἢ εἰς τὸ * ὅ γὰρ πολυποῖς ἐπὶ ὀλίγον καὶ κακῶς βαδίσει. δεῖ γὰρ τὸ λαβόν ὡσπερ δεύρα, ὅτι πᾶσιν, ἢ ἄλλου τινός χάλειν· ἀλλὰ πρὸς τὴν κινήσιν τὴν οἰκείαν· οἷον τρεῖς μὲν πεζοῖς πόδας· καὶ τὸ τῶν μὲν ὀρθοῖς, δύο· τοῖς δὲ περὶ τῆς γῆς, πλείους, ὅσοις ἢ ὑλὴ γεωδεδεῖρα καὶ ψυχροτέρα. τὰ δὲ καὶ ἀποδα ὅλως ἐλχασεῖ. βία γὰρ οὕτω κινεῖσθαι τοῖς ἁπλοῖς πτέρυγας, καὶ τούτων τὴν μορφὴν οἰκείαν τῇ φύσει. ἀφ' ὧν τὸ τοῖς πητικωτέροις, καὶ βραχυτέροις. πόδας δὲ τῆς ἑσθλῆς χάλειν καὶ * ἀναστάσεως, γρ. ἀναστάσεως, πλὴν τῆς νυκτερίδος. δεῖ καὶ τὴν ἑσθλὴν πύπης, ἢ τῆς αἰέρος· καὶ μὴ δεῖσθαι ἀναπαύσεως. οὐ δέονται γὰρ δι' ἄλλων. τὰ δὲ ὄρα· χόδερμα τῶν ἐνδρόων, ἰσπόποδα ἀφ' ἧς τὸ βραχὺ· καὶ τὰ μὲν, πρὸς τὴν καὶ τὸ πον ἀλλοτρίω· ὅσα δὲ πρὸς τὴν ἀλλῶ χρείαν, ὡσπερ ὑψηλῆται, καὶ ἐκάστου τὰ ἰσθῆ, καὶ εἰ τι μὴ πρὸς φανέας· οἷον ἀφ' ἧς τὰ πολυπόδα βραδυτάτα· καὶ τὰ τετραπόδα γὰρ τῶν διποδῶν· ποτέρον ὅτι ὅτι τῆς γῆς ὅλα τὰ σώματα; ἢ ὅτι φύσει ψυχρὰ καὶ δυσκίνητα, ἢ δι' ἄλλῃ αἰτίαν;

Περὶ τῶ ἐν τοῖς ζώων σώμασι θερμότη-
 ἐπὶ πῶς τὰ ζώων μόρια ἐν τε διαφο-
 ροῖς ζώοις, ἔστω αὐτῶν ἀλλήλων
 διαφορῶν.

ΟΙ ἀναρρωῦντες ὡς οὐ θε θερμὸν θε
 ἐργαζόμενον ἐν τοῖς σώμασιν, ἢ ὅτι
 μία τις φορὰ καὶ δυνάμις ἢ τμητικὴ τῆ
 πυρὸς, οὐ καλῶς λέγουσιν. ὅσπερ γὰρ ὅλα
 τοῖς ἀψύχῃσι ταῦτα ποιεῖ πᾶσαν· ἀλλὰ τα
 μὲν ἐκ πυκνοῦ· τὰ δὲ, μαροῦ καὶ τήχει· B
 τα δὲ, πηγῶσιν. ἐν δὲ τοῖς ἐμψύχῃσι οὐ-
 τως ὑποληπτόν, ὡσπερ φύσεως πῦρ ζη-
 τωῦντες, κατὰ τὴν τέχνης. καὶ γὰρ ἐν ταῖς
 τέχναις, ἔτερον τὸ χρυσοποιεῖν, καὶ τὸ χαλ-
 κευτικόν, καὶ θε τεκτονικὸν πῦρ ἀποτελεῖ,
 καὶ τὸ μαρμαρικόν. ἴσως δὲ ἀληθέτερον, ὅτι
 αἱ τέχναι θερμῶνται ὡσπερ ὄργανα μαρμα-
 ροῦσιν καὶ τήκουσιν καὶ ξηραίνουσιν, ἐνια
 δὲ ἔστω ρυθμιζουσιν. τὸ αὐτὸ δὲ τῆτο καὶ αἱ
 φύσεις· ὅθεν δὴ καὶ πρὸς ἀλλήλα διαφο-
 ραί. δε γὰρ ἡδονὴ πρὸς τὸ ἔξω κρίνειν· εἴτε
 γὰρ ἀφαιρῶν, εἴτε λεπτῶν, εἴθ' C
 ὅτι δὴ ποτ' ὅτι τὸ θερμάνεσθαι καὶ πυ-
 ροῦσθαι, ἀφαιρῶν ἔξει τὰ ἔργα τοῖς
 ζωοῦσιν. ἀλλ' αἱ μὲν τέχναι, ὡς ὄργα-
 να θερμῶνται· ἢ δὲ φύσις, ἀμφοῖ καὶ ὡς
 ὑλῆ. οὐ δὲ τῆτο χαλεπὸν, ἀλλὰ μᾶλλον
 τὸ πῦρ φύσιν αὐτῶ νοῆσαι πῦρ θερμῶ-
 νων, ἢ τις ἀμφοῖ τοῖς ἀσθητοῖς πάσης, καὶ
 τὸν ρυθμὸν ἀποδώσει. τῆτο γὰρ ὅσπερ
 πυρὸς, ὅσπερ πνεύματος. τοῦτο δὲ κατὰ
 μεμῆσθαι ποιαῦτιν δυνάμιν, θαυμασόν.
 ἐπὶ δὲ τῆτο θαυμασόν ταῦτόν καὶ πρὸ ψυ-
 χῆς. ἐν τοῖσι γὰρ ὑπαρχῶν. δε γὰρ οὐ
 κακῶς εἰς ταῦτόν, ἢ ἀπλῶς ἢ μέρειον τι
 θε δημιουργοῦν, καὶ τὸ πῦρ κίνησιν αἰετῶ
 ὁμοίαν ὑπαρχειν ἐνέργειαν· καὶ γὰρ ἢ φύ-
 σις, ἀφ' ἧς ἔστω ἢ γένεσις. ἀλλὰ δὴ τίς ἢ
 ἀφαιρῶν τῆ κατεκτάσου θερμότη; εἴθ' ὡς
 ὄργανον, εἴθ' ὡς ὑλῆν, εἴθ' ὡς ἀμφοῖ.
 πυρὸς γὰρ ἀφαιρῶν καὶ τὸ μᾶλλον καὶ
 ἢ πῶν. τῆτο δὲ γὰρ ὡσπερ ἐν μίξει καὶ
 ἀμύξια· θε γὰρ κατὰ τὴν μᾶλλον

retur simpliciter, aut in partem quamquam eadem vis formatrix. Et cur motus perpetuo similis actio sit: nam & natura, à qua fit, eadem est, & generatio itidem. At quæ differentia fuerit caloris cuiusque? siue ut organum is habetur, siue ut materia, siue amborum vicem præstat. Nam ignis differentia, iuxta id quod magis ac minus est sumuntur. Hæc autem ferè in eo, ut mixtus sit, aut immixtus, consistat: nam hic purior erit, & proinde in-

De calore qui est in animalium corporibus, & de eius affectibus: item de differentia partium corporis, cum in iisdem animalibus, tum in diuersis.

Qui affirmant, non calorem esse, qui in corporibus animalium agat: & quod vna sola latio ignis sit, aut facultas, secandi videlicet, non rectè, dicunt. Neque enim in corporibus inanimatis omnibus idem efficit, sed alia densat, alia rarefacit, liquefacit alia, alia cogit. quare in animatis quoque idem effici existimandum est. Quæ itaque caloris vis sit in fabrica operum naturæ, comparatione ad artem facta, inquiretur aptissimè. Et in arte aliud efficit auri fabri ignis, quàm fabri ætarij, aut quàm loci ignis: ut nec ipsorum quidem ignes idem efficiunt, & cæterorum quoque inter se artificum. Proinde verius fortasse affirmabitur, quòd & artes hoc vtantur tanquam instrumento, mollientes, liquefacientésque, & arefacientes, ac nonnullis quoque modum, ac proportionem addètes: & naturam quoque id ipsum facere, vnde rerum inter se multiplices differentia proficiunt. Ineptum itaque & ridiculum profus fuerit, leui inspectione eorum, quæ foris apparèt, iudicium de hisce rebus ferre prius, quam intrò penetraris, & in alto latètes causas attigeris. Siue igitur separatio sit, siue attenuatio, siue aliud quodcumque sint calefactio & ignitio, differentiam certè sortirentur opera, pro modo tali calore vtentium. Differentia tamen artis ad naturam est: nam illa tanquam instrumento, calore vtitur: hæc, & vt instrumento, & vt materia. Qui enim ab arte ad opus adhibetur ignis ipsius operis pars non est: at qui in natura habetur calor, diffusus per ipsum opus est, atque vnà cum cæteris substantiam eius explet. Et nulla in hoc difficultas est: sed magis in illo est, quo pacto natura hoc instrumentum ita regat, & affectiones quibusque rebus suas, ac modum omnino reliquum inurat, vt planè cognoscere scilicet, & ratione quadam vti videatur. Neque enim absque ratiocinio & cognitione hæc peragi posse videntur. Neque quo pacto naturæ vis cognoscendi tribui queat, satis apparèt. atqui in igne solum, & naturam spirituum hoc artificio in referri non potest: at vim quamquam talè hisce admistam esse, omnem admirationem vincit. Eadem de anima quoque admiratio subit: nam in iisdem consistit. Non igitur ineptè aut in idem refe-

tenrior gradus, ille admistione contrarii remissior. Eadem ratio in aliis quoque simplicibus habetur. Siquidem enim alia sint, os, & caro, quæ equi est, & quæ bouis; aut ob id alia esse, quia è diuersis constituta sint, aut vsu ipso differre est necesse. Si itaque sint diuersæ inter se partes simplices, quænam cuiusque earum erunt differentia? Sin eadem sint, cum iis quæ in aliis habentur; necesse est enim alterum è duobus hinc esse, vt in cæteris quoque rebus. Nam vini & mellis temperamentum, per subiecta differre dicimus. vini autem ipsius si differentia, per rationem. Quare Empedocles simpliciter huiusce diuersitatis causam, ossis naturam assignat. Siquidem enim vniuersa eandem mistionis rationem sortirentur, non differre inter se oportebat, equi, leonis, atque hominis partes. At nunc duritie molitiæque, tum inter sese, tum à cæteris differunt. Sed & quæ in eodem animali habentur partes, tum densitate, tum raritate, tum cæteris quoque affectionibus plusculum inter se differre videntur. Quapropter non eadem temperatio omnium est. Nam crassities, & tenuitas, magnitudo, & exiguitas, in quanto: durum autem, & densum, & quæ hisce contraria sunt, in quali mistionis consistunt. Cæterum qui ita sentiunt, exponant oportet quo pacto vis, quæ artificio præest, alia sit. Etenim hanc auctiorem esse, aut omnino minorem sic eueniet, & per seipsam, & per mistionem: aut certè ab alio intendi, quemadmodum quæ elixantur, assanturve: id quod vero fortasse propius est: simul enim miscet, ac fingit natura. Porro eadem quoque de carne ratio est: nam & eadem propemodum differentia sunt. Ita de vena, & arteria, ac cæteris. Eaque propter, alterum è duobus necessarium fit, aut vt ratio horum iuxta mistionem non sit eadem, aut non è duritie & densitate ab hisce contrariis passionibus rationes ducendas esse.

A λον. ο αὐτός δὲ λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπλῶν. ἀνάγκη γὰρ, ἐπειδὴ ἕτερον ὄσσω καὶ ἄρξ ἢ ἵππου καὶ ἢ βοῦς, ἢ τὰς ἕτερον εἶναι, ἢ τῇ χεῖρει διαφέρειν. εἰ μὴ οὖν ἕτερα, πῶς αἱ διαφοραὶ ἐκείνου τῶν ἀπλῶν; [ἔ τις;] ταύτας γὰρ ζητῶμεν. εἰ δὲ ταῦτά τις οὐ τις ἄλλοις. ἀνάγκη γὰρ δυοῖν γάτερον, καθάπερ ἐρ τῶν ἄλλοις. οἴνου μὲν γὰρ ἔ μέλιτος κεῖσιν, ἀφ' τὸ ὑποκείμενον. οἴνου δὲ αὐτῶν, εἴπερ ἕτερα, ἀφ' τὸν λόγον. εἰς ἔ Εμπεδοκλῆς αἰπῶν ἀπλῶς τίω τὰ ὄσσω φύσιν. εἴπερ ἀπῶντα τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει τῆς μίξεως, ἀδιαφορα ἐχεῖν ἵππου καὶ λέοντος καὶ ἀνδρῶπου εἶναι. τῶν δὲ διαφέρει σκληρότητι καὶ μαλακότητι τῶν ἄλλοις. ὁμοίως δὲ καὶ ἄρξ καὶ τὰ ἄλλα μέρη. ἐπὶ τὰ ἐν τῶν αὐτῶν ζῶν διαφέρουσι πυκνότητι ἔ μαυότητι ἔ τῶν ἄλλοις. ὥστ' οὐχ ἢ αὐτῇ κεῖσιν. παχὺ μὲν γὰρ καὶ λεπτόν, καὶ μέγα καὶ μικρὸν εἶη ἐν τῶν πῶσσω. σκληρόν δὲ καὶ πυκνόν, καὶ τὰ ἐνδύπια τούτοις, ἐν τῶν ποιῶ τῶν τῆς μίξεως. ἀναγκαῖον ὅ τῶν οὕτω λέγουσι, πῶς τὸ δημιουργῶν ἕτερον αὐ εἶη. καὶ τοῖ τῶσσω πλεόν ἢ ἔλαττον εἶναι, καὶ τῶν καθ' αὐτὸ καὶ τῶν μεμιγμένων, ἢ ἐν ἄλλω πυροῦσθαι, καθάπερ τὰ ἐφόρῶνα καὶ ὀπλώματα. ὅπερ ἴσως ἀληθές. ἅμα γὰρ ἐγκαταμίγνυται, καὶ ποιῆ τὸ τῆς φύσεως. ἄρα ὁ αὐτός καὶ τῶν ἄρξ λόγος καὶ γὰρ αἱ αὐταὶ διαφοραὶ χεῖρον ἔ τῶν φλεβῶν ἔ ἀρξ τῆς αἵματος, καὶ τῶν λοιπῶν. ὥστ' δυοῖν γάτερον, ἢ οὐχ εἶς ὁ λόγος τούτων καὶ τῶν μίξιν, ἢ οὐ σκληρότητι καὶ πυκνότητι καὶ τῶν ἐνδύπιοις τῶν λόγους ὑποληπτόν.

Tom. II.

Q III

THEODORI GAZÆ THESSALONICENSIS, IN
LIBROS ARISTOTELIS, DE ANIMALIBVS,

P R A E F A T I O.

LYCVRCVM Lacedæmonium, qui leges ciuibus suis constituit, reprehendunt nonnulli, Pontifex Sixte quarte, quod ita tulerit leges, vt belli potius quam pacis rationem habuisse videretur: Numam vero Pompilium, regem Romanum, laudant maiorem in modum, quod pacis adeo studiosus fuerit, vt nulla causa moueri ad bellum pateretur. quorum sententiam etsi aliàs probo, vt debeo, (nihil enim pace commodius, nihil sanctius,) tamen cum vita hominum ita ferat, vt bella vitari interdum nequeant, sic censeo præfiniendum consulendumque, vt & bellum interdum sit suscipiendum, si res vrget: & pax seruanda sit semper, si fieri potest: nec belli ratio vnquam probanda sit, nisi vt demum rebus compositis, quieto tranquillòque animo viuamus. Non enim ad pugnam & homicidia, non ad discordias & bella nati sumus, sed ad concordiam & humanitatem. Itaque principis institutum atque officium id esse reor, vt pacem summa opera petat, seruet, & colat. Quod cum Romanos Pontifices ferè omnes fecisse quoad potuerint, intelligam, laudo illorum animum, quod neque ab instituto naturæ bonæ recesserint, & præceptum autoris diuini seruarint, quod sapissimè pacem conciliarint, & commendarint. Sed vsum nonnullorum ausim reprehendere. Pace enim, qua vti debuerant ad literarum & artium bonarum studia, & virtutum officia, illi quidem ad voluptates parum honestas abusi sunt. Quod cum omni hominum ordini sit turpe, tum Pontificis personæ turpissimum est. Fuerunt tamen & qui rectè pace vterentur, & Pontificatum magna cum laude gererent, quibus te similem video planè successisse: præstas enim doctrina & moribus. Quo fit, vt nomen tuum immortalitati mandandum censes, studio potius literarum, quæ nunquam pereunt, quàm vel ædificiorum, quæ breui tempore delentur, vel thesauri gemmarum, & auri, cuius hæredes inimici plerunque succedunt: vtque voluptates quæ animi lumen extinguunt, respuas, vnâque literarum voluptatem, quæ animum illustrare potest, expetas, atque in ea requiescas. Itaque omnes Pontificem talem habuisse lætamur, & quisque siue ciuis, siue peregrinus, studet pro viribus rem afferre, qua & virtutum tuarum laudem, & animi tui voluptatem augeat. Quem enim ob eius merita non solum veneramus, & obseruamus, sed etiam perinde ac patrem amamus, ei perlibenter opera studiorum nostrorum dedicanda putamus. Alij igitur alia: ego tibi libros Aristotelis philosophi, quos de natura animalium scripserat, convertere in Latinum sermonem volui, existimans rem tibi gratam me facturum, si hi libri Latinis literis mea industria mandarentur, & cultius atque integrius, quam actum ab aliis adhuc est, exponerentur. Videbam per multa errasse interpretes, tum imperitia linguæ, tum Aristotelicæ disciplinæ inscitia. Itaque officium esse putauit, vt si quid facultatis in me esset, qua præstare hæc possem meliora, rem aggrederer, & pro viribus dignius quicquam efficere conarer. Laboravi equidem hac in re vehementer, quoniam nihil adiumenti ab iis qui eadem interpretari voluere, capere poteram. Aut enim Græcè illi dixerunt, quæ Latine audire homines Latini desiderant, aut rerum aliarum nomina aliis impropriè tribuerunt, aut noua ipsi ineptè sinnerunt. Sententiam vero autoris passim adeo deprauarunt, vt argumento quidem interpretationis eorum nemo tam indoctus sit, qui non rectius iudicare de rebus naturæ, quam Aristoteles, posse videatur. Locutionis etiam genus non tale quidem quod legi posset, non modo non Aristotelis eloquentia dignum, adhibere potuerunt. Quod si quid præ sua facillima cognitione peruerti ab omni veritate non potuit, id etiam propter incultum, horridum, & ineptum sermonem interpretis vix intelligi potest. Afferrem hoc loco scripta illorum interpretum, errorésque singulatim enumerando reprehenderem, nisi longioressem in re non dubia, præsertim apud te, Princeps doctissime, qui vt antè doctor pro tuo singulari iudicio semper damnasti illorum interpretationem, melioremque desiderasti, sic nunc factus Princeps, accuratius agis, vt hæc aliquando explanentur, & vnâ cum sui autoris sententia lucem Latinæ linguæ recipiant. Vtinâ tantum facultatis in me esset, Princeps sapiētissime, vt hoc

meum interpretandi genus, esse optimum illud quod quaeris, confirmare possem. Sed quoniam hoc plus est, quam ut vel homo modestus de se polliceri debeat, vel meae vires attingere possint, nihil ego tate de me: illud verò dicere licet, hanc esse omnibus quae adhuc factae sunt, horum librorum interpretationem, & philosophis ad eloquendum commodiorem, & eloquentibus ad disputandum vtiliorem, & vtrisque ad Aristotelis sensum percipiendum aptiorem. Nec acta equidem egi, sed à malè conuersis primus ego Latinis hominibus aperui, quae his libris Aristoteles scripserat. Sed illuc redeo: Me plurimum elaborasse in his libris interpretandis fateor, cum nihil à primis interpretibus illis iuari possem, sed omnia ex codicibus veterum autorum petere necesse haberem, lectione longa, notationeque varia. Plinium, Cornelium, Columellam, Varronem, Catonem, M. Tullium, Apuleium, Gellium, Senecam, complures alios linguarum Latinarum autores euoluere diligentius oportuit, quorum libros vel semel accuratè legisse laboriosum est, nedum ad usum interpretandi accommodasse. Non enim ita usum verborum accipit interpret, ut suo arbitratu rem disponat, mandetque elocutioni: sed totidem ferè verbis sensus alienos accommodatè exprimere cogitur: quod perdifficile est. Accedit ad hæc altera causa laboris, quòd exemplaria Græca, libros hos de animalibus dico, mendosa admodum habemus, vel librariorum culpa, vel eo casu, quem apud Strabonem geographum legimus. In his enim emendandis elaborare interpret sine dubio debet, ne ipse errasse in conuertendo videatur. Ita enim plerique iudicant, ut si quid bene ab interprete dicitur, id auctori operis tribuant: si quid malè, id interpretis vitio ascribant. de iis interpretibus loquor, qui non minùs laudis mereantur in conuertendis aliorum libris, quàm illi qui eos magna cum laude ediderunt: non de iis, qui & sibi & auctori, quem interpretantur, dedecus patiunt. Quid autem? cum vel ipsa Latina exemplaria, quorum ope iuari nitimur, non minùs sunt emendanda quàm Græca? Quae enim utilitas librorum Plinij satis interpreti afferretur, nisi emendarentur & corrigerentur? Iam ante ætatem nostram seculis multis iacuit inutile opus eius auctoris, quod de historia Naturali inscribitur, scilicet propter innumeros librariorum errores. Quamuis enim auctoritate, tum scriptoris, tum rerum scriptarum peteretur, & à pluribus scriberetur, tamen legi ne

Tom. II.

A à doctissimis quidem viris poterat, vsque adeo mendosum corruptumque haberetur. Caruerunt certè diu Latini homines magno fructu eorum librorum: quamquam nunc doctrina insigni singularique industria Ioannis Andreae praefuli Halerensis, facilis facta est & lectio eorum librorum & imitatio: hic enim primus hos libros emendauit, atque vtilis reddidit. Quod munus, si in cæteris quoque libris corrigendis hic subiisset, labor sanè aut nullus, aut longè minor scriptoribus interpretibus relinqueretur.

B Sed quoniam hunc virum alia munera tui felicissimi principatus, & reipubl. à litterarum studiis priuatis diuerterint, accidit res cuique proculdubio difficilior. Mihi autem vel illa difficultas laborem accumulatur, quae non ad eos interpretes spectat, qui res difficiles Græcè dicant, faciles verò Latinis verbis impropriis peruertant; sed ad eos qui ne ea quidem inconsiderata relinquunt, quae antiqui autores negligentia quadam non facile excusanda praetermiserunt. qualis C quaestio de thoë quadrupede, & panthera, de dasypode, de lynce, de aliis plerisque occurrit. Sed an ego dignum quicquam vel meo tanto labore, vel tuo desiderio efficere potuerim, tu mihi eris & iudex, & censor. Fuit quidem studium mihi certandi non cum interpretibus illis, quos vincere nullum negotium est, sed cum Aristotele ipso; ut libros quos ille Alexandro regi suo principi non minori industria quàm doctrina conscripserat, hos ego tibi principi meo Latinos redderem non deteriores. sed an D effecerim quod mihi statueram, tu videris. Habes verò in hoc codice libros duodeviginti: scilicet nouem de historia animalium, quatuor de partibus, quinque de generatione. Historia primum obtinet locum, atque ut nomen ipsum significat, expositionem continet rei, quod est, siue ut sit: quod scholae philosophorum nostrae ætatis, quia est, dicere solent. Mox libri de partibus, ac de generatione, causam cur ita sit, declarant: alteri finalem præcipuè, alteri agentem. E Cum enim rem cuius causam reddere volumus, exploratam cognitione quod est, habere debeamus, rectè & scribitur historia animalium, & præcedit in edendis causis vndènam, aut quem ad finem, siue cuius gratia condita quæque sunt à natura, præcipuè; in quam finalem agentemque causam. Nam obiter quidem materialis quoque passim pro rei desiderio exponitur, ut simul aut necessitatis notæque melioris ratio declaratur, aut ex quo vndèque consistant quæque;

Q iij

demonstréur. Sed quanquam libris no-
uem interpretatio hæc historiarum con-
summat, tamen qui nonus in exemplari
Græco continetur, hunc ego septimum
collocavi: nec id temerè factum existi-
mo. Agitur enim in eo de hominis gene-
ratione? quam rem Aristot. continuè à
generatione cæterorum animalium pol-
licetur explicaturum. Itaque cùm quin-
to & sexto libro cæterorum animalium
generationem exposuisset, nulli dubio
esse debet, quin ille septimum hunc col-
locarit. Sed Appellicon Teius, de quo
Strabo plura, vt alia permulta in exscri-
bendis Aristotelicis libris deprauauit, sic
id permutasse videtur, existimans vlti-
mum esse totius historię collocandum:
quoniam cùm Aristoteles agere de gene-
ratione inciperet, vltimo loco de homi-
ne dicturum pollicitus est. At ille non vlti-
mo totius historię dixit, sed eius loci,
quem de generatione tractaret. quod patet
ex iis quæ in sexto, qui secundus de
generatione est, locum eum absoluens,
scribit. Sequitur, inquit, vt pari modo
de iis quæ in terrestrium genere animal
pariunt, atque etiam de homine differa-
mus. Tertius igitur hic à primo de ge-
neratione collocandus est: quo fit, vt
idem septimus totius ordinis historię ha-
beatur. Sunt etiam exemplaria tum Græ-
ca tum verò Latina, quæ habeant frag-
mentum quoddam historiis additum: sed
id causas quasdam materiales agentés-
que generationis humanæ exponit, non hi-
storiam complectitur: itaque non inter
historię libros hoc ego ponendum duxi:
sed si collocandum vsquam est; libris de
generatione, meo quidem iudicio, con-
iungendum est. Inspicere singulos hos
libros ac legere velis, summe Princeps,
quoad tuæ occupationes patientur: vt
& re explorata iudicare, & si quid volu-
ptatis est in legendis naturæ operibus, ob-
lectari possis. Non enim me offensurum
tuas aures puto, quanquam non Græco
mihi patrio, sed peregrino vtor sermo-
ne. Non quod ab interprete dicitur, id
ex Græco exemplari intelligere deside-
rabis. Ipsa Latina oratio sensum Aristot.
ita explicabit, vt minimè Græcam desi-
deres. Nihil miscet, nihil inculcat, no-
minat vsu veterum probatissimorum au-
torum, genera animalium. Si quid noui im-
ponit, ita inserit, vt familiare cognatúm-
que id quoque videri possit. Si quid Græcè
appellat, id non durum occurrit. aut enim
vsitatum, & vt ita dixerim, vagum Latini-
s est, quale est nomen delphini, cameli,
elephantis, crocodili, ichneumonis, aspidis,
salamandræ, & reliquorum generis eius-
dem: aut ita sonat, vt nõ minùs Latinum esse,

A quam Græcum videatur. Cur enim tetti-
cem auem, aut crecem, aut clerum, non
eodem hoc nomine vocem, si non com-
perio Latinum, cùm, quasi Latinum sit,
ita congruat? Quis latacem ambigam il-
lam belluam, aut balerum, fluuiatilem
piscem ita nominans, peregrinum sona-
re videbitur? Nec verò contemnendum
vulgus interdum est, si quid, non du-
rà à literarum professoribus nuncupatum, suo
ipsum nomine appellat: vt brucum ge-
nus locustæ terrestris, quod Græci attela-
bum vocant; aut martam genus mustel-
læ rusticæ, quod Græci ietida dicunt;
quamuis plura eius genera sint. Nec teme-
rè actum dixerim, si quis viuerræ nomi-
ne ea complectitur: planius enim ita
docebimus, si id martam, aut viuerram vo-
cemus: mustelæ autem nomen in eo tan-
tùm remaneat, quod Græci galemappel-
lant. eodémque modo, si locustæ illius
terrestris alterum genus locustam, alte-
rum brucum nuncupemus. Sed enim suf-
ficit lingua Latina singulis Græcæ oratio-
nis, siue vocabulis, siue sententiis: quan-
quam nonnulli, quæ Latine exprimere ne-
queunt, hæc inopiæ linguæ tribuunt Latini-
cæ, suamque pauperiem vitio dare lin-
guæ locupletissimæ audent: quos satis con-
uinci à M. Tullio puto, cùm ille linguam
Romanam ne copia quidem verborum à
Græca superari autumet. Exclamat ille ali-
quantulum quidem importunè, O inopem
interdum linguam Græcam, sed non sine
causa; quando nonnulli ita contendunt, vt
Græcis nihil deesse, Latinis permulta desi-
derari pronuncient. Sed de his hæctenus.
Aristotelis verò laudem, quamuis mos in-
D interpretum sit, eum quem interpretantur
autorem, vberius laudare, tamen si la-
tius persequar, vereor ne mihi idem ob-
jiciatur, quod illi qui apud Lacedæmo-
nios de Herculis laudibus agere voluit:
Quis Herculem vituperet, aut minus
bene de eo sentiat? Quis illum non inter
deos immortales enumeret, colat, obser-
uet, vt tu laudare velis? Lacedæmonij
subdiderunt. Tanta est enim Aristotelis
existimatio, tanta autoritas iam apud om-
nes mortales, vt frustra quis prædicet,
E quo ingenio, qua doctrina hic fuerit, quo
artificio rem quæcumque explicandam
sibi statuerit, tractet: quanta vis in hoc
differendi, quanta in cognoscendis expo-
nendis que rebus diligentia. Hunc & La-
tij decus M. Tullius ita laudat, vt excepto
Platone, facile philosophorum princi-
pem appellet. Excipit ille quem amat,
laudat verò, quem doctissimum esse iudi-
cat. Missa hæc facio. Librorum quos in-
terpretatus sum, fructum, quantus sit, ex-
plicasse quoad possum, & locus hic patitur,

non ab re fuerit fortasse. Omnis enim philosophandi ratio naturalis, ubi à primis illis naturæ initiis, materiam dico, formam, finem, agens, & motum (vt ita loquar) emerferit, hinc versatur, ac diutissime immoratur, hinc suas vires exercet, atque multiplicem, variam & admirabilem rerum constitutionem amplissime explicat. Persequitur ordine discrimina omnia, quibus natura suas animantes differre inter se voluit: colligit summa genera, reliqua sigillatim exponit: partitur in species genera: & singula, quæ circiter quingenta numero in his continentur libris, describit: pergit quæque explanans, quemadmodum orientur, siue terrestria, siue aquatica: quibusnam constant membris, quibus vescantur alimentis, quibus afficiantur rebus, quibus moribus prædita sint, quantum viuendi spatium datum cuique est, quanta corporis magnitudo, quod maximum est, quod minimum est: quæ forma, quis color, quæ vox, quæ ingenia, quæ officia: denique nihil omittit, quod in animalium genere natura gignat, alat, augeat, & tueatur. Quæ omnia eò spectant, vt (quod sanctissimus quoque autor ille, quem Deus sibi veluti supellectilem quandam præciosam elegerat, admonet) ex iis quæ à natura proueniunt, Deum immortalem, ex quo ipsa pendet natura, intelligamus, admiremur, atque colamus: qua renihil pulchrius, nihil grauius, nihil dignius homini esse potest. Tantus fructus horum librorum est. Nec audiendi sunt, qui inquirunt: Multa Aristot. de musca, de apicula, de vermiculo: pauca de Deo. Per multa enim de Deo is tractat, qui doctrina rerum conditarum exquisitissima, conditorem ipsum declarat. nec verò musca, nec vermiculus omittendus est; ubi de naturæ mira solertia agitur. Vt enim artificis cuiusuis, sic naturæ ingenium in minutissimis potius contemplandum est. Quinetiam cum rerum causas cognoscere pulcherrimum sit, (hac enim vna cognitione, homo perfici absoluique potest, vt Deo immortalis similis, quoad eius fieri potest, euadat,) his sanè libris plenè docemur, cur quæque res in animalium genere ita sit: planèque felicitatem assequimur illam nobiliorem, quæ in actione animi consistit: quam sapiens quoque poëta prædicans, *Felix, inquit, qui rerum potuit cognoscere causas.* Quid de anima loquat, de qua toties publicè priuatimque disputatur? Nusquam suorum librorum tam apertè philosophus hinc suam opinionem exponit, quàm in his libris, quid anima sit, vndeque in corpus recipitur. Ad hæc, mores illi, & virtutum officia, quibus virum appellamus bonum,

A laudèque prosequimur, longè melius hinc accipi possunt, quàm vel à rhetore, quem Græci sophistam vocant, vel à prædicatore, nomine iam trito Latinis auribus: iis enim sæpenumero vita discrepat à præceptis, & melius hortantur alios, quàm ipsi officio fungantur: vt interdum frustra illa virtutis egregia laus recitata sit, prolixaque eorum præceptio vacet, & iaceat, cum exempla desiderentur vitæ præceptoris, & autoritas; quam qui respicit, B faciliùs & mouetur ad virtutem, & in officio tenetur. At verò in contemplandis animalium moribus exempla suppetunt omnium officiorum, & effigies offeruntur virtutum, summa cum autoritate naturæ omnium parentis, non simulata, non commentitiæ, non inconstantes & labiles, sed verè ingenuæ atque perpetuæ. Quis enim tam peruersa natura hostis sui generis est, quin emendetur & mitigetur, cum nullum animal occidi à sui generis bestia videatur? Quis tam in parentes impius, ne, cum ciconiæ auis, aut meropis pietatem erga parentes intelligat, C pientior efficiatur? Quis adeò inhumanus illiberalisque est, quem ossifragæ benignitas in pullos aquilæ, non faciat benigniorem? Quis tam piger, iners, & segnus est, quin excitetur ad vitæ munera, cum formicarum aut apum labores atque industriam intuetur? Quem non pudeat per metum peccare, cum non solum leonis animùm inuictum cogitat, sed etiam reguli auiculæ, quæ cum aquila pugnat, certatque de imperio? Quis principem D bonum non colat atque obseruet, cum, si rex apum in itinere aberrauerit, omnes eum inquirere, odoratùque sagaci persequi, donec inuenerint, cognitum habeat: gestari etiam regem à plebe cum volare non potest, & si perierit, omnes discedere? Nunquid parum exempli ad boni principis siue desiderium, siue obseruantiam datur? Quis princeps non ad clementiam facilè inuitetur, cum reges apum armari quidem aculeo, sed eo nunquam vt intelligat? Quæ fidès, quis amor in canibus? Quanta in elephantis mansuetudo? E Quæ in anserè verecundia? Quantum studium ornatus ac polituræ in pauone? Quanta opera vocis amœnæ suauisque in luscinia? Quid de iustitia apum dicam, quæ colligunt quidem ex iis quibus aliquid dulcedinis inest, sed sine vlllo fructuum detrimento? Quid de castitate elephantis, qui quam impleuerit coitum, eam rursus non tangit? Aut columbæ, quæ neque coire cum pluribus patitur, neque coniugium iam inde à primo ortu initum deserit, nisi vidual, aut cœlebs? Disciplina autè & eruditio elephantis, quem non faciat studiosiorem?

Omnino nulla pars vitæ humanæ est, quæ non suorum officiorum exempla commodissimè hinc accipiat. Nam, ut omittam artes illiberales, quæ & ipsæ ingeniis animalium non parum iuantur, valetudinis exempla quæso vnde commodius peti, quàm ex animalibus possint? Loca pro temporis conditione solent illa mutare: non plus edunt, aut bibunt, quàm sibi salubre sit: non diutiùs dormiunt, quàm ratio [valetudinis] postulat: modum mouendi quiescendique seruant: nouit sua quodque medicamenta: viuit sua quodque sorte contentum, & gaudet. hæc latè à medicis præcipiuntur. At verò exempla in quibus vis maior quàm in præceptis est, ab animalibus certiora præbentur. Adde utilitatem, quæ in dicendi facultate ex hac animalium ratione afferri potest. Comparationes enim, assimilationesque illæ, quas Græci parabolas vocant, quæ plurimùm orationem exornant, auditorumque tenent, hinc variè, copiosè, aptissimèque accipi possunt: ut siue oras, siue communem partiris cum aliis sermonem, eloquens, aptus suauisque esse possis. Poëta verò vndenam pulchriùs sua illa rara & mira accipiat, quàm ex his libris, qui naturæ arcana rimantur, enarrant, aperiunt? Medicus autem, quod fatetur se sua inde ordiri, vbi philosophus desinit, nusquam pleniùs quàm hic viderit. Quòdque à Galeno medicorum principe traditur, Aristotelem, primam anatomen, hoc est, membrorum dissectionem, scripsisse, hic agnoscat: & quòd idem & primus & optimus fuerit autor, percipiet. Iam & philosophi nostræ ætatis, qui quadrifariam rerum causam ex prima illa librorum naturalis auscultationis institutione, accipiunt quidem communi quadam ratione; sed quemadmodum his natura vtatur, in constitutione generationeque animalium parum, auctore Aristotele, vident, inopia scilicet exemplaris Aristotelici, quod legere possint; hic vidisse aliquando gaudebunt, & physici, quos se appellant, digniùs de cætero profitebuntur. Rationes enim ideo quærimus vniuersales, ut deum res particulares & sensiles teneamus.

A Accedit ad hæc voluptas, qua iuari ac perfici quamuis actionem Aristoteles ait, quam in contemplantis rebus naturæ audissimè capimus. Nam si pictor nos vehementer oblectat, cum animal scitè pinxerit: quanto vehementiùs natura ipsa afficiet voluptate, cum eius tam multa & varia animalia, mira membrorum conuenientia, inauditæque moderatone & elegantia facta cernamus? Cum hos legimus libros, contemulamur profectò quàm varius ac pulcherrimus fructus horum librorum, & utilitas amplior, quàm vt verbis exprimi possit. Sed quorsum hæc? Vt si in traducendis his tam necessariis, tamque commodis, & amoenissimis libris, satis ego interpretis munere functus sum, tu sententiam feras, Princeps doctissime pedasque in vsum publicum, opus, quod ego sine tua autoritate edere nec possum, nec debeo. Si quid etiam dignum ex meo ingeniolo exit, quod in ea bibliotheca ponatur, quàm magnificè consulens hominum communi utilitati, condere stauisti: si quid, inquam, tale effici mea opera potuit, censeas ea ipsa bibliotheca tanquam ciuitate donari hunc codicem, nondum cognitum, aut vllam in sedem receptum. Non ego primus te constituo iudicem: iam pridem consensu omnium doctorum virorum habitus es existimator, & architectus eorum qui in studiis liberalibus elaborant. Facit enim tua illustris doctrina, tuumque summum ingenium, vt nemo te vel iudicio grauior, vel autoritate locupletior habeatur. Principem etiam summum te nuper quidem habuimus: sed, quod optauimus, talem habemus, vt facillè temporibus his tuis sperare possimus publicam illam felicitatem, quam Plato vir doctissimus futuram confirmat, cum aut philosophi regnant, aut reges philosophantur. Tu enim & philosophus es illustris, & fortuna summi imperij virtuti tuæ coniuncta est. Lege igitur, Princeps sapientissime, & iudica, an ego rem tibi non repudiandam attulerim: & si bene, vt spero, cesserit, age pro tua liberalitate, vt pari studio laborem suscipere alterum, pluraque in dies afferre huiusmodi opera possim.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ,

ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

Β Α.

ARISTOTELIS

STAGIRITÆ, DE HISTORIA

ANIMALIVM, LIBER I.

Theodoro Gaza Interprete.

CAPVΤ I.

A

ΚΕΦΑΛ. α'.

In quibus animalia inter se differant, quibusve conueniant, eorumdemque natura diuersitas.

Ζώων διαίρεσις.

ANIMALIVM partes, aut incompositæ sunt, quæ scilicet in similes sibi partes diuiduntur, vt caro in carnes, & ob eam rem similes appellentur:

aut compositæ, quæ aptæ secari in partes dissimiles sunt, non in similes: vt manus, non in manus secatur, aut facies in facies: quapropter eas dissimiles nominemus. Quo in genere partium sunt, quæ non modò partes, verumetiam membra appellentur: videlicet quæ cum ipsæ totius integritate describantur, habeant tamen intra se partes diuersas, sui que generis opificia, vt caput, vt pes, vt manus, vt totum brachium, aut pectus: quippe quæ & ipsa partes sint totæ, & ex partibus consistunt diuersis. Quæque autem pars dissimilari ex similaribus constat, vt manus ex carne, ossibus, neruis. Habent verò animalia partes, aut easdem sibi omnes, aut diuersas. Partes easdem vel specie intelligi volo, vt hominis nasus, aut oculus, specie cum naso aut oculo hominis alterius conuenit, & caro cum carne, & os cum osse: quod idem de equo, & cæteris quæ specie inter se consentire statuimus, intelligi debet.

ΖΩΩΝ ἐν τοῖς ζώοις μερίων, ἅ' ἂν μὲν ὄντι ἀσύνθετα, ὅσα ἀφαιρεῖται εἰς ὁμοιομερή, οἷον ἄρκος εἰς ἄρκος. ἅ' δὲ σύνθετα, ὅσα εἰς ἀνομοιομερή, οἷον ἡ χεὶρ οὐκ εἰς χεῖρας ἀφαιρεῖται, οὐδὲ τὸ πρόσωπον εἰς πρόσωπα. τῶν δὲ ποιούτων ἓνια, οὐ μόνον μέρη, ἀλλὰ καὶ μέλη καλεῖται. πρῶτα δ' ὄντι, ὅσα τῶν μερῶν ὄλα ὄντα ἕτερα μέρη ἔχει ἐν αὐτοῖς * ἰδίᾳ. οἷον κεφαλὴ, καὶ σκέλος, καὶ χεὶρ, καὶ ὄλος ὁ βραχίον, ἢ ὁ θώραξ. ταῦτα γὰρ αὐτὰ τὴν μέρη ὄλα, καὶ ἐστὶν αὐτῶν ἕτερα μόρια. πρῶτα δὲ τὰ ἀνομοιομερῆ συγκεῖται ἐκ τῶν ὁμοιομερῶν. οἷον χεὶρ ἐκ ἄρκος, ἰθύνων, καὶ ὄλων. ἔχει δὲ τὰν ζώων ἓνια μὲν, πρῶτα τὰ μόρια. ἅ' αὐτὰ ἀλλήλοισι, ἓνια δ' ἕτερα. ταῦτα δὲ τὰ μὲν εἶδη τῶν ζώων ὄντι. οἷον ἀνθρώπου ρίς καὶ ὄφθαλμός, ἀνθρώπου ρίσι καὶ ὄφθαλμῶ, καὶ ἄρκος ἄρκος, καὶ ὄσα ὄσων. τὸν αὐτὸν δὲ ἔστων καὶ ἵππων καὶ τῶν ἄλλων ζώων, ὅσα τὰ εἶδη ταῦτα λέγουσιν αὐτοῖς.

Gaz. & ἰδίᾳ αὐτοῖς ἕτερα.

γρ. μαλα-
κά σπρκα α.
πιθ, σκλη-
επίπρια.

ομοίως γδ ὡς τὸ πᾶν ἔχει πρὸς τὸ ὅλον, καὶ τῆν μορίων ἔχει ἕκαστον πρὸς ἕκαστον. τὰ δὲ, τῶν μὲν ἔστι, ἀφ' ἑαυτῶν δὲ καθ' ἑαυτῶν ὀρθῶν καὶ ἔλλειψιν, ὅσων τὸ γένος ἔστι τῶν τῶν. λέγω δὲ γένος, οἷον ὄρνιθα καὶ ἰχθυῶν. τούτων γδ ἕκαστον ἔχει ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ τὸ γένος, καὶ πρὸς τὸ γένος, καὶ ἔστι πλείω ἰχθυῶν καὶ ὄρνιθων. ἀφ' ἑαυτῶν δὲ ἕκαστον τὰ πλείω τῆν μορίων ἐν αὐτοῖς, τῶν τῶν παθημάτων ἐνδημώσεως, οἷον χρώματος, καὶ ῥυθμῶν, τῶν τῶν μᾶλλον αὐτὰ πεποιθῆναι, τὰ δὲ ἥττον. ἐπὶ δὲ πλήρη καὶ ὀλιγότητι, καὶ μεγέθει καὶ μικρότητι, καὶ ὅλως ὑποφορῆ καὶ ἐλλείψει. τὰ μὲν γὰρ ἔστι * μελαγχρόρα καὶ αὐτῆν, τὰ δὲ ὄρα καὶ δερμα. καὶ τὰ μὲν, μακρὸν ἔχει τὸ ῥύγχος, ὡς τὰ αἰ γέρονται, τὰ δὲ, βραχύ. καὶ τὰ μὲν, πολυτέρηρα, τὰ δὲ ὀλιγότερα ἔστιν. οὐ μὲν δ' ἄλλ' ἐνιαυτῶν ἐν τούτοις ἕτερον ἕτερον μέρη ὑπάρχει. οἷον τὰ μὲν ἔχει πλῆκτα, τὰ δὲ οὐ. καὶ τὰ μὲν ῥόφον ἔχει, τὰ δὲ οὐκ ἔχει. ἄλλ' ὡς εἰπὴν, τὰ πλείω καὶ ὅτε ὡν μερῶν ὁ πᾶς ὄγκος αἰνίσσεται, ἢ τῶν τῶν ἔστιν, ἢ ἀφ' ἑαυτῶν τοῖς ἐνδημώσεως καθ' ἑαυτῶν ὀρθῶν καὶ ἔλλειψιν. τὸ γὰρ μᾶλλον καὶ ἥττον, ὑποφορῶν δὲ τῶν καὶ ἔλλειψιν ἴσθι. ἐνιαυτῶν δὲ τῶν ζώων, οὐτε εἶδη τὰ μέρη τὰ αὐτὰ ἔχει, οὐτε καθ' ἑαυτῶν ὀρθῶν καὶ ἔλλειψιν, ἀλλὰ κατ' αἰαλόγια. οἷον, πέποιθεν ὅσων πρὸς ἀχρῶν, καὶ οὐκ ἔχει ὀπλίω, καὶ χεῖρ πρὸς χηλίω, καὶ πρὸς πτερόν λεπίς. ὁ γδ ἐν ὄρνιθι πτερόν, τῶν καὶ ἐν ἰχθυῖ ἔστι λεπίς. τὰ μὲν οὖν μέρη αὐτῶν ἔχουσιν ἕκαστα τῶν ζώων, τῶν τῶν τῶν ἔπειν ἕτερον ἔστι καὶ τὰ αὐτὰ, καὶ ἐπὶ τῶν τῶν τῶν μερῶν. πολλὰ γὰρ τῶν ζώων ἔχει μὲν τὰ αὐτὰ μέρη, ἀλλὰ κείμενα οὐχ ὡσαύτως. οἷον μαστῶν, τὰ μὲν ἐν τῶν στήθι, τὰ δὲ ἐν τοῖς μηροῖς. ἔστι δὲ τῶν ὁμοιομερῶν τὰ μὲν, μαλακά καὶ ὑγρά, τὰ δὲ ξηρά καὶ στερεά. οἷον ὑγρά μὲν, ἢ ὅλως, ἢ ἕως δὲ ἢ ἐν τῶν φύσιν, οἷον αἷμα, ἰχθῶν, πιμελή, σπέρμα, μυελός, γαλῆ, γάλα ἐν τοῖς ἔχουσιν, τῶν τῶν τε, καὶ τὰ τούτοις ἀνάλογα. ἐπὶ ἄλλοις ἔπειν τὰ πρὸς τῶν τῶν, οἷον φλέγμα, καὶ τὰ ὑποσημάτα τῶν κοιλίας καὶ κύστεως. ξηρά δὲ καὶ στερεά, οἷον ἰχθῶν, δερμα, φλέψ, σπέρμα, ὄσσω, χόνδρος, ὄνυξ, κέρα. ἐμφάνυμι γὰρ πρὸς τὸ γένος, ὅταν τῶν γένος καὶ τῶν ὅλα λέγηται κέρα. ἐπὶ ὅσα ἀνάλογα τούτοις. αἱ δὲ ἀφ' ἑαυτῶν τῶν ζώων εἰσι, κατὰ τῶν βίους καὶ τῶν πρὸς ἑαυτοῖς, καὶ τὰ ἥθη, καὶ τὰ μέρη.

A Ut enim totum se habet ad totum, sic partes singula sese ad singulas habeant necesse est. Vel genere, quamquam excessu defectuque inter se differant. De iis loquor, quorum idem est genus: verbi gratia, avis, aut piscis: id enim utrumque differentiis consumitur generis. Et species complures tum piscium, tum etiam avium habentur. Differunt vero inter se partes penè plurimæ eorum contraria affectuum qualitate, ut coloris, aut figuræ, eo quodd alia magis, alia minus affectæ iis ipsis qualitatibus sint. Multitudine etiam, & paucitate, & magnitudine, paruitateque & omnino excessu defectuque discrepant, cum aliis crusta, aliis testa pro tegmine habeatur: & aliis rostrum portectius sit, ut gruibus: aliis breue. Penna item aliis vberius, aliis parcius data est. Sed tamen in iis quoque ratio partium nonnullarum diuersa est, cum alia calcari, aut aliquo armentur aculeo, alia nihil eiusmodi habeant: & aliis apex in capite sit, aliis desit. Sed enim, quod propè dixerim, partes plurimæ, & ex quibus tota moles compacta est, aut eadem sunt, aut ratione contrariorum, & per excessum defectumque differunt. Pluris enim minorisque rationem, referri ad excessum defectumque, putauerim oportere. Non desunt quibus partes nec specie sint eadem, neque excessu, defectuque, sed proportione conueniant: quomodo os cum spina, & unguem cum solida ungula, & manum cum forcipato pedis, & pennam cum squama conuenire animaduertimus. Quod enim penna in auium genere est, idem squama in piscibus habetur. Partes, quas singula animalia habent hunc in modum diuersas, eademve intelligimus, atque etiam situ contemplamur. Sunt enim complura, quæ eadem habeant partes, sed non situ eodem: verbi causa, mammae alia in pectore habent, alia in sceminibus. Partes autem similes, aut molles ac humidæ sunt: aut sicæ, & solidæ. Molles, inquam, vel omnino, vel quamdiu in seculo manent naturali: ut sanguis, sanies, adeps, seum, medulla, semen genitale, fel, lac, ubi haberi id potest, caro, & quæ iis proportione respondeant: item excrementa omnia, modo tamen diuerso, ut pituita, & sedimenta alui, atque vesicæ. Siccas ac solidas intelligi volo, neruum, cutem, venam, pilum, os, cartilaginem, unguem, cornu: æquiuocè enim ad genus appellamus, cum cornu tum figura, tum toto dicimus. Item quæ iis proportione respondent. Animalium vero differentias, aut per vitas, aut per actiones, aut per mores, aut per partes constitui dignum est.

Quibus

Quibus de rebus primùm formula quadam agendum, deinde generatim discussione diligentiore differendum censemus. Profectò differentiar, quæ in morum, victuum, actionumque ratione versantur, colligi debent, eò quod alia sint aquatilia, alia terrestria. Et aquatilium ordo duplex: alia enim in fluido degunt, victumque petunt ex humore: quem etiam humorem per vices recipiunt, & reddunt, nec viuere possunt, nisi versentur in humore: quod plurimæ piscium parti euenire apertum est. Alia degunt quidem in fluido, victumque inde emoliantur: sed aërem, non humorem recipiunt, & foris parere solent. Complura huius generis sunt partim gressilia, vt lutris, latax, crocodilus: partim volucres, vt mergi, vt vrinatrices. Quinetiam quæ nullis pedibus innitantur, vt natrix. Nonnulla cum victum in humore exercent, nec foris viuere queant, nihil vel aëris, vel humoris recipiunt, vt vrticæ, vt ostrea. Aquatilis autem generis alia marina, alia fluuialia, alia lacustria, alia palustria, vt rana, vt cordula. Terrestrium verò animantium alia accipiunt, redduntque aërem, (quæ respiratio nominatur,) vt homo, & quæcumque terrestria habent pulmonem. Alia, quamuis aërem recipiant, tamen sedem in terra perpetuò tenent, & victum indidem capiunt, vt vespæ, apes, & reliqua insecta. Quo nomine ea appello, quorum corpus incisuris præcingitur, aut parte tantum supina, aut etiam prona. Sed cum terrestrium plura, vt dictum est, cibum ab aquis petant, nullum generis aquatilis est, quod & aquam recipiat, & terram cibi causa petat. Sunt porrò quæ primùm viuunt in humore, deinde forma immutata, foris vitam incipient agere, vt culices palustres: ex iis enim asili proueniunt. Ad hæc, alia sede stabili degunt, alia mutabili, & vaga. Sedes stabilis in humore tantummodo est. Terrestrium nulla statu immutabili viuunt. At aquatilium plura faxis affixa vitam omnem traducunt: vt conchæ genera complura. Quinetiam spongia sensum habere aliquem creditur: argumento, quòd multò difficilius abstrahuntur, nisi clanculum agatur, vt referunt auulsores. Sunt item quæ & adherere soleant, & quoties libuit, absolui: vt genus quoddam eius, quam vrticam vocamus: quippe cum nonnullæ ex iis noctu absolutæ pascantur. Non desunt complura, quæ cum sint absoluta, mouere tam se nequeant, vt ostrea, & quæ tota simplici mitiorique testa operta, vertibula appellatur, & calli, aut tubera. Vis item aliis nandi tributa est, vt piscibus, vt mollibus,

A ὅτι ὡν τύπων μὴ εἰπομένων ἄριστον, ὕπερον
 ὅτι ἕκαστον γένος ἐπισησομυτες ἐροῦμεν. εἰσὶ
 δὲ διαφοραὶ καὶ τοῖς βίοις ἔτι καὶ ἀρξέεις, καὶ
 τὰ ἦθη. αἰτίαν δὲ, ἢ τὰ μὴ ἐνυδρα αὐτῶν ἔστι,
 τὰ ὅχερα. ἐνυδρα [δὲ] διχῶς. τὰ μὴ, ὅτι
 τὸν βίον ἔτι ἔσφιω ποιεῖται ἐν τῷ ὕδατι, καὶ
 δέχεται τὸ ὕδρον ἔκ ἀφίσει. τούτου δὲ τελε-
 σκόμενα, οὐ διώεται ζῆν. οἷς πολλοῖς συμ-
 βαίνει τῶν ἰσχυρῶν. καὶ δὲ, τὸ μὴ ἔσφιω ποιεῖ-
 ται ἔτι διατελεῖται ἐν τῷ ὕδατι, οὐ μὴτοι δέ-
 χεται ὁ ὕδαρ, ἀλλὰ τὸν ἀέρα, ἔτι γινῶ ἐξω.
 πολλὰ δὲ ἔστι ποιάσται καὶ περὶ αὐτῶν ἐνυδρῖς,
 καὶ λατὰξ, ἔτι κροχὸδελος, καὶ πλινα, οἷς αἰθια
 ἔτι χελυμβίς. ἔτι ἀποδα, οἷον ὕδρος. ἐνια δὲ
 πλεὺ μὴ ἔσφιω ἐν τῷ ὕδατι ποιεῖται, καὶ οὐ
 διώεται ζῆν ἐκ τῶν, οὐ μὴτοι δέχεται οὔτε
 τὸν ἀέρα, οὔτε τὸ ὕδρον. οἷον ἀκαλήφης, καὶ
 τὰ ὄσφρα. τῶν δὲ ἐνυδρῶν, τὰ μὴ ἔστι θα-
 λατῖα, τὰ δὲ λιμναῖα, τὰ δὲ ποταμῖα, τὰ
 δὲ πελαγηαῖα, οἷον βάτραχος καὶ * κροδύλη. γρ. κροδύ-
 λος.
C (καὶ τῶν θαλατῖων τὰ μὴ, πελαγῖα. τὰ ὅτι,
 αἰγιαλώδη. τὰ δὲ, πετρεῖα.) τῶν δὲ χερ-
 σαίων τὰ μὴ, δέχεται τὸν ἀέρα καὶ ἀφίσει, ὅ-
 καλεῖται ἀναπνεῖν ἔτι ἀκπνεῖν. οἷον ἀνδροσπος,
 καὶ πηρῖα ὅσα πηρῖα ἔχει τῶν χερσαίων. τὰ
 δὲ τὸν ἀέρα μὴ * οὐ δέχεται, ζῆ δὲ, καὶ τὸ
 ἔσφιω ἔχει ἐν τῇ γῆ. οἷον σφηξ ἔτι μέλιτ-
 τα, καὶ τὰ ἄλλα ἐντομῶ. καλῶ δὲ ἐντομῶ,
 ὅσα ἔχει καὶ ὁ σῶμα ἀνθρώπου, ἢ ἐν τῷ ὑπὸ τοῖς
 ἢ ἐν τούτοις τε ἔτι τοῖς ὄσφρασι. καὶ τῶν μὴ χερ-
D σαίων πολλὰ, ὡς ὄσφρα εἴρηται, ἐκ τῶν ὕδατων πλεὺ
 ἔσφιω ποιεῖται. τὸ δὲ ἐνυδρῶν ἔτι διχολύτων
 τὸ θαλατῖα, ὅσφρα ἐκ τῆς γῆς. ἐνια δὲ τῶν ζῶων,
 τὸ μὴ ἄριστον ζῆ ἐν τῷ ὕδατι. ἐπειτα δὲ με-
 ταβάλλει εἰς πλεὺ ἄλλω μορφῶ, ἔτι ζῆ ἐξω,
 οἷον ὅτι τῶν ἐν τοῖς ποταμοῖς ἐμπύδων. * γρ.
 δὲ ἐξ αὐτῶν ὁ οἶσρος. ἐν τὰ μὴ ἔστι μόνιμα
 τῶν ζῶων, τὰ δὲ, μεταβλητικὰ. ἐστὶ δὲ τὰ
 μόνιμα, ἐν τῷ ὕδατι. τῶν ὅχι χερσαίων ὅσφρα
 μόνιμῶν ἐστὶν. ἐν δὲ τῷ ὕδατι πολλὰ ὅχι ὄσφρα-
E πεφυκέναι ζῆ, οἷον γῆν ὄσφρων πολλὰ. δοκεῖ
 δὲ καὶ ὁ ἀσπύρος ἔχειν τινὰ αἰσθησιν. σημεῖον δὲ,
 ὅτι χαλεπώτερον ἀποσπᾶται, ἀπὸ μὴ γῆν ὄσφρα-
 θραῖως ἢ κινήσις, ὡς φασί. τὰ δὲ καὶ ὄσφρα
 ται, καὶ ἀπολύεται, οἷον ἐστὶ γένος τὸ τὸ κελουμέ-
 νης ἀκαλήφης. τούτων γὰρ τινες νύκτωρ ἀπο-
 λυόμεναί νέμονται. πολλὰ ὅχι ἀπολελυμένα μὲν
 ἐστὶν, ἀκίνητα δὲ, οἷον ὄσφρα καὶ τὰ κελουμένα
 * ὄσφρα. τὰ ὅχι, νύκτωρ, οἷον ἰσχυρῶν καὶ τὰ
 μεταβλητικὰ, ἔτι τὰ μεταβλητικὰ, οἷον κροδύλοι.
 De part.
 animal.
 l. 4. c. 5.
 post vo-
 cem ὄσφρα.
 legisse
 videretur
 G. ὅχι π-
 τῶν.

τα δε, πορβυλικά, οἷον τὸ τῶν καρκίνων γένος. ἅπαντα γὰρ ἐνυδρῶν ὄντων φύσιν, πορβυλῶν ἐστὶν. οἷον δὲ χερσαίων ἐστὶ τὰ μύρ, πτερωτά, ὡς αὖτ' ὀρνίθες καὶ μύρμηκες. καὶ ταῦτ' ἄλλον ἔσπον ἀφ' ἑρπυλίων ἀλλήλων. τὰ δὲ, πεζά, καὶ τῶν πεζῶν τὰ μύρ, πορβυλικά τὰ ἑρπυλικὰ. τὰ δὲ, εἰληπτικά. πτερωτῶν ὅτι μόνον ὁρνεῖν ἐστὶν, ὡς αὖτ' ἑρπυλίων μόνον ἐστὶν ἰχθύες. καὶ γὰρ τὰ διερμύπτερα πεζῶν, καὶ νεκτερίδες διποδῶν εἰσι, καὶ τῆ φώκη κεκολοσώμενοι ποδῶν. καὶ τῶν ὀρνίθων εἰσι τινες κακὸποδες, οἷον ἀφ' ἑρπυλίων καλοῦνται ἀποδῶν. ἐστὶ δὲ ἄποδῶν ἑρπυλίων τῶν ὀρνίθων. ἑρπυλίων δὲ καὶ τὰ ὁμοία αὐτῶν, ἄποδῶν μύρ, κακὸποδα δὲ ἐστὶν, οἷον χελιδῶν καὶ δρεπτομῶν. ὁμοιοῦσιν τε γὰρ καὶ ὁμοιοπτεροῦσιν ταῦτα πάντα, καὶ τὰ ὁμοίως ἐγγύς ἀλλήλων. φαινεταὶ δ' ὁ μύρ ἀποδῶν, πᾶσιν ὄρνιθιν. ἢ δὲ δρεπτομῶν, ὅταν ὕψη τῶν ἑρπυλίων. τότε γὰρ καὶ ὄρνιθιν καὶ ἀλιόκετα ἀλιόκως δὲ καὶ ἀπαινίον ἐστὶ τῶν ὀρνέων. πορβυλικά δὲ καὶ ἑρπυλικά, πολλὰ τῶν ζώων ἐστὶν. εἰσι δὲ καὶ αἱ πτεροῦσιν ἀφ' ἑρπυλίων καὶ τοῖς βίοις, καὶ τὰς ἀποδῶν. τὰ μύρ γὰρ αὐτῶν, ἐστὶν ἀγλαῖα. τὰ δὲ, μεταδικά, καὶ πεζά, καὶ πτερωτά, καὶ πλωτά. τὰ δὲ, ἐπαμφοτερίζει. καὶ τῶν ἀγλαίων καὶ τῶν μοναδικῶν, τὰ μύρ, πολιτικά. τὰ δὲ, ἀπορδικά ἐστὶν. ἀγλαῖα μύρ οἷον, οἷον ἐν τοῖς πτερωτοῖς, τὸ τῶν ἀετῶν γένος, καὶ γέρας, καὶ κύκνος. γαμψομύρ δὲ ὁρνεῖν ἀγλαῖον. καὶ τῶν πλωτῶν, πολλὰ γένη τῶν ἰχθύων, οἷον οἷς καλοῦσι δρομάδας, θύννοι, πηλαμίδες, ἀμύρ. ὁ δὲ ἀμύρ, ἐπαμφοτερίζει. πολιτικά δὲ ἐστὶν, ὡς ἐν τῇ καὶ κοινὸν γίνεσθαι πάντων τὸ ἔργον. ὅσων οὐ πάντα ποιεῖ τὰ ἀγλαῖα. ἐστὶ δὲ τριούτων, ἀμύρ, μύρμηκες, καὶ τούτων τὰ μύρ, ὑφ' ἰγέρμονα ἐστὶ. τὰ δὲ, ἀμύρ. οἷον, γέρας, καὶ τὸ τῶν μελιτῶν γένος, ὑφ' ἰγέρμονα. μύρμηκες δὲ, καὶ μυρία δὲ, ἀμύρ. καὶ τὰ μύρ, ὅσων μύρμηκες, καὶ τῶν ἀγλαίων καὶ τῶν μοναδικῶν. τὰ δὲ, ἐρπυλικά. τὰ μύρ, ἀρκαφάγα. * τὰ δὲ, ἀμύρ. τὰ δὲ, ἀρκαφάγα. τὰ δὲ, ἰδύτροφα. οἷον τὸ τῶν μελιτῶν γένος, καὶ τὸ τῶν ἀρκαφῶν. τὰ μύρ γὰρ, μύρμηκες καὶ πτεροῖς ὀλίγοις τῶν γλυκέων χρῆται ἑρπυλίων. οἷον ἀρκαφῶν, ἀπὸ τῆς τῶν μύρ ἀρκαφῶν ζῶσι. τὰ δὲ, ἰχθύσι χρῆται ἑρπυλίων. καὶ τὰ μύρ, ἀρκαφικά. τὰ δὲ, ἀρκαφικά τῆς ἑρπυλίων ἐστὶ, τὰ δὲ οὐ.

A vt crustatis, vel vt locustis. Quaedam ambulare possunt, vt genus cancorum: quippe quod quamquam suapte natura aquaticum est, tamen habet vim ambulandi. Terrestriū verò, alia volucres sunt, vt aues; vt apes, quæ modo inter se quodam alio differunt. Alia pedestria: quorum item alia gressilia, alia reptilia, alia tractilia sunt. Animal, quod volucre tantum sit, vt piscis natatile solummodo est, nullum nouimus. Nam & quæ pennis cuteis volant, ingredi possunt. Vnde vesperilioni etiam pedes sunt, & vitulus marinus pedes habet minutos. Sic nonnullæ aues de pedes sunt, quæ ob eam rem a pedes, a paruitate pedum nuncupantur: quod genus auiculae pennis plurimum valet: sicut cætera quoque propè similia, vt pennis præualere, sic pedibus degenerare videntur, vt hirundo, & falcula, siue riparia: hæc enim omnia & moribus, & volatu, & specie proxima inter se conspiciuntur. Apparet apes omnibus anni temporibus. Riparia æstate tantum, cum imber incessit: tunc enim & apparet, & capitur: denique rara hæc auicula est. At verò quæ gressilia, eademque natatilia sint, complura reperiuntur, nec non differentias illas vitæ actionesque animantium continent. Sunt enim alia gregales, alia solitaria, tum volucres, tum nantes, tum etiam pedestres. Vitam alia ancipitem degunt, vt eadem modò societate, modò solitudine gaudeant. Item alia ciuiles, alia inciuiles, tum ex gregalibus, tum etiam ex solitariis sunt: gregales in volucrum genere, columbi, grues, olores. Nullum, cui vngues adunci, gregatilis esse perpendimus. Complura etiam inter nantes piscium genera gregatim degerere scimus, vt quos cursores vocant, & thunnos, & limoslas, & hamias. Hominis naturam ancipitem societatis ac solitudinis esse, apertum est. Ciuiles appello animantes, quæ labori communicant eidem, quarum opus communi efficitur opera, munusque idem omnium est: quod non omnibus gregalibus competit. Ciuilis generis est homo, apis, vespa, formica, grus. Quarum alia sub duce degunt, vt grues, vt apes: alia nulli subditæ imperio sunt, vt formicæ, & alia innumera penè genera. Sunt item tam ex gregalibus quam ex solitariis, alia, quæ sedem nunquam mutant: alia quæ mutare stato tempore soleant. Et alia quæ carne vescantur; alia, quæ frugibus, alia quæ omnia attingant. Non desunt, quæ cibo sui generis vtantur, vt apes, vt aranei. apes enim melle, & quibusdam aliis dulcibus aluntur: aranei muscarum venatu viuunt: nonnulla piscibus vesci natura voluit. Ad hæc, alia aut vim habent venandi, aut ingenio recondendi cibi dotata sunt.

γρ. τὰ δὲ
καρποφά-
γα. τὰ δὲ
ἀρκαφάγα.

Alia nec ad venandum apta, nec ad recon-
dendum. Item alie domicilia sibi parant, vt
talpa, mus, formica, musca, apis. Alie nul-
lis se includere casis patiuntur, vt plures tam
insecti generis quam quadrupedis. Quin-
etiam locis discrimen aliud existit: quippe
cum alia cavernas subeant, vt lacerti, vt
serpentes: alia per summa telluris degant,
vt canis, vt equus: ac alia foramina sibi ex-
cauent, alia nunquam eo munere fungan-
tur: & alia noctu vagantur, vt noctua, ves-
pertilio; alie interdiu tantum. Addo etiam,
alias esse cicures, alias feras: & alias perpe-
tuo cicures, vt hominem, vt mulum; alias per-
petuo feras, vt pantheram, vt lupum. non-
nullas etiam facile posse mansuescere, vt ele-
phantos. Sed quin aliter, partiendum est.
Genera enim quae cunque placida sunt, haec
eadem fera quoque possunt reperiri, vt sues,
equi, homines, oues, caprae, canes, boues.
Item alia mutae omnino sunt, alia strepitu
tantum edunt, alia vocem etiam formant;
quarum alia loqui possunt, alia vocem so-
lam nullis exprimentibus litteris reddunt: at-
que alia loquaces, alia taciturnae, alia osci-
nes, alia inoscines. Omnium vocalium ani-
mantium communis mos est, vt sui initus te-
pore potissimum canant, & blaterent. Alia
praeterea camporum incolae sunt, vt palum-
bes: alia montis, vt vrupae; alia cum homi-
nibus degere solent, vt columba. Item alia
copia libidinis gaudent, vt perdicum genus,
& gallinaceorum. Alie minus Venere va-
lent, vt quae coruinam speciem gerunt; quippe
quae raro soleant coire. Marinarum etiam ani-
mantium alia pelagicae, alie litorales, alie sa-
xatiles sunt. ad haec, aliis data vis est dimi-
candi, aliis ingenium cauendi & euitandi. Viti-
bus pollent, quae iniuriam vel inferant aliis,
vel illata sibi propulsent, seque defendant.
Cautae & prouidae sunt, quae aliquid in se ip-
sis praesidij habent contra inferendam iniuriam.
Differunt praeterea moribus: Nam alie mites,
remissae, & minimè peruicaces sunt, vt
boues; alie animosae, peruicaces, brutae om-
nino, vt sues syluestres: alie ingeniosae, ac ti-
midae, vt cerui, lepores, cuniculi: alie illibe-
rales, perfidae, insidiosaeque, vt serpentes: alia
liberales, fortes, & nobiles, vt leones: alia
generosae, feroces, insidiosae, vt lupi. Nobile
enim id est, quod ex bono prodiit genere:
generosum autem, quod non à sua natura
degenerarit. Et alia astuta, malitiosae, cal-
lidae, vt vulpes: alie animosae, & amatri-
ces, & assentatrices, vt canes: alie mites
& mansuetudini addictae, vt elephantos:
alie verecundae & cauae, vt anseres. alia
inuidae, & ornatus ac politurae studiosae, vt
pauones. Homo vnus ex numero animalium
omnium vim obtinet cogitandi. Et cum
memoriae, atque disciplinae complures
animantes esse participes possint, nulla

A *αὐτὰ μὲν, οἰκητικά· τὰ δ', αἰκία. οἰκητικά μὲν
οἷον ἀσπιδόχρη, μῦς, μύρμηξ, * μύρμηξ. αἰκία
δ', πολλά τ' ἐπιτόμων, καὶ τ' τετραπόδων. ἐπὶ τοῖς
τόποις τὰ μὲν, τετραπόδων, οἷον σαύρα, ὄφεις.
τὰ δ' ἄσπιδος, οἷον ἵππος, κύων. καὶ τὰ μὲν, πε-
ματάδην· τὰ δ', ἀτρητα. Ἐτὰ μὲν, νυκτε-
ρόσια, οἷον, γλαυξ, νυκτεῖς· τὰ δ', ἐν πᾶσι
φωτίζη. ἐπὶ τὰ μὲν, ἡμέρας· τὰ δ', ἀγρία.
καὶ τὰ μὲν αἰεὶ, οἷον ἀνδροειδὸς καὶ ὄρνις, αἰεὶ ἡμέ-
ρας. καὶ ἀγρία, ὡς περὶ πρὸς δαλῆς καὶ λύκος. τὰ δ',
ἢ ἡμέρας ὅσων διώκται τὰ μὲν, οἷον, ἐλέφας· ἐπὶ
ἄλλον ἔσπον. * πάντα γὰρ ὅσα ἡμέρας ἐστὶ γῆρας,
καὶ ἀγρία ἐστὶν. οἷον * ἵπποι, βοῦες, ὄνοι, ἀν-
δροειδοί, περὶ βόατα, αἴγες, κύνες. Ἐτὰ μὲν,
ψοφητικά· τὰ δ', ἀφωνα. τὰ δ', φωνήεντα. Ἐ-
πὶ τῶν τὰ μὲν ἀφλεκτρονέχει· τὰ δ', ἀγροα-
ματῶν. καὶ τὰ μὲν, κωπία, τὰ δ', σιγητά, * τὰ δ'
λάλα. τὰ δ', ὀδία, τὰ δ', αἰώδα. πάντων δὲ
κρίτων, ὅσα ἐστὶν ὄρνιθας μέγιστα ἀδείν καὶ λαλῆν.
καὶ τὰ μὲν, ἀγροαίκα, ὡς περὶ φάπια. τὰ δ', ὄρεια,
ὡς περὶ ἐποψ. τὰ δ', σίωδον ἀνδροειδίζει, οἷον πε-
ρερῶν καὶ τὰ μὲν, ἀφροδισιατικά, οἷον τὸ πᾶν
καρδίων καὶ ἀλεκτρούων γένος. τὰ δ', ἀγρο-
βία, οἷον τὸ πᾶν κορακιδῶν ὀρνίθων γένος.
τὰ δ' ὅσα γὰρ ἀσπίδως πᾶσι ὄρνιθας ποιεῖται. [καὶ
τὰ μὲν θαλάσσιων τὰ μὲν, περὶ γα. τὰ δ', ἀγ-
ροαλάδην. τὰ δ', περὶ γα.] ἐπὶ τὰ μὲν, ἀ-
μύμικα. τὰ δ', φυλακτικά· ἐστὶ δὲ ἀμύμ-
ικα μὲν, ὅσα ἢ ὀπιτίηται, ἢ ἀδικύμενα
ἀμύμικα. φυλακτικά δὲ, ὅσα πρὸς τὸ μὴ πα-
θεῖν τι, ἔχει ἐν αὐτοῖς ἀλεαρῶν. ἀφροδισιοὶ δὲ
τ' τοιαύτας δὲ ἀφροδοαῖς καὶ τὸ ἦθος. τὰ μὲν γὰρ
ἐστὶ πρᾶα καὶ δις θυμα, Ἐτὶ ἐν ἐπαιτικῶν, οἷον
βοῦς. τὰ δ', θυμῶδη καὶ ἐπαιτικά, καὶ ἀμαθῆ,
οἷον ἐξ ἀγροαίκα. τὰ δ', φρονημα καὶ δῆλα, οἷον
ἐλαφος, (καὶ) λαγός, δασύποις. τὰ δ' ἀμύμικα
θερα καὶ ὀπιτιούρα, οἷον οἱ ὄφεις. τὰ δ', ἐλαφύ-
ρα, Ἐτὶ ἀνδροειδῶν καὶ δις γῆρας, οἷον λέων. τὰ δ', γῆρας
Ἐτὶ ἀγρία Ἐτὶ ὀπιτιούρα, οἷον λύκος. * ἀγροαίκα
γὰρ ἐστὶ τὸ ἐξ ἀγαθοῦ γένος. γῆρας δὲ, τὸ
ἐμὴ δεισιάμενον ἐκ τῆς αὐτῆς φύσεως. καὶ τὰ
μὲν πρὸς οὐρα καὶ κακοῦρα, οἷον ἀλώπηξ. τὰ
δὲ, θυμικά, καὶ φιλητικά Ἐτὶ ἀμύμικα, οἷον
κύων. τὰ δὲ, πρᾶα καὶ ὑδαστυτικά, οἷον ἐλέ-
φας. τὰ δὲ, ἀγροαίκα καὶ φυλακτικά, οἷον χελύ-
κη. τὰ δὲ, φρονημα καὶ φιλοκατα, οἷον τῶν βυβα-
ζίων δὲ καὶ μόνον, οἷον ἀνδροειδῶν ἐστὶ τὸ ζῶον. * καὶ
μνήμη μὲν καὶ διδαχῆς πολλὰ κοινὰ ἀγαθὰ μνήμη
σκεπῶν δὲ καὶ ἄδεν ὀπὸ δύνα, πλὴν ἀνδροειδῶν.*

De part.
lib. i. c. i.
Rhetor.
li. 2. c. 5.
Lib. De
memoria
& remin.
cap. 2.

tamen praeter hominem potest reminisci;

ἄλλοι ἐκαστον ἢ τὸ γένος, πᾶσι τε ἄλλοις καὶ ἑαυτοῖς
βίους ὑπερβύλλουσι, καὶ δι' ἀκριβοῦς μετρίων.

ΚΕΦΑΛ. β'.

Τίνα τῶν ζώων κοινὰ μέρη, τίνα δὲ οὐ.

ΠΑΝΤΩΝ δὲ ἐστὶ τῶν ζώων κοινὰ
μέρη, ὃ δέχεται πᾶν ζῷον, καὶ εἰς ὃ
δέχεται. ταῦτα δὲ ἔστι τὰ αὐτὰ καὶ ἔτερον, καὶ
τοῖς εἰρημάτοις ζῷοις, ἢ κατ' εἶδος, ἢ καθ'
ὑπερχύω, ἢ καὶ ἀνάλογον, ἢ τῆ ἑσθ' ἀνα-
φύονται. μὲν γὰρ ταῦτα, ἀλλὰ κοινὰ μέρη ἔχει
τὰ πλείστα τῶν ζώων πρὸς τοῦτο, ἢ ἀφίησι
τὸ πεπρωμένον τῆς ζωῆς, ἢ καὶ λαμβάνει. οὐ
γὰρ πᾶσιν ὑπερχύει τῆς. καλεῖται δὲ, * ὁ μὲν
λαμβάνει, στόμα. εἰς ὃ δὲ δέχεται, κοιλία.
τὸ δὲ λοιπὸν, πολυώνυμός ἐστι. τῶν δὲ πεπρω-
μένων ὄντων διττῶν, ὅσα μὲν ἔχει δεκτικὰ μέρη
τῆ ὑπερχύσεως πεπρωμένον, ἔχει καὶ τὴν ζη-
ρῶς ζωῆς. ὅσα δὲ ταύτης, ἐκείνου οὐ πάν-
τα. δὲ ὅσα κύστιν ἔχει, καὶ κοιλίαν ἔχει. ὅσα
ἢ κοιλίαν ἔχει, οὐ πάντα κύστιν ἔχει. ὀνομαζέται
γὰρ τὸ μὲν τὴν ὑπερχύσεως δεκτικὸν μέρος,
κύστις. κοιλία δὲ, τὸ τῆς ζηρῶς.

ΚΕΦΑΛ. γ'.

Πῶς μεταφέρει τὰ ζῶα τῆ τῶ σπέρματος
ἀφῆσι.

ΤΩΝ δὲ λοιπῶν πολλοῖς ἀρχαί
ταῦτά τε τὰ μέρη καὶ ἐπὶ ἢ τὸ σπέρμα
ἀφίησι. ἐν ῥύτων ἐν οἷς μὲν ὑπερχύει ἄριστος
ζώων, τὸ μὲν, εἰς αὐτὸ ἀφίησι, τὸ δὲ, εἰς ἔτερον.
καλεῖται γὰρ τὸ μὲν εἰς αὐτὸ ἀφίησι, θήλυ. τὸ δὲ εἰς
ἄλλο, ἀρρεν. ἐν οἷοις δὲ ὅσα ἐστὶ τὸ ἀρρεν καὶ θή-
λυ. ἢ καὶ τῶν μολίων τῶ πρὸς τὴν δημιουργίαν ταύ-
των, μεταφέρει τὸ εἶδος. ἰὰ μὲν γὰρ, ἔχει ὑπε-
ρχύω. ἰὰ δὲ, ἀνάλογον. ὅσα μὲν οὖν ἀναγκάζονται
ὄντα μέρη τοῖς ζώοις, ἰὰ μὲν, πᾶσιν ἔχειν
συμβέβηκεν. ἰὰ δὲ, τοῖς πλείστοις, ταῦτα ἔστι.
* πᾶσι δὲ τοῖς ζώοις ἀφῆσι μία ὑπερχύει
χοιμή μὲν ἢ ἀφῆσι. ὡς ἔστι αὐτῆ ἐν τῶ μολίω
ἀφῆσι πεφυκεν, ἀνώνυμόν ἐστι. τοῖς μὲν γὰρ
ταύτῳ, τοῖς δὲ τὸ ἀνάλογον ἐστὶ.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

Περὶ ζώων ὑπερχύσεως.

ΕΧθ' ἢ καὶ ὑπερχύσεια πᾶν ζῷον ἢς ἐπισημα-
νον, ἢ φύσιν ἢ βίαν, φησὶν. ἐπὶ ἐν ὧ ἰαγεῖται.

A Sed de moribus, vitæque generis cuiusque
diligentiùs post.

CAPVT II.

Quæ corporis partes animalibus communes,
quæ item propria sint.

OMnium autem partes communes a-
nimalium sunt, quæ eibus recipi-
tur, & in quam deuoratur. Quas qui-
dem partes & easdem esse, & diuersas,
nihil prædictis rationibus prohibet. Aut
enim specie, aut excessu, aut proportio-
ne, aut situ determinandum est. Ab iis aliæ
communes plurimorum animalium partes
habentur, & quæ cibi excrementum emit-
tunt. Non enim hæc omnibus data est.
Partem, quæ eibus recipitur, os appella-
mus. in quam deuoratur, ventriculum.
Reliqua pars multiplici nomine significa-
tur. Sed cum duplex sit excrementum, hoc
est, siccum ac humidum, quæ partem il-
lam humidi excrementi capientem ha-
bent, hæc siccæ receptaculum continent.
C Quæ verò hoc habent, non illud etiam ha-
bere omnia nouimus. Quamobrem quæ
vesicam habent, aluum eadem etiam obti-
nent. At verò quæ aluum habent, non om-
nia & vesicam possident. Humidi namque
excrementi conceptaculum, vesicam: sic-
ci, aluum nominamus.

CAPVT III.

Quomodo animalia inter se differant in seminis
prolifici emissionem.

Reliquis magna ex parte tum ex quas
enumerauimus, partes tributa sunt,
tum etiam qua semen genitale mittatur.
Quæ modo gignere animal possunt, aut
in se ipsa semen prolificum mittunt, aut in
alterum. Fœmina, quod in se mittit, ap-
pellatur. Mas, quod in alterum. Sed in
nonnullis discrimen id fœminæ & maris
non est. Species quoque partium, quæ
ad ipsam pertinent procreationem, diuer-
sa est, cum alia vuluam habeant, alia quod
vulua proportione respondeat. Partes hæc
sunt, quæ necessariae vel omnibus, vel plu-
rimis datae animalibus sunt. Omnibus ve-
rò sensus vnus, tactus inest communis. Ita-
que pars, qua sentiendi vis ista contineat-
tur, nomine vacat: aliis enim eadem, aliis
ex proportione habetur.

CAPVT IV.

Humorem quodque animal habere, aliter tamen
vel huic vel illi inesse.

Humorem item genus quodque ani-
malium continet, quo si aut per vim,

De part.
lib. 1.
ca. 13. &
alibi.

De ani-
ma lib. 3.
ca. 13. &
alibi.

aut per naturam ipsam priuetur, in perniciosi agatur necesse est. Habent etiam id diuersum in quo humor ille & fiat, & contineatur. Sunt hæc in aliis sanguis, & vena: in aliis, quod iis proportione respondeat: quæ quidē imperfecta sunt, atque alterum fibra, alterum sanies dicitur. Tactus itaq; in parte corporis similari consistit, vt in carne, aut in aliqua generis eiusdē: denique in parte sanguinea, aut in ea quæ ex proportione vice illius habeatur. Omnibus tamē parte similari sensum hunc contineri certum est: sicut è contrario potentias agētes partibus dissimilaribus tributas esse apertū est: vt ori, ciborum confectionē: pedibus aut alis, aut quibusuis proportione accommodatis, officium incedendi. Ad hæc, animalium alia sanguinem habent, vt homo, equus: denique omnia, quæ aut perfecta pedibus carēt, aut binis quaternisve pedibus constant. Alia exanguia sunt, vt apes, vt vespræ; atque inter marina, sepia, locusta; denique omnia quæ pedibus plus quàm quaternis innitantur.

CAPVT V.

Quæ animalia perfectum animal, quæ oua, quæ vermem gignant, quòve ritu quæque incedant.

ITEM alia animal gignunt perfectum, alia ouum, alia vermem. Procreant animal, homo, equus, vitulus marinus, & reliqua quæ pilis integuntur: atque in genere aquatili, quæ cete appellamus: vt delphini: & quæ cartilaginea vocantur. Quorum alteris fistula data est, branchiæ verò desunt, vt delphinis & balænis. Habent delphini fistulam à dorso, balænx à fronte. Alteris branchiæ detectæ, vt mustelo, raia, reliquisque generis eiusdem. Ouum id ex fœtibus perfectis vocamus, cuius ex parte principio animal consistit: reliquum verò alimento ei quod gignitur, est. Vermis id est, ex quo toto animal totum per subiecti fœtus formationem incrementumque gignitur. Animalium ergo, quæ animal generant, aut oua intra se prius conficiunt, vt cartilaginea: aut illico animal intra se formant, vt homo, vt equus. at verò in lucem fœtu perfecto, aut animal editur, aut ouum, aut vermis. Ouum lipsum, aut putamine continetur testaceo, & bicolor est, quale auium esse videmus: aut cute molli obducitur, vnicolorque est, quale cartilaginea vermisque pariūt. Vermes item, aut continuò mobiles sunt aut immobiles. Sed de his accuratiùs pòst, cū de generatione agatur, differemus.

A τὸ τοῦ ἄλλο. ἐστὶ δὲ τὸ τῶν, * τοῖς μὲν αἷμα καὶ φλέψ, τοῖς δὲ τὸ ἀνάλογον τούτων. ἐστὶ δὲ ἀτελῆ τῶντα· οἷον, * τὸ μὲν ἴος, τὸ ἰχθύος ἢ μὲν οὖν ἀφῆ, ἐν ὁμοιομερεῖ ἐβλινεται μέρη, οἷον ἐν ἀρκί, ἢ τοιούτων πίνι· καὶ ὁλως ἐν τοῖς αἱματικαῖς, ὅσα ἔχουσιν αἷμα· τοῖς δὲ τὸ ἀνάλογον. πᾶσι δὲ [ἐν] τοῖς ὁμοιομερέσιν ἀφῆσιν (αὐτῶν ἐστὶ), δηλοῦν. αἱ δὲ ποιητικῆς δαυάμεις, ἐν τοῖς ἀνομοιομερέσιν· οἷον τῆς Ἑσφῆς ἐργασία, ἐν σώματι· καὶ ἢ τῆς κινήσεως τῆς χεῖ πόπον, ἐν ποσίν, ἢ πτέρυξιν, ἢ τοῖς ἀνάλογον. πρὸς δὲ τούτοις, τὰ μὲν, ἐναίμα τυγχάνουσι ὄντα, οἷον ἀνθρώποι, καὶ ἵπποι, καὶ πτόμθ' ὅσα ἢ ἀποδά ὅστι τέλεα ὄντα, ἢ δίποδα, ἢ τετράποδα· δὲ, ἀνάμα, οἷον μέλιττα καὶ σφήξ, καὶ τῆν θαλασσίων, σπητία καὶ κέρσος, καὶ πτόμθ' ὅσα πλείους ἔχουσι τετάρων πόδας.

Vulnō, πῶς μὲν αἷμα, εἰς τὸ φλ. iust- rē. Scrip. ἢ μὲν ἴος, π δ ἰχ. veliue vide De partibus li. 2. c. 4.

ΚΕΦΑΛ. Ε'.

Τίνα ζωοτόκα ἢ ζωων, ἢ ὠτοτόκα, ἢ σκώληκτοτόκα· καὶ πῶς βασιζέι.

ΚΑΙ τὰ μὲν, ζωοτόκα· τὰ δὲ, ὠτοτόκα· τὰ δὲ, σκώληκτοτόκα. ζωοτόκα μὲν, οἷον ἀνθρώπος καὶ ἵππος, καὶ φάκη, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἔχει τεύχος· καὶ τῆν ἐνδρῶν τὰ κητάδη, οἷον δελφίς, καὶ τὰ καλούμενα σελάχη. τούτων ἢ τὰ μὲν, αὐλὸν ἔχει, βραγχία δὲ σὺν ἔχουσι, οἷον δελφίς, καὶ φάλαγξ. ἔχει δ' ὁ μὲν δελφίς τὸν αὐλὸν ἀπὸ τῆς κόπης, ἢ τῆς φάλαγξ ἐν ᾧ μετώπῳ. τὰ ἢ, ἀκαλύπτια βραγχία, οἷον τὰ σελάχη, * χαλεοί τε καὶ βάτοι. καλεῖται δ' ὠδὸν μὲν, τῆς κυκλίτης τῆς τειλείων, ἃς οὐ γίνεται τὸ χυρόμνον ζῶον, ἐκ μερῶν τῆς ἀρχῆς· τὸ δ' ἄλλο, Ἑσφῆ τῶν χυρόμνων ὅστι. σκώληξ δ' ὅστιν, ἃς οὐ ἄλλο ἢ [ὄλου ὄλου] ζῶον, διαφραγματώδης ἐστὶ ἀυξήματώδης τῆς κινήματος. τὰ μὲν οὖν ἐν αὐτοῖς ὠτοκεῖ τῆ ζωοτόκων, οἷον τὰ σελάχη· τὰ ἢ, ζωοσκεῖ ἐν αὐτοῖς, οἷον ἀνθρώπος ἵππος· εἰς δὲ τὸ φλυεθῆν, τῆ μὲν, τελεωθέντος τῆς κινήματος, ζῶον ἄξερχεῖ. τῆ δ', ὠόν· τῆ ἢ, σκώληξ. τῆ δ' ὠόν τὰ μὲν, ὄσπρακὸς δερμά ὅστι ἐ δίζχοια, οἷον τὰ τῆν ὀρνίθων· τὰ ἢ, μαλακὸς δερμα, καὶ μετόχροια, οἷον τὰ τῆ σελάχων. ἐ τῆ σκώληκτων οἱ μὲν, εἰς τὸς κινήσεις· οἱ δ', ἀκίνητοι. δηλὰ πρὸς μὲν τούτων ἐν τοῖς πρὸς γνήσεως δι' ἀκριβείας ὑπερθερῶν ἐσθ' ἰδῆν.

6. in V. ... vide lib. 2. c. 13.

ἐπὶ δὲ τῶν ζώων τὰ μὲν, ἔχει πόδας, τὰ δὲ, ἀποδα. καὶ τὶ ἐχόντων τὰ μὲν δύο πόδας ἔχει, οἷον αἰθροπὸς ἔρνης μίνα. τὰ δὲ, τέτραρα, οἷον σαῦρα, καὶ κόων. τὰ δὲ, πλείους, οἷον σκολοπειδρα ἔ μύμητα. * πόδια δὲ τριπίους ἔχει πόδας. τῶν δὲ κλισίων ὅσα ἀποδα, τὰ μὲν πτερυγία ἔχει, ὡς περὶ ἰχθύες. ἔ τούτων οἱ μὲν τέτραρα πτερυγία, δύο μὲν αἰώ ἐν τοῖς σπέρμασι, δύο δὲ καὶ ἐν τοῖς ὑπίοις, οἷον χροσφορις, ἔ λαβραξ. τὰ δὲ, δύο μόνον, ὅσα περιμήκη ἔ λεία. οἷον ἔγγελις, ἔ κήρυξ. τὰ δὲ, ὅλως σὺν ἔχει, οἷον μύρανα, ἀλλὰ χροσφοριῶν τῆ θασαίτη, ὡς περὶ οἱ ὄφεις τῆ γῆ, καὶ ἐν τῶν ὑγρῶ ὁμοίως * νεόσι. τῶν δὲ σεραχῶν ἔνια μὲν, σὺν ἔχει πτερυγία, οἷον τὰ πλατέα καὶ κερκφορα, ὡς περὶ βάτος ἔ τρυγῶν, ἀλλ' αὐτοῖς ἢ τοῖς πλατέσι. βάτος δὲ ἔχει, καὶ ὅσα τὸ πλατέος μὴ ἔχει ἀπολελεπισμένον. ὅσα δὲ δοκεῖ πόδας ἔχειν, καὶ τὰ μὲν καὶ τὰ μύρανα, τούτοις νεῖ, καὶ τοῖς πτερυγίοις, καὶ τὰ τῶν ὄφεις τοιούτοις τῆ γῆ τούτων ἕκαστερον, οἷον σπηπία, ἔ πευθίς, καὶ πολύποις. βαδίζει δὲ τὰ τὶ ἕκαστερον, ὡς περὶ πολύποις. τὰ δὲ σκληρόδερμα, οἷον κέρατος, τοῖς οὐραίοις * νεῖ τὰ χροσφοριῶν. τὰ δὲ ὅτι τὸν κέρκον, τοῖς ἐν ἐκείνῃ πτερυγίοις. καὶ * ὁ κέρκον τοῖς ποσὶ καὶ ὁ οὐραίοις ἔχει δὲ ὁμοίον γλαυφὸν οὐραῖον, ὡς μέτρον εἰκόσαι μεγάλα. τῶν δὲ πτερυγίων τὰ μὲν πτερωτὰ ἔστιν, οἷον αἰετὸς ἔ ἰέραξ. τὰ δὲ, πτερωτὰ, οἷον μέλιττα καὶ μηλολόνη. τὰ δὲ, δερμόπτερα, οἷον ἀλώπηξ καὶ οὐκτερίς. πτερωτὰ μὲν οὖν ἔστιν, ὅσα ἔναυμα. καὶ δερμόπτερα ὡσαύτως. πτερωτὰ δὲ, ὅσα ἀνάμα, οἷον τὰ ἔντομα. ἔστι δὲ τὰ μὲν πτερωτὰ, καὶ δερμόπτερα, ἀποδα [δὲ] ἀποδα, ἢ ἀποδα, λέγονται δὲ τῶν πτερυγίων ὄφεις τοιούτοις ὡς ἀγριοπία. τὸ μὲν οὖν πτερωτῶν γένος τὸ ζώων, ὄρνις καλεῖται. τὰ δὲ τῶν ἀποδῶν, αἰώνυμα ἐνὶ ὀνόματι. τὸ δὲ πτερυγίων μὲν ἀνάμα δὲ, τὰ μὲν, καυλοπτερά ἔστιν. ἔχει γὰρ ἐν ἑλύτρῳ τὰ πτερά, οἷον αἰ μηλολόνη καὶ οἱ κήρυξ. τὰ δὲ, αἰέλυτρα. καὶ τούτων τὰ μὲν, ἀπτερά, τὰ δὲ, τετραπτερά. τετραπτερά μὲν, ὅσα μέγιστος ἔχει, ἢ ὅσα ὀπιοδόντερά ἔστι. * διπτερά δὲ, ὅσα ἢ μέγιστος μὴ ἔχει, ἢ ἐμπεροδόντερά ἔστι. τὸ δὲ καυλοπτερόν, ὅσα δὲ ἔχει κέντρον. τὰ δὲ ἀπτερά, ἐμπεροδόντερά ἔχει τὰ κέντρα, οἷον μύρα, καὶ μύρα, καὶ οἶσρος, καὶ ἐμπίς. πόδια δὲ τὰ ἀνάμα, ἔρα τῶν τὰ μέγιστον ἔστι τὸ ἀνάμα ζώων. πλείον ὀλίγα ἐν τῆ θασαίτῃ μείζονα ἀνάμα ἔστιν, οἷον τῶν μαλακίων ἔνια.

De in-
cessu a-
nimal.
cap. 8.

Vulgo
καίτοις
perperā.
vide de
incessu
animal.
c. 7.

ἢ τῶν πτε-
ρα δὲ ὅτι
καίτοις, τ.
quam le-
ctionem
sequitur
Gaza.
ἢ τῶν πτε-
ρα δὲ, τ.
minùs
rectè.

Gaza hæc
periodū
sequenti
postpo-
nit, nihil
tamen
mutādū
videtur.

A Nunc animalium reliquas differentias ad-
dimus. Enimverò aliis pedes Natura
dedit, aliis negavit. Et quæ obtinent pe-
des, aut binos habent, vt homines, at-
que aues, duo hæc tantummodo gene-
ra. aut quaternos, vt lacerti, vt canes.
aut plures, vt centipedes, & apes. Ve-
rùm quæcumque ambulant, omnia pe-
des pari numero possident. Quæ autem
in genere natante pedibus carent, hæc
aut pinnis natant, vt pisces: (quorum
alij quaternas, binas scilicet parte pro-
na, & binas supina habent: vt aurata,
vt lupus. alij binas tantum, qui longi
læuésque sunt, vt anguillæ, vt congrii:)
aut nullas omnino habent, vt muræna:
sed ita mari vtuntur, vt terra serpen-
tes, modoque simili repunt in humore.
Cartilaginei quoque generis aliqua pin-
nis carent, videlicet quæ plana sunt, &
caudam habent, vt raia, & pastinaca,
suaque ipsa latitudine natant. Raïam
tamen pinnas habere videmus, & quæ-
cumque suam latitudinem non colli-
gunt in mucronem. Quæ autem pedes
habere putantur, vt mollia, tum pe-
dibus ipsis, tum pinnis natant, & qui-
dem his celerius, iners autem alueus du-
citur: vt sepia, loligo, polypus. Ve-
rùm ambulare polypus potest, sepia &
loligo nequeunt. Crusta intacta, vt lo-
custa, suis caudis natant, celerrimèque
retrosum, pinnarum caudæ adiuncta-
rum beneficio. Cordu'a etiam pedibus
narat, & cauda, quam similem siluro
habet; quoad paruum magno licet con-
ferre. Volucrum autem alia penna vo-
lant, vt aquila, vt accipiter: alia mem-
brana sicca, vt apes, vt scarabeis; alia cute,
vt vulpecula, vt vespertilio. Volant pen-
nis aut cute, quæ habent sanguinem;
membranis siccis, quæ sanguine ca-
rent, vt insecta. Sunt porro quæ vel
pennis, vel membranis volant, omnia
bipeda aut apeda. angues enim circa
Æthiopiam tales volare narrantur. Ge-
nus pennatum, auem appellamus: reli-
qua duo genera nomine carent commu-
ni: Volucris autem generis exanguis,
aliis pennarum tutela crusta superuenit,
vt vaginipennes possint nuncupari: velut
scarabeis: aliis penna nulla crusta intè-
guntur: quorum alia bipennes sunt, alia
quadripennes. Gerunt pennas quaternas,
quæ aut grandiora sunt, aut aculeo in
aluo armantur. Vaginipennis illius or-
dinis nullum est, quod aculeum gerat.
Bipeda anteriore parte aculeos gerunt, vt
musca, tabanus, asilus, culex. Omnia, quæ
sanguine carent, minùs, quàm quæ ha-
bent sanguinem, adolefcunt, paucis
marinis exceptis, vt mollium nonnullis:

B

C

D

E

quæ quidem genera grandiora locis tepidis redduntur, & mari potiùs, aut dulcibus aquis, quàm terra. Omnia, quæ se mouët, aut quaternis notis mouentur, aut pluribus. Quaternis tantùm, quæ habent sanguinem: vt homines binis manibus, binisque pedibus: aues binis alis & binis pedibus: quadrupedes pedibus quaternis: pisces pinnis quaternis. Nam & quæ pinnis, aut non ampliùs binis, aut nullis, vt serpentes, vtuntur, quaternis ea quoque notis nihilo minùs mouentur: flexus enim quaterni his aguntur, aut bini cum pinnis binis. At verò quæ sanguine vacua pedibus se pluribus moueant, siue volucres sunt, seu pedestres, iis certè motus per notas plures exercetur: vt animal, quod à vita die vno describenda ephemerum appellatum est, pedibus quatuor, pennisque totidem mouetur: quippe quòd non solum vitæ suæ ratione proprium id meritò habeat, sed etiam cum quadrupes sit, volucres quoque est. Omnia porro tam quadrupeda, quàm multipeda, modo simili moueri solita sunt: cunctis enim motus per diametrum agitur. Verùm cum cætera ducibus binis pedibus incedant, cæcè vnus quaternis regi solitus est.

A μέγιστα δὲ τῶν ζῶν ταῦτα τὰ γῆν αὐτῶν ἐν τοῖς ἀλεφροτέροις, ἔστι τῆς θαλάσσης μάλλον, ἢ ἐν τῇ γῆ, ἔστι τοῖς γλυκέσιν ὕδασι. * κινεῖται δὲ πρῶτα τὰ κινουμένα τετρασημείοις, ἢ πλείοσι· τὰ μὲν ἑνάγμα, τετρασημείον, οἷον ἀδρασπος μὲν χεραὶ δυοί, ἔτι ποσὶ δυοί· τὰ δὲ τετράποδα ἔτι ἰχθύες, τὰ μὲν, τετρασημείον, ὄρνις δὲ πτερυγία δυοί, καὶ ποσὶ δυοί· οἱ δὲ, τετρασημείον πτερυγίοις. ὅσα δὲ δύο ἔχει πτερυγία, ἢ ὄλως μὴ, οἷον ὄφεις, τετρασημείοις οὐδὲν ἢ ἦτον (αἶ γὰρ καμπά, τετάρτες) ἢ δύο [σίου] τοῖς πτερυγίοις. ὅσα δὲ ἑνάγμα ὄντα πλείοσι πόδας ἔχει, εἴτε πτερυγία, εἴτε πεζὰ, σημείοις κινεῖται πλείοσιν, οἷον τὸ κελεύθρον ζῶν ἐφήμερον, τετρασημείον καὶ πτεροῖς. * τὸ γὰρ οὐ μόνον καὶ τὸν βίον σημαίνει τὸ ἴδιον, ὅθεν καὶ πτεροῖς ἐπισημαίνει ἔχει, ἀλλ' ὅτι καὶ πτεροῖς ὄντι· τετράποδον ὄν. * πρῶτα δὲ κινεῖται ὁμοίως, τὰ τετράποδα, καὶ πολυπόδα. καὶ ἀγαμέθων γὰρ κινεῖται. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ζῶα, δύο τοῖς ἡγεμόνας ἔχει πόδας· ὁ δὲ καρκίνος, μόνος τῶν ζῶων, τετάρων.

De insect. su animal. c. 7.

Lego, πτεροῖς γὰρ ὁμοίως καὶ τὸν βίον σημαίνει καὶ τὸ ἴδιον, c. onic. cetera certissima. de insect. su animal. c. 4.

CAPVT VI.

Quæ animalia habeant sanguinem, quæve eodem careant.

Svmmā verò animalium genera, in quæ singula digerantur, rediganturque animalia, quib. scilicet illa consummentur, & cōstent, hæc sunt, auis, piscis, cætus: quæ quidem omnia habent sanguinē. Ad hæc genus testa intectū est, quod ostreū, siue cōchā appellamus, & crusta inclusum aliud, quod nomine vacat cōmuni, vt locustarū, & cancrorum, & gammarorū genera: aliud item molle, vt loligines, vt lolij, vt sepia. adde genus insectorum: quæ omnia genera sanguine carent. Et quorū natura pedes habere patitur, multis hæc pedibus constant. Sed insectorū vel aliqua volucres esse apertum est. Reliquorū animantiū genera nulla præterea ampla intelliguntur. Vnum enim, quod plura genera cōtineat, nullum est: sed aut simplex est, nullis ipsum specificis euariis discriminibus: vt homo: aut diuidi quidē potest in species, sed nullis nominibus distinctas. Quæ enim genere quadrupede non pennato continentur, sanguinem quidem omnia habent: sed alia animal pariunt, alia ouum. Dixerim hæc ouipara, illa viuipara. Quæ igitur animal generant, pilos non omnia habent: quæ autem oua pariunt, cortice omnia muniuntur. Cortex hic loco squamæ similis potest appellari. Pedestre sanguineum, quod pedibus careat, ex natura, genus serpentum est:

ΚΕΦΑΛ. 6.

Γένη μέγιστα τῶν ζῶων εἰς ἀ' διαίρεται τ' ἄλλα ζῶα.

ΓΕΝΗ δὲ, * ἐπὶ μέγιστα τῶν ζῶων, εἰς ἀ' διαίρεται τ' ἄλλα ζῶα, τὰ δὲ ὄντι· ἐν μὲν ὄρνιθων, ἐν δὲ ἰχθύων, ἄλλο δὲ κήποις. ταῦτα μὲν οὖν πρῶτα ἑνάγμα ὄντι. ἄλλο δὲ ἦμος ὄντι, ὃ τῶν ὄσρακοδέρματων, ὃ κλεινὸν ὄσρεον. ἄλλο, ὃ τῶν μαλακασφάκων, ἀνάνυμον ἐπὶ ὀνόματι, οἷον κάρκαβοι, καὶ γῆν ἕνα καρκίνων ἔτι ἀσπιδῶν. ἄλλο, τὸ τῶν μαλακίων, οἷον τβλίδες τε, καὶ τβλῆροι, ἔτι σπῆλαι· ἔτερον, τὸ τῶν ἐντόμων. ταῦτα δὲ πρῶτα μὲν ὄντι ἑνάγμα· ὅσα δὲ πόδας ἔχει, πολυπόδα· τῶν δὲ ἐντόμων ἕνα, καὶ πτερυγία ὄντι. τῶν δὲ λοιπῶν ζῶων * σικέτι τὰ γῆν μεγάλα. οὐ γὰρ πτεροῖς ἔχει πολλά εἶδη ἐν εἶδος· ἀλλὰ ὃ μὲν ὄντι ἀπλοῦν αὐτὸ οὐκ ἔχει ἀγαφορὰν τὸ εἶδος, οἷον ἀδρασπος· τὰ δὲ, ἔχει μὲν, ἀλλ' ἀνάνυμα τὰ εἶδη. ἔστι γὰρ τὰ τετράποδα εἶδη, καὶ μὴ πτερωτὰ, ἑνάγμα μὲν πρῶτα, ἀλλὰ τὰ μὲν ζωοτόκα, τὰ δὲ ὠτόκα αὐτῶν. ὅσα μὲν οὖν ζωοτόκα, οὐ πρῶτα πτερυγία ἔχει· ὅσα δὲ ὠτόκα, φολιδάτας ἔχει· ἔστι δὲ ἡ φολίς ὁμοίον χώρα λεπίδος· ἀπλοῦν δὲ φύσιν ὄντι, ἑνάγμα πτεροῖν, τὸ τῶν ὄφεων γῆνος.

γρ. εἰς ἀ' finita periodo post ζῶα.

γρ. οὐκ ἔστι

ἔστι δὲ τὸ φολιδατὸν· ἀλλ' οἱ μὲν ἄλλοι ὡτο-
 χυδοὶν ὄφεις, ἢ δὲ ἔχιδνα μόνον ζωοτοκεῖ. τὰ
 μὲν γὰρ ζωοτοχυῶτα, οὐ πάντα τεύχας ἔχῃ·
 ἔτι γὰρ τῶν ἰχθύων τινὲς ζωοτοχυδοῖν. ὅσα μὲν
 τοὶ ἔχῃ τεύχας, ἀποδυτὰ ζωοτοκεῖ. τεύχων γὰρ
 πῖ εἶδος θετέον ἔστι ἀκμυθώδης τεύχας, οἷας
 οἱ χερσαῖοι ἔχουσιν ἐχίνοι, ἔτι οἱ ὑσπριχες. τεύ-
 χος γὰρ χρεῖαι πῆρέχουσιν, ἀλλ' οὐ ποδῶν, ὡς
 ὅτι οἱ τῶν θαλασσιῶν. τῶν δὲ ἄλλοις τῶν τετρα-
 ποδῶν ζῴων, καὶ ζωοτόκων, εἶδη μὲν εἰσι πολλὰ,
 αἰώνυμο δὲ· ἄλλα δὲ καθ' ἕκαστον αὐτῶν, ὡς
 εἰπεῖν, ὡς ὅτι ἀνθρώπος εἰρήσῃ, * λέων, ἔλα-
 φος, ἵππος, καὶ τ' ἄλλα τῶν τῶν ἔσπον· ἐπεὶ
 ὅτι ἐν πῖ ἄλλοις καὶ ὅτι πῖς ἔχουσιν χρίττω λο-
 φούροισι καλουμένοις, οἷον ἵππῳ, καὶ ὄντι ἔσφ,
 ἔτι γίνῃ, ἔτι ἴνα, ἔτι ταῖς ἐν Συρίᾳ καλουμέναις
 ἡμίονοις, αἱ καλουῦνται ἡμίονοι δι' ὁμοιότητος
 οἷα οὐσα ἀπλῶς τὸ αὐτὸ εἶδος· καὶ γὰρ ὁχλοῦν-
 ται ἔτι ἡμιῶνται ἔτι ἀλλήλων. ὅτι ἔτι χρεῖαι λαμ-
 βάνοντας, ἀνάγκη θεωρεῖν ἕκαστου πῶ φύσιν
 αὐτῶν. ταῦτα μὲν οὖν τῶν τῶν ἔσπον εἰρήσῃ
 νῦν, ὡς ἐν τύπῳ, γὰρ μῆτος χρεῖν. ὡς δὲ
 ὅσα καὶ ὅσα θεωρητέον, δι' ἀκριβείας ὑστερον
 ἐρεῦμαι, ἵνα ὡς τῶν τῶν ὑπερβύσας ἀφα-
 φορὰς, καὶ τὰ συμβεβηκότα πᾶσι λαμβάνω-
 μη. μὲν δὲ τῶν τῶν, τῶν ἀήτας πούτων πειρα-
 τεῖον ὄρεῖν. οὕτω γὰρ καὶ φύσιν ὅτι ποιῆσθαι τῶ
 μέθοδον, ὑπερβύσας [τῶ] ἰσορίας τῶς ὡς
 ἕκαστον. ὡς δὲ ὅντε γὰρ, καὶ ὅτι ὡν εἶ) δεῖ πῶ
 ἀπόδειξι, οἷα πούτων γὰρ φανερόν. ληπτόν
 δὲ ὡς τῶν τὰ μέρη τῶν ζῴων ὅτι ὡν σιμῆ-
 σθη. καὶ γὰρ ταῦτα μέγιστα ἔτι ὡς τῶν ἀφα-
 φέρῃ καὶ ὄρα, ἢ πῶ τὰ μὲν ἔχειν, τὰ δὲ
 μὴ ἔχειν, ἢ τῶ θεσφ καὶ τῶ τάξει, ἢ καὶ καὶ
 τῶ εἰρημύσας ὡς τῶν ἀφαφορὰς, εἶδη καὶ
 ὑπεροχῆ, καὶ ἀναλογία, καὶ τῶν παθημῶν
 ἐσδηπότητι. ὡς τῶν δὲ τὰ τῶ ἀνθρώπου
 μέρη ληπτόν. ὡς τῶ γὰρ τὰ νομίσματα ὡς
 τὸ αὐτοῖς ἕκαστοι γλωσσομάταρον δοκιμάζουσιν,
 οὕτω δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις. ὁ δὲ ἀνθρώπος
 τῶν ζῴων γλωσσομάταρον ἡμῖν ὅτι ἀνάγ-
 κης ὅτι.

γρ. λέων,
 ἵππος, ἔλ.

Τῶ μὲν οὖν αἰσθησφ οἷα ἀδηλα τὰ μέ-
 ρια. ὅμως δὲ ἐνεκεν τῶ μὴ ὡς ἀλιπεῖν τε ὅ
 ἐφεξῆς, καὶ τῶ λόγος ἔχῃ μὲν τῶς αἰσθη-
 σεως, λεκτέον τὰ μέρη ὡς τῶν τὰ ὀργανικῶν,
 εἶτα τὰ ὁμοιομερῆ.

A idque intectum cortice est. Verum cum
 cætera serpentes oua pariant, vipera vna
 animal gignit. Non enim pilos omnia ha-
 bent, quæ animal generant: quippe cum
 nonnulli ex piscibus animal procreent. Que
 tamē pilos sortita sunt, animal omnia pro-
 gignunt. Nam pilos quoque effigie aculei
 spiculatoros, genus quoddam esse pilorū pu-
 tandum est, quales herinacei atq. hystrices
 gerunt: vicem enim villorum, non pedum,
 vt echinorū aculei, præstant. Generis qua-
 drupedum, quæ animal gignūt, plures qui-
 dem species intelliguntur, sed nullis ferè
 notatæ nominibus. Singulorum enim no-
 mina habentur, vt hominis, leonis, equi,
 cerui, canis, reliquorumque ad hunc mo-
 dum. Nullis ferè, inquam: quoniam genus
 vnū, vel super iis omnibus, quæ iumēta no-
 minamus, est, vt equo, agno, mulo, ginnō,
 inno & mulis, quas terra Syria fert, quæ si-
 militudine quadam nomen mularum acce-
 perunt, quāquam non omnino eadem qua
 mulæ, specie continētur. Coeunt enim, &
 mutua inter se ratione progenerant. Natu-
 ram itaque eorū, quæ minus genere certo
 cōtinētur, seorsum sigillatim cōsideremus
 necesse est. Hæc ita impræsentiarum for-
 mula exposuisse quadam prægustādi gratia
 placuit, videlicet, vt quibus de rebus tra-
 ctandum, & quatenus esset persequendum,
 intelligeretur: pōst accuratius de iisdem
 differemus, vt primum differētias, atq. ac-
 cidentia, quæ iuncta cuique sunt, accipia-
 mus: deinde ad eorū comperiēdas causas
 enitatur. Ita enim effici potest, vt via ra-
 tionēque docendi vtamur Naturæ cōgrua,
 cum commentatio singulorum antecedit.
 Hinc enim aperitur, quibusnam de rebus,
 & ex quibus effici demōstrationē oporteat.
 Primum itaque partes animalium, ex qui-
 bus constant, enumerasse par est. His enim
 potissimum, atque in primis tota quoque
 ipsa inter se differūt: videlicet, aut eo quod
 alia habeant, alia careant: aut situ, & ordi-
 ne, aut differentiis, quas antehac exposui-
 mus, id est, specie, excessu, proportione, &
 affectuū contrarietate. Sed primum partes
 hominis explicare debemus. Vt enim num-
 mos ad id quod sibi quisq; exploratum cer-
 tumque habeat, probare solet: ita cæteris
 quoque in rebus agendum est. At homo
 animalium maximè omnium notum no-
 bis necessariū est.

Partes igitur hominis exteriores etsi nō
 sensum effugiunt, tamen ne sequela & se-
 ries continuanda doctrinæ prætermittatur,
 atque etiam vt sēsū ratio comitetur, par-
 tes primū enumerabimus officiales, siue
 instrumentales, deinde simularium ordi-
 nem profēquemur.

CAPVT VII.

ΚΕΦΑΛ. Ζ'

De summis in hominis corpore partibus, & quid caput, quid item thorax sit.

Summa igitur partes, in quas primas Stotum diuiditur corpus, hæ sunt: caput, collum, thorax, brachium duplex, crus duplex. Thoracem eam partem appello, quæ à collo ad pudenda vsque trunca pertendit. Capitis autem pars, quæ capillis intecta est, calua appellatur: cuius pars prior sinciput, nouissimè consistere solita: omnium enim ossium corporis vltimum id concrescit, & induratur. Posterior, occiput est. Media inter occiput & sinciput, vertex. Cerebrum sincipiti subditum est: occiput inanè. Calua ipsa fanè tota, os raram, rotundum, cute gracilentia obductum est. Habet futuras, quæ mulieris est, vnã in orbem: quæ autem viri, tres in idem magna ex parte coeuntes. Iam visum etiam sine vlla futura caput viri est. Verticem caluæ, medium discrimen, & æquamentum capillorum vocamus. quod nonnullis geminum est: sunt enim qui facti à natura bivertices sint, verùm non osse sed capillorum æquamento.

CAPVT VIII.

Quid facies in homine.

Faciem, partem eam nominamus dumtaxat in homine, quæ caluæ subiecta est. Nam piscis aut bouis faciem dicere non solemus. Partes faciei, frons: quæ sub sincipite posita, inter idipsum & oculos est. Quibus hæc magna, segnes: quibus parua, mobiles: quibus lata, mente moueri idonei: quibus rotunda, iracundi.

CAPVT IX.

De superciliis, oculis, palpebris, ciliis, papilla, nigro, candido, angulis: & de iis animalibus quæ oculis careant.

Supercilia sub fronte bipartitò distincta, quæ si in rectum porriguntur, mollem subesse animam significant: si iuxta nasum inflexa sunt, austerum notant, & acerbum: sed si iuxta tempora inflectuntur, derisorem dissimulatoremque indicant: si verò in totum demissa, notam inuidiæ habent. Oculi his subiacent duo, legitimo scilicet naturæ officio: quorum partes superius inferiusque regentes, palpebræ appellantur. Pilos, qui extremo palpebrarum ambitui adhæret, cilium nominamus.

Μέγιστα τῶν μερῶν τῆς αἰδεσθένου σώματος.

Μεγιστα μὲν οὖν ἐστὶ τὰ δὲ τῶν μερῶν, εἰς ἃ διακρίνεται τὸ σῶμα τὸ στυλοῦλον, κεφαλὴ, αὐχλὴ, θώραξ, βραχίονες δύο, σκέλη δύο, τὸ δὲ ἀπὸ αὐχένου μέχρι ἀδίδων κύτος, ὃ καλεῖται θώραξ. κεφαλῆς μὲν οὖν μέρη, ὅ μὲν τριχῶτον, κρανίον καλεῖται. τούτων δὲ μέρη, τὸ μὲν πρόσθιον, βρέγμα, ὑπεροχμές. τελευταῖον γὰρ τῶν ἐν τῷ σώματι πηγυλαῖ ὄστων. τὸ δὲ ὀπίσθιον, ἰνίον. μέσον δὲ ἰνίου καὶ βρέγματος, κορυφή. ὑπὸ μὲν οὖν τὸ βρέγμα, ὃ ἐγκέφαλος ἐστὶ. ὃ δὲ ἰνίον κενόν ἐστὶ. τὸ δὲ κρανίον ἀπὸ, ὄστων ὄστων, σφυγῶν, ἀσφραδὸν δὲ δερματὶ περὶ ἐκχρόμιον. ἔχει δὲ ῥαφὰς τὸ μὲν γυμνασθῆν, μίαν κύκλῳ. τὸ δὲ ἀνδρῶν, τρεῖς εἰς ἓν σκύαπλοῦσαι, ὡς ὅτι τοπολύ. ἤδη δὲ ὠμιμὴ ἐστὶ κεφαλὴ αἰδρός ὅσπερ μίαν ἔχουσα ῥαφίῳ. τῶν δὲ κρανίου, κορυφὴ καλεῖται τὸ μέσον καὶ λύσασμα τῶν τριχῶν. τῶν δὲ ἐνίοις διπλοῦν ἐστὶ ἰνίον γὰρ τίνες διχέρυφοι, ὅ ὡς ὄστων, ἀλλὰ τῆς τριχῶν λυσώσαι.

Quidam λίσασμα & δι λίσασσι μοχ.

ΚΕΦΑΛ. Η'

Περὶ προσώπου.

Τὸ δὲ ὑπὸ τὸ κρανίον, ὀνομαζομένη προσώπον ὅτι μόνου τῶν ἄλλων ζώων αἰδεσθένου. ἰσθῆος γὰρ καὶ βοός, οὐ λέγεσθαι προσώπον. προσώπου δὲ, τὸ μὲν ὑπὸ τὸ βρέγμα μετὰ τῶν ὀμμάτων, μέτωπον. τῶν δὲ οἷς μὲν μέγα, βραδυτέρῳ. οἷς δὲ μικρόν, βίκνητοι. καὶ οἷς μὲν πλατὺ, ἐκσάτηκί. οἷς δὲ περὶ φέρεις, θυμικί.

ΚΕΦΑΛ. Θ'

Περὶ ὀφρύων καὶ τῶν μερῶν τῶν ὀφθαλμῶν.

ΥΠΟ δὲ τῶν μετώπων, ὀφρύες διφρυεῖς. ὧν αἱ μὲν ἀσφραδὸν, μαλακὰ καὶ ἡδύς σημεῖον. αἱ δὲ πρὸς πλεῖστον πλεῖστον καμπυλότητα ἔχουσαι, σφυγῶν. αἱ δὲ πρὸς τοὺς κροτάφοις, μῦθου καὶ εἰρωνος. αἱ δὲ κατασπασμένα, φθόνου. ὑφ' αἷς, ὀφθαλμοί. οὗτοι καὶ φύσιν δύο. τούτων μέρη ἐκαστέρου, βλέφαρα, τὰ αἰῶνα καὶ κάτω φύτου πείχες [αἱ] ἔσχατοι, βλεφαρίδες.

τὸ δ' ἐντὸς τῆς ὀφθαλμοῦ, τὸ μὲν ὑγρὸν, ὃ βλέπει, χρῆν· τὸ δὲ πρὸς τῆσιν, μύχον· ὃ δ' ἐκτὸς τούτου, λευκόν. χρινὸν δὲ τῆς βλεφαρίδος μέρος τῆς ἀνω καὶ κατω, καυτοὶ δὲ ἑκάστη πρὸς τῆ ῥινί, δύο δ' πρὸς τῆς κροτάφοις. οἱ αὖ μὲν ὡς μακροὶ, κακῆτοις σημείων· ἀπὸ δ' οἱ κτείνες κρεατῆδες ἔχουσι τὸ πρὸς τῆς μυκτικῆς, ποιητίας· τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἡμῶν πόρτων τῶν ζώων, πλεῖν τῶν ὀσπρακιδέρμων, καὶ εἴ τι ἄλλο ἀτελές, ἔχει ὀφθαλμοὺς· τὰ δὲ ζωτικὰ πόρτα, πλεῖν ἀσπλάγχοις. τῶν δ' ἔστι μὲν πῖρα ἔχειν τῆσιν, ὅλως δ' οὐκ ἔχει. ὅλως μὲν γὰρ οὐδ' ἔχει, οὐτ' ἔχει εἰς τὸ φανερόν διήλθον ὀφθαλμοῖς. ἀφαιρέτητος δ' τῆς δερμάτος, ἔχει πλεῖν τε χόρσιν τῶν ὀμμάτων, ἔτ' ὀφθαλμοῦ τῆς μέλμα καὶ τὸν τόπον καὶ τὴν χόρσιν τὴ φύσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπὲρ χουσμ ἐν τῆς ἐκτὸς, ὡς ἐν τῆ ἡμέσῃ πληρουμένων, καὶ ἐπιφροσμήνου τῆς δερμάτος.

ΚΕΦΑΛ. ι.

Ὀφθαλμῶν διαφοραί.

ΟΦΘΑΛΜΟΥ δὲ τὸ μὲν λευκόν, ὁμοίον, ὡς ἐπιτοπολὺ, πᾶσι. τὸ δ' κατὰ φύσιν μέλαν, ἀσπέρει. τοῖς μὲν γὰρ ἔστι μέλαν, τοῖς δὲ σφόδρα λευκόν, τῆσιν δ' χαρπὸν, ἐπίοις δ' ἀγρῶν. τῶν δ' ἦτοις βελτίστου σημείον, καὶ πρὸς ὀξύτητα ὄψεως κροτάφου. μόνου δ' μέλισσα, ἢ μέλλον τῶν ζώων ἀνθρώπου, πολύχρως τὰ ὀμμάτα ἔστι. τῶν δ' ἄλλων, ἐν εἶδος. ἴπποισι δ' γίνονται λευκαὶ ἐνίοι. τῶν δ' ὀφθαλμῶν οἱ μὲν, μεγάλοι· οἱ δ' μικροί· οἱ δὲ μέσοι. [οἱ δὲ μέσοι] βελτίστοι· καὶ ἢ ἐκτὸς σφόδρα, ἢ ἐντὸς, ἢ μέσως τούτων. οἱ δ' ἐντὸς μέλισσα, ὄξυωπέστατοι ἐπισημνότες ζώου· τὸ δ' μέσον, ἦτοις βελτίστου σημείον. καὶ ἢ σκαρδαμυκτικῆς, ἢ ἀτενείς, ἢ μέσοι. βελτίστου δ' ἦτοις [σημείον] οἱ μέσοι· ἐκείνων δ' ὁ μὲν, ἀγαθός· ὁ δὲ, ἀβέβαιος.

ΚΕΦΑΛ. ια.

Πρὸς ὠτὸς, καὶ ῥινός, καὶ κροτάφον, ἔστι σπινθῶν, καὶ χιλῶν, σωματὸς τε καὶ τῶν αὐτῶν μερῶν.

Quidam Αρχέλαος, ex Varro. Viatorius Vat. 369

ΕΣΤΙ δὲ κεφαλῆς μέρος, δὲ οὐδ' ἀκροῦ, ἀπνοῦ, τὸ οἶμα. * Αλκμαίων γὰρ

A Humor oculi interior, quo videmus, pupilla est: quod eam ambit, nigrum dicitur: quod postremò nigrum circumdat, candidum, siue albugo. Pars communis superioris inferiorisque palpebræ, angulus est; quem duplicem vterque oculus habet, alterum iuxta nasum, alterum iuxta tempora. Qui si iusto sunt longiores, notam morum maleficorum præbent: si carnosum more pedunculorum sunt, qui naribus iunguntur, malitiam præferunt. Habent præterò oculos, tum cætera animalium genera omnia, præterquàm testa intacta, & si quid imperfectum aliud est: tum ea quæ animal generant, omnia, præter talpam; quam modo quodam habere dixerim, cum tamen omnino habere negem: quippe cum omnino quidam nec videat, nec perspicuos habeat oculos: verum si quis prætentam membranam detrahit, locus oculorum apparet, & pars nigra eorundem: situs denique, & descriptio eadem quam legitimam conspici oculi obtinet: utpote cum obducta cute oculi pressi, confusi oblatique essent dum crearentur.

CAPVT X.

De oculorum varietate in quibusque animantibus.

Candidum oculi magna ex parte simile in omnibus est. at quod nigrum dicitur, variat: aliis enim atrum, aliis admodum caesium, aliis fulvum, aliis caprinum, quod morum optimorum indicium est, & ad cernendi claritatem primatum obtinet. Solus ergo potissimum animalium homo numerosa oculorum varietate notatur, cum cæteris in suo singulis genere, color sit idem, equis exceptis, qui interdum oculis proueniunt caesiis. Sunt oculorum, alij gradiores, alij parui, alij modici, qui optimi habentur: item alij nimium prominentes, alij conditi, alij modice siti. Qui conditi sunt, clarissime cernere in genere quoque brutorum animalium possunt. Modicus tamen situs, nota morum est optimorum. Et, aut nimium conniuent, aut rigidi intentique constant, aut modice nutant. Notam morum laudabilium habent, qui mediocriter conniuent. Reliquorum alteri impudentia, alteri inconstantia indices sunt.

CAPVT XI.

De auro, naso, temporibus, maxillis, labris, gingiuis, dentibus, lingua, palato, columella, corumque in quibusque animantibus differentiis.

AVris, pars capitis, qua audimus, est, ita ut nulla spiratio desideretur. Errat

enim Alcmaeon, qui capras spirare per aures credidit. Auris pars exterior, cui nomē auriculæ, parte constat superiore, pinna: inferiore, fibra. Tota autem ipsa ex cartilagine carneque constituta est. at pars inferior forma anfractui cochleæ similis definit in os, quod auriculam planè imitatur, in quod quasi nouissimum vasculum strepitus deuenit. Hinc meatus ad cerebrum nullus est. at in oris palatum vsque semita pertendit, & vena de cerebro descendit eodem. Oculi quoque in cerebrum finiunt, & vterque positus super venula est. Auris homini tantum immobiles: nam eorum, quæ sensum obtinent audiendi, aliis auriculæ sunt, aliis desunt, meatusque patent ipsi audiendi, vt iis, quæ penna, aut cortice squamave integuntur. at ea, quæ animal generant, omnia auriculas habent, excepto vitulo marino, & delphino, & reliquis item cetatis. Nam & quæ cartilaginea appellauimus, animal pariunt. Verum homo vnus, aurem non mouet. Vitulus ergo marinus meatus continet manifestos, quæ audit: at delphinus audit quidem sed nullis cauernis, quæ vicem præstent aurium. Cætera suas auriculas omnia mouent. Sitam aures hominis eundem in orbe, quo oculi, obtinent: non vt quadrupedum nonnullis positæ superius sunt. aurium alia læues, alia pilosæ, alia medium tenent: quæ quidem ad audiendum aptissimæ sunt. Morum hinc præscita nulla habentur. Item alia maiores, alia parua, alia mediocres, & aut minimum, aut parum, aut mediocriter arrectæ. Notam motum optimorum habent quæ mediocres: at quæ magnæ, arrectæque vltra modum, stultitiæ indices sunt, aut loquacitatis. Partem inter vtrumlibet oculum & aurem, & verticem positam, tempora appellamus. Item pars faciei, nasus, quæ meatum præbet spiritui: aërem enim ea parte reddimus, & accipimus. Sternutamentum quoque eadem agitur parte: quod flatus vniuersi eruptio est, signum augurale, & vnum ex spirituum omnium generibus sanctum, & sacrum. Tum etiam spiritum trahi in pectus, & inde reddi necesse est: quod fieri non potest, nisi naribus spiremus, cum reciprocatio spiritus de pectore per gurgulionem, non de capite parte aliqua accipitur, sed datur viuendi facultas etiam si desit spiratio. Olfactus quoque, id est, sensus odoris, hac eadem parte subministratur. Mobiles esse nares natura voluit, nec sicut aures, immobiles sua compage. Partem nasi, quæ cartilaginea nares discriminat, intersectum vocamus: meatum verò vtrumque, inane: nasus enim bipartito distinctus est tramite. Elephantis proluxa validaque nares augetur: eiusque vsus idem, qui manus:

A **ὄρα ἀληθῆ λέγει, φάρμακος διαπνεῖται εἰς ἀγασ** **χρῆσιν τὰ ὠτα. ὠτός δὲ μέρος, τὸ μὲν, διω-**
νυμον· τὸ δὲ, λαβός. ὄρον δὲ ἐκ χόνδρου καὶ
σφκός συγκείται. εἶσω δὲ πρὸς μὲν φύσιν ἔχει,
ὅτι οἱ σφόμβοι· τὸ δὲ ἔσχατον ὄσσω, ὁμοίον δὲ
ὠπῆ, εἰς ὃ, ὡς περ ἀγχεῖον ἔσχατον, ἀφικνεῖται
ὁ φέρος. τῆτο δὲ εἰς μὲν τὸν ἐγκέφαλον εἰς
ἔχθ' ἔργον· εἰς δὲ τὸν τῆ σφματις οὐρανόν· καὶ
ἐκ τῆ ἐγκέφαλου, φλέψ' τεῖν εἰς τῶτο.
ἰσφάμεσι δὲ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ εἰς τὸν ἐγκέφα-
λον, καὶ κείται ὑπὸ φλεβίου ἐκείτερος. ἀκίνη-
τον δὲ ὅ οἷς ἀκίνητος ἔχει μόνος τῆν ἔχον-
των τῆτο τὸ μέριον. τῆν γὰρ ἔχονταν ἀκίω,
τὰ μὲν, ἔχει ὠτα, τὰ δὲ ὄρα ἔχει, ἀλλὰ τὸν
πὸρον φανερόν, ὅτι ὅσα πηρωτά, ἢ φολδα-
τά: ὅσα δὲ ζωοτοκεῖ, ἔξω φώκης τε καὶ δελ-
φίνος, καὶ τῆν ἄλλων ὅσα γε κητώδη, πάντα
ἔχει τὰ ὠτα· ζωοτοκεῖ γὰρ καὶ τὰ σπλάγχ-
ῆα μόνον ἀκίνητος οἷς οὐ κινεῖ. ἢ μὲν οὖν
φάκη, πὸρος ἔχει φανερός ἢ ἀκίω· ὁ δὲ
δελφίς, ἀκίω μὲν, ὄρα ἔχει δὲ ὠτα. τὰ δὲ
ἀλλὰ κινεῖ πάντα. κείται δὲ τὰ ὠτα ὅτι τῆς
αὐτῆς ὡς φερείας τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ οὐχ
ὡς περ οἷοις τῆν τετραπόδων, ἀκίω. ὠπῆ
δὲ, τὰ μὲν, ψιλὰ. τὸ δὲ, δασέα. τὰ δὲ,
μέσα· βελτίσα δὲ τὰ μέσα πρὸς ἀκίω,
ἦτος δὲ ὄρα δὲν σημαίνει· καὶ ἢ μέγαρα, ἢ
μικρά, ἢ μέγα· ἢ ἐπιδμεσηκότα σφόδρα, ἢ
οὐδὲν, ἢ μέσον. τὰ δὲ μέγα, βελτίσου ἦτος
σημαῖον· τὰ δὲ μέγαρα, καὶ ἐπιδμεσηκότα,
μυρολογίας καὶ ἀδολογίας. ὅ δὲ μέγα ἐν
ὀφθαλμοῦ καὶ ὠτός καὶ κρυφῆς, καλεῖται
κροτάφος. ἐπὶ πρὸς ὠτοῦ μέρος, ὅ μὲν ὄν
τὰ πρὸς ὠτοῦ μέρος, ῥίς· καὶ γὰρ διαπνεῖ
καὶ ἐκ πνεῖ τῶτη, καὶ ὁ πρὸς ὠτοῦ μέρος
γίνεται, πρὸς ὠτοῦ ἀκίω ἐξόδος, σημαῖον
οἰωνιστικόν καὶ ἔργον μόνον τῆν πρὸς μὲν.
ἀλλὰ
δὴ ἀνάπνοσις καὶ ἐκπνοσις γίνεται εἰς τὸ
σητός, καὶ ἀκίω πρὸς τοῖς μυκτῆρσι
διαπνέουσα, ἢ ἐκπνέουσα, ἀλλὰ τὸ ἐκ σητός
εἶ) τὸ ἀναπνέω καὶ ἐκπνέω καὶ τὸν γὰρ ἰσφά-
μενάνα, ἔ μὴ ἐκ τῆς κεφαλῆς τῆν μέρος· ὅ
δέχεται δὲ καὶ μὴ χρώμενον τῶτη ζῆν. ἢ δὲ
ὄσφρησις γίνεται ἀλλὰ τούτου τῆ μέρος. αὐτῆ
δὲ ὄσφρῆν ἢ ἀμῶσις ὄσφρῆς. ἀκίωτος δὲ ὁ μυ-
κτῆρ, καὶ οὐχ ὡς περ τὸ οἷς ἀκίωτος κατ' ἰδίαν.
μέρος δὲ αὐτῆ, τὸ μὲν ἀλλὰ φεράμα, χόνδρος·
τὸ δὲ ὀχέτευμα, κενόν. ἐστὶ γὰρ ὁ μυκτῆρ διχό-
τομος. τοῖς δὲ ἐλέφασιν ὁ μυκτῆρ γὰρ μα-
κρός καὶ ἰσχυρός, καὶ χεῖται αὐτῶ ὡς περ χεῖρ.

Et Mercurialis Var. 2. 10 sed nihil est mutā, dū. Archelaus enim quē Varo sape laudat post Aristot. Ptolemaeorum regū temporib. vigit. Alcmaō quem citat. Arist. antiquissimus fuit physicus. Nihil giture neque in Varrone mutandum.

Probl. sect. 23. 7.

De respiratione, cap. 3.

προσάγειται τε γὰρ ἔραμβόμει τούτω, καὶ εἰς τὸ σῶμα προσφέρεται πλὴν Ἐσφλῶ, καὶ πλὴν ὑγρῶν ἔραμβόμει, μόνον τῶν ζώων. ἐπὶ δὲ σαρκῶνες δύο· τούτων τὸ πρόσθιον, ἡμείων· τὸ δὲ ὀπίσθιον, ἡμείων. κινεῖ δὲ πᾶν τὰ ζῶα πλὴν κἀτωθεν ἡμείων, πλὴν τῶν ποταμίου κροκοδείλου. οὗτο γὰρ πλὴν αἴω μόνον. μὲν δὲ πλὴν ῥίνα χεῖλη δύο, ἄρξ δικίνητος. τὸ δὲ ἐντὸς σῶμα, σαρκῶνων ἔραμβόμει. τούτων μέρη, τὸ μὲν, ἄρξων· τὸ δὲ, φάρυγγ. τὸ δὲ ἀσθητικὸν χυμοὶ, γλωττία· ἡ δὲ ἀσθησις, ἐν τῶν ἀκρῶν· ἐὰν δὲ ἐπὶ τῶν πλατεῖν ὀπίσθιαν, ἡπίον. ἀσθητικὸν δὲ ἐν ὧν ἡ ἀλλῆ ἄρξ πᾶντων, οἶον σκληροῦ, θερμοῦ, καὶ ψυχροῦ καὶ ὁποῦν μέρους, ὡς ἄρξ καὶ χυμοῦ. αὐτὴ δὲ ἡ πλατεῖα, ἡ στενὴ, ἡ μέση· ἡ μέση δὲ βελτίστη· ἔραμβόμει σαφεστάτη, ἡ ἔραμβόμει λευκὴ, ἡ κατὰ δεδεμένη, ὡς ἄρξ τοῖς ψευλοῖς ἔραμβόμει τοῖς πτεροῖς. ἔραμβόμει γλωττία ἄρξ μανὴ καὶ σμφή. ταῦτα τὴν μέρους ὀπίσθιαν τῆς ἔραμβόμει μὲν διφυῆς τῶν σῶματος, παρὰ μίον· τὸ δὲ πολυφυῆς, οὐδὲν. ἔραμβόμει δὲ ταῦτα· ἐντὸς δὲ ὀδόντες ὀρείνοι. ἔραμβόμει δὲ ἄλλο μείον σαφυλοφόρον, κίων ὀπίσθιαν· ὅς ἐὰν ἔραμβόμει φλεγμῶν, σαφυλὴ καλεῖται, ἔραμβόμει πνίγη.

γρ. βελτίστη
καὶ σαφεστάτη
καὶ ἡ λευκ.

A ea namque cibos tam siccis quam humidos colligunt, capiunt, & in os admouent soli animantium omnium. Est praeterea maxilla duplex, cuius pars prior mentum, posterior mandibula est. Mouent animalia omnia maxillam inferiorem, crocodilo fluuiatili excepto: is enim vnus superiorem mouet. Labra mox a naso habentur, caro permobilis. Quod autem intra maxillas & labra describitur, os est, cuius partes, palatum, & fauces. Inest pars sentiens saporem, lingua: vim istam sentiendi praecipue obtinens parte sui primore: nam si interiore tangat, minus sentiet. Omnia praeterea, quae caro sentire potest, lingua etiam potest: ut durum, calidum, frigidum, sua quauis parte, sicut & saporem. Haec aut lata est, aut angusta, aut medioctis, quae quidem optima & explanatissima est. Item aut absoluta, aut constricta, qualis tortorum, balborumque est. Carne soluta, rara, fungosa, lingua constat. Eius pars quaedam ligula est. Bifida oris compago, tonsilla: multifida, gingiuae appellantur: carne haec constant, intusque dentes ossi cohaerent. Parte vero penitiora, particula pendet, alia vuigera, venae applicata, columella nomine, quae si immodice humefacta intumescat, inflammeturque, nomine vuae vocatur, & strangulat.

ΚΕΦΑΛ. ΙΒ΄.

Περὶ ἀυχένος, σήθους, ἔραμβόμει μερῶν αὐτῶν.

CAPVT XII.

De collo, pectore, eorumque partibus.

AΥΧΗΝ δὲ τὸ μετὰ τὸ πρόσθιον καὶ θώρακος. ἔραμβόμει τὸ μὲν πρόσθιον μέρος, φάρυγγ· τὸ δὲ ὀπίσθιον, σῶμα μαζης. τούτου δὲ τὸ μὲν ἡνδράδων ἔραμβόμει, δι' οὗ ἔραμβόμει ἡ φωνὴ ἔραμβόμει ἀναπνοῆ, ἔραμβόμει εἰα· τὸ δὲ ἔραμβόμει σῶμα μαζης, ἐντὸς πρόσθης ῥάχεως· τὸ δὲ ὀπίσθιον ἀυχένος μείον, ἐπωμίς. ταῦτα μὲν οὖν τὰ μέρη μέχρι τῶν θώρακος. θώρακος δὲ μέρη, τὰ μὲν, πρόσθια, τὰ δὲ, ὀπίσθια. πρόσθιον μὲν μὲν τὸ ἀυχένα ἐν τοῖς πρόσθιοις, σήθος, διφυῆς μεσοῖς. τούτων ἡ ἡμὴ διφυῆς, δι' ἧς τοῖς θήλεσι τὸ γάλα διηγεῖται· ὁ δὲ μεσὸς, μανός. ἐγίνεται δὲ ἔραμβόμει ἐν τοῖς ἀρρεσι γάλα· ἀλλὰ πυκνὴ ἡ ἔραμβόμει τοῖς ἀρρεσι, ἔραμβόμει δὲ γυναιξὶ σμφή, ἔραμβόμει πόρων μεσῆ.

COLLUM, quod inter pectus, & faciem est, cuius pars prior guttur, posterior gula: quantumque colli ipsius cartilagineum priorem obtinens situm, vocem transmittit & halitum, id arteria nominatum est. at vero quantum interius carneum spinæ præiacet, gula dicitur. Pars autem posterior colli extrema, ceruix appellata est. Partes thorace tenus dispositæ, hæ sunt. Thorax ipse parte priore posterioraque constat. Mox a collo pectus priorem obtinet situm bipartitum, in mammam parte sui vtraque extuberans. Mammis laxior contextus corporis est, iuncta papilla per quam foeminis lac transmissum elicitur. In maribus etiam lac fieri potest: verum caro iis spissa, mulieribus fungosa, foraminulentaque est.

CAPVT XIII.

ΚΕΦΑΛ. ιγ'

A

De ventre, inferioribusque, usque ad femi-
nale membrum.

Περὶ γαστρός καὶ αἰδοίου ἔτι μάλιστα.

Venter infra pectus est parte priore,
eiúsque radix umbilicus est. Cui ra-
dici pars subiecta in latus vtrumque, ilia di-
citur. Quæ autem rectè subiungitur, su-
men est, siue abdomen: cuius postremum,
aqualiculus. Sed super umbilicum hy-
pochondrium est, à cartilagine quasi sub-
cartilagium denominatum. Cauum au-
tem commune subcartilagij, & ilium,
cholago est. Partem posteriorem lumbi
pari structura præcingunt, vnde nomen
osphys inditum est. Partis verò excre-
torix, quod subditum quasi stragulum
est, nates appellatur. In quo autem
femur versatur, coxa, & acerabulum.
Pars foemina propria, vterus, aut vul-
ua est. Maris, penis, foras postremo
thorace propendens: parte sui prima,
carne propemodum constans, & aqua-
bili facie turbinata. Nomen à glande
pars hæc mutuata est: quam quæ inte-
git cutis, vacat nomine: quæ vulnere
obducto coalescere nequit: sicut nec ge-
næ, aut palpebræ præcisæ reduci ad vni-
tatem queunt. Totum tamen, quod ex
ca cute glandeque constat, præputium
est. Reliqua pars cartilaginea est, & au-
geri ampliter potest, & ingredi atque
egredi, contrà quàm iumentorum. Sub-
iacent membro genitali testes gemini,
cute obducti, quod scrotum nomina-
mus. Testes ipsi nec eiúsdem naturæ
sunt, cuius caro, nec multum à car-
ne dissident. Sed quemadmodum hæc
se habeant, ac omnino de cæteris hu-
iuscemodi partibus, postea accuratiùs
differemus.

MΕΤΑ δὲ τὸν θώρακα, ἐν τοῖς
πρωτοις γαστήρ· καὶ ταύτης ρίζα,
ὀμφαλός· ὑπορίζον δὲ, ὃ μὴ διφύες,
λαγόν· τὸ δὲ μονοφύες, ὃ μὴ ὑπὸ τὸν
ὀμφαλόν, * ἦεν. τούτου δὲ ὃ ἔσχατον, γρ. ἴστρον
ἔπισιον· τὸ δὲ ὑπὸ τὸν ὀμφαλόν, ὑπο-
χόνδριον. ὃ δὲ * χρινόν ὑποχόνδριον καὶ λα-
γόνος, γλας· τῆ δὲ ὀπίσθεν, ἀφαιζόμε μὴ,
ἢ ὄσφρις, ὅθεν καὶ τοῦ ὀνομα ἔχθ· δοκεῖ γάρ
* εἶναι τῆς ὄσφρις. τῆ δὲ διεξοδικῶς, ὃ μὴ,
* ὅτι ἐφ' ἐδραον ὄν, γλουτός· ὃ δὲ ἐν ὃ
ἐρέφεται ὁ μηρός, κοτυληδών. τῆ δὲ θή-
λεος ἴδρον μέρος, ὑπερα· καὶ τῆ ἀρρένος, αἰ-
δοῖον, ἐξωθεν ἔπι τελει τῆ θώρακός, * δι-
μερές. τὸ μὴ ἀκρον, ἄρκωδες καὶ λείον, ὡς
εἶπειν, ἴσον· ὃ καλεῖται βάλανος. ὃ δὲ
ὑπὸ αὐτῷ ἀνώνυμον δέρμα· ὃ ἐὰν ἀφαι-
σθῆ, οὐ συμφύεται, ὡς δὲ γλατός, ὡς δὲ βλε-
φαρίς. κοῖλον δὲ τούτω καὶ τῆ βάλανω, ἀ-
κροποδία. τὸ δὲ λοιπὸν μέρος, χονδράδες,
θλαυξές, καὶ ἀκρόχαια καὶ εἰσέρχεται ἴστρο-
πίως ἢ τοῖς λεφούροισι. τῆ δὲ αἰδοίου ὑπο-
κάτω ὄρχεις δύο. τὸ δὲ ὑπὸ τῆ δέρμα, ὃ κα-
λεῖται * ὄχας· οἱ δὲ ὄρχεις, οὔτε αὐτὸ ἄρ-
κι, οὔτε πόρρω ἄρκος. ὃν ἔσπον δὲ ἔχουσι,
ὑπερον δι' ἀκριβείας λεχθήσεται κεκολλη-
μένων τῆς τοιούτων μερίων.

Scrib τῆ
πε ἴστρον
exGram-
maticis
Græcis,
qui locū
hunc ita
proferūt
& vete-
ribus in-
terpr.
Latinis,
qui pari-
formita-
sem ven-
tunt, Ga-
za, εἰον ἑ-
φείραον,
rectè.
γρ. διμοιρέ
Scr. ὄχας
vel ὄχας

CAPVT XIV.

ΚΕΦΑΛ. ιδ'

De varietate feminalis membri, viri,
& mulieris.

Περὶ τῆς γυναικὸς αἰδοίου.

Mulieris autem genitale contra quàm
viri formatum est. Cauum enim
subditum pubi est: non sicut maris pro-
pensum, ac prominens. Cervix ab vtero
effertur, accessum prolifico maris femini
præbens. Exitum humidi excrementi suo
sexus vterque genitali habet subministran-
dum. Communis colli & pectoris pars, iu-
gulum est. Costæ, brachij, & humeri, ala.
Femoris, & imi ventris, inguen. Pars item
interior femoris & natis communis, coles:
exterior, subnatale. Thoracis iam partes
omnes primores diximus.

Tὸ δὲ τῆς γυναικὸς αἰδοῖον ὅς ἐστιν
πίας τῶ τ' ἀρρένων. κοῖλον γὰρ ὃ ὑπὸ
τῶ ἡβίω καὶ οὐχ ὡς αὐτὸ τῆ ἀρρένος ὄξεση-
κός. καὶ οὐρήθρα ἐξω τῆ ὑπεραν, διοδος τῶ
αὐέρματι τῆ ἀρρένος. τῆ δὲ ὑπερὸ αὐερίω-
μάτος, ἀμφοῖν ἐξοδος. χρινόν ὃ μέρος αὐχέ-
νος καὶ σήτους, σφαγή· πλθυθός ὃ ἔβρα-
χίονος καὶ ὤμου, μασχάλη· μηρός δὲ καὶ
* ἦτρον, βυβών. μηρός ὃ ἔγλουτῆ τὸ σῆτος, γρ. ἴστρον
αὐερίνος· μηρός ὃ ἔγλουτῆ ὀξέω, ὑπογλου-
τῆς θώρακός ὃ αὐεῖ μὴ τ' ἐμπεραθεν εἰρηται.

Περὶ τῶν τοῦ καὶ βραχίωνων καὶ σκελῶν, καὶ τῶν
τούτων μερῶν.

De dorso, ceterisque partibus posterioribus.

ΤΟΥ δὲ γήρους τὸ ὄπισθεν, ἰσθμῶν. Νώ-
του δὲ μέρη, ὡμοπλάται δύο, ἔρα-
χίς. * Ἰσοκράτης δὲ καὶ πλεῖστα γαστέρα τῶν ἰσθ-
μοῦ, ὅσφις. κρινόν δὲ τῶν ἀνω καὶ κάτω,
πλευραὶ, ἑκατέρωθεν ὀκτώ, αἷμα γὰρ * λυ-
χίων τῶν κελυμνῶν ἐπιπλάτων, οὐδε
πῶς πᾶσι ἀξιόπιστου ἀκχεῖται. ἔχει δ' ὁ ἀν-
θρώπος ἔν τῷ ἄνω καὶ τῷ κάτω, καὶ τὰ ἐμ-
προσθεν, ἔν τῷ ὀπίσθι, ἔν δὲ ἄνω καὶ ἔν δὲ ἑπι-
στερα. τὰ μὲν οὖν ἄνω καὶ ἑπιστερα, ὅμοια
ἑσθὼν ἐν τοῖς μέρεσι, καὶ τὰ αὐτὰ πῶς ταῦτα,
πλεῖστα ἀδενέστερα τὰ ἑπιστερα. τὰ δ' ὀπί-
σθια τοῖς ἐμπροσθεν ἀνόμοια, καὶ τὰ κάτω
τοῖς ἀνω. πλεῖστα ὅμοια αὖτις τὰ κάτω τῶν ἑπι-
προσθεν τῶν ἑπιπροσθεν, διὰ τῆς ἀρχῆς καὶ ἀρχῆς. ἔ-
ν τῷ σκέλει πρὸς τοῖς βραχίονας ἀντίκειται. C
ἔν τῷ βραχίονι οἱ ἀγκῶνες, ἔν τῷ μηρῷ ὡς
ἑπιπλοῦν. καὶ οἱ ποδῶν μικροὶ, καὶ αἱ
χεῖρες. κῶλον δὲ τὸ μὲν διφυῆς, βραχίων
βραχίονος δὲ, ὦμος, ἀγκῶν, ὠλέκρανον,
πῆχυς, χεῖρ. χεῖρὸς δὲ, ἑνάρ, δακτύλοι
πέντε. δακτύλου δὲ τὸ μὲν καμπύλον, κόν-
δυλος. τὸ δ' ἀκαμπτον, φάλαγγς. δακτύ-
λος δ' ὁ μὲν μέγας, μονοκόνδυλος. οἱ δ' ἄλλ-
οὶ, δίκονδυλοι. ἡ δὲ κάμψις καὶ τὰ βραχίον-
ι ἔν τῷ δακτύλῳ ἐν τῷ πᾶσι. κάμπτεται ἔ-
ν τῷ βραχίονι καὶ τῷ ὠλέκρανον. χεῖρὸς δὲ, τὸ μὲν
ἐν τῷ ἑνάρ, ἀγκῶδες, ἔν τῷ διηρημένῳ ἑπι-
προσθεν, τοῖς μὲν μακροβίοις, ἐν τῷ ἑπιπροσθεν ὄλου.
τοῖς δὲ βραχίονι, ἑπιπροσθεν ἔν τῷ ὄλου. ἑπι-
προσθεν δὲ χεῖρὸς ἔν τῷ βραχίονι, καρπός. τὸ δ'
ἔξω τῆς χεῖρὸς, ἑπιπροσθεν ἔν τῷ ἀνώμῳ. κῶ-
λου δὲ διμερῆς ἄλλο, σκέλος. σκέλους δὲ τὸ
μὲν ἀμφιπέδαλον, μηρός. τὸ δὲ πλάγιον
πέδαλον, μύλη. τὸ δὲ ἑπιπροσθεν, κνήμη. ἔν τῷ
τοῦ μὲν ἑπιπροσθεν, ἀντικνήμιον. τὸ δ' ὀπί-
σθιον γαστροκνήμιον, ἀντικνήμιον [ἢ φλεβώ-
δης.] τοῖς μὲν ἀνισοκνήμιον ἀνω πρὸς πλεῖστα
ἑπιπροσθεν, ὅσοι μεγάλα τὰ ἰσθμῶν ἔχουσι. τοῖς δ'
ἐπιπροσθεν, κατεπασσμένη. τὸ δὲ ὀπίσθιον ἀντι-
κνήμιον, σφυρόν, διφυῆς ἐν ἑκατέρωθεν σκέ-
λει. τὸ δὲ πολυόστεον τῶν σκέλους, ποῖς. τοῦ-
του δὲ τὸ μὲν ὀπίσθιον μέρος, πτέρνα. τὸ δ'
ἐμπροσθεν τῶν ποδῶν, τὸ μὲν ἐπιπροσθεν,
δακτύλοι πέντε. τὸ δὲ ἀγκῶδες κάτωθεν,

Dorsum ponè pectus est, cuius par-
tes scapulae, & spina: infraque è re-
gione ventris, lumbi habentur. Commu-
nes autem partis superioris, inferiorisque,
costae octonae. Nam de hominibus gentis
Turdulorum, quos septenis costis ferunt
creati, nullius idonei auctoris testimonio
constat. Habet sanè homo suas partes
ita dispositas, ut in eo & superius sit, &
inferius, & prius & posterius, & dextrum
& sinistrum. Constat sanè, dextrum &
sinistrum ex similibus ferè partibus, atque
eisdem. Verùm sinistra omnia sunt im-
becilliora. At posteriora prioribus, & su-
periora inferioribus discrepant, praeterquàm
quod inferiora similitudinem superiorum
praefere ca dixerim ratione, qua ventet-
imus respondere affolet faciei, in corpulè-
tia, vel gracilitate: & crura cum brachiis
communem ineunt rationem. Itaque
quibus cubiti breues, iis etiam femora
magna ex parte breuia sunt, & quibus pe-
des exigui, iis manus quoque paruae ha-
bentur. Membri verò superioris biparti-
tam compactioem, brachium, siue vlnam
appellamus. Cuius partes, lacertus agilis,
gibber, cubitus, manus. Partes manus,
palma, & digiti quinque numero. Digiti
pars, quae se inflectit, nodus, siue articulus
est: quae rigida constat, internodium dici-
tur. Digitus pollex nuncupatus, vno in-
flectitur nodo, ceteri binis adducuntur.
D Inflexus verò tum brachij, tum digitorum
omnium, agitur in interiora. Brachium
ad gibberum appellatū inflectitur. Nodū,
quo cum brachio manus iungitur coarcta-
tūque, brachiale vocamus. Pars interior
manus vola dicitur: carnosae est, scissuris
vitae indicibus distincta: longioris scilicet
vitae singulis aut binis ductis per totam,
breuioris binis, quae non longitudinem to-
tam designent. Exterior nervosa est, & no-
mine carens. Membri inferioris bipartita
compactio, crus est: huius femur, quod
biceps. Mola, quod locum orbiculatum
foris adiectum habet. Tibia, quod gemino
osse subiacet: cuius pars prior ocrea, poste-
rior sura, caro, nervosa, venosave aliis re-
tracta à poplite, quibus nates sunt pleniores,
aliis detracta, quibus graciliores. Postre-
mum cruris, malleolus geminus utriusque
partitus lateri est. Pes autem, quod multi-
plici osse constat: cuius pars posterior calx,
prior discreta in digitos quinque est: me-
dia plantae nomine explicatur, cuius
quod carnosum inferius, solum attingit.

Vestigium est, quod superius pronam conficit partem, nervosum: & nominis adhuc indigum est. Hæret summis digitis unguis, & nodus interuenit: sed non nisi vno inflexu adducuntur. Quibus pars interior plantæ non caua, sed ita pleniuscula est, vt solum toto attingat vestigio; ij versuti sunt, & fraudulententi. Commune femoris, & tibix, genu, poplèsque est. Partes maris ac fœminæ communes hæ sunt: quarum situs quemadmodum ad superius, inferius, prius, posterius, sinistrũ, dextrum, se habeat, tametsi per corporis summa visu exploratur, ac patet: describendus tamen is quoque, recitandusque est, eadem illa de causa, qua superiora enumerauimus omnia, scilicet vt series commentandi seruetur perpetua, dum ordinem persequimur omnium, quominus lateant ea quæ non modo eodem homines, quo cætera animalia possident. Ergo superiora inferioraque hominem omnium maximè animalium habere, ratione locorum naturalium intelligimus. Eius enim partes tam superiores quàm inferiores, ad situm orbis vniuersi superiorem inferioremque, dispositæ sunt. Itidem quæ priores posteriorésque, atque etiam dextræ sinistræque habentur: cum cæterorum animalium genus, vel omnino respectu eiusmodi careat, vel confusius ita constet. Caput itaque cæteris omnibus superiorem obtinet situm, corporis sui ratione. at homo, quoniam (vt modò diximus) ad vniuersi orbis habitum institutus est, idcirco partem etiam istam habet respondentem parti sublimi vniuersi. Caput, ceruices & collum, excipiunt tum pectus, & dorsum. alterum prius, alterum posterius est. Subiacent iis, venter, & lumbi, genitale, & nates, mox femur, & tibix, postremò pedes. Crura verò anteflectunt, eodem scilicet, quò & incedunt. Pedis etiam pars mobilior eodem se flectit. Calx è tergo positus est. Malleoli, situm imitantur aurium: quippe qui latera teneant imi cruris, quomodo aures iunctæ lateribus capitis habentur. Brachia ex latere corporis sinistro dextròque dependent, atque se introflectunt, ita vt homini potissimum deuexa crurum & brachiorum aduersa inter se sint. Sensus autem, partésque eorum sensorias, oculos dico, nares, linguam, eodem, scilicet priorem in partem, spectantes habemus: at auditum, eiusque partem sensoriam, id est, aures, à latere, eodem in orbè quo oculos. Distant oculi hominis sibi interuallo, proportionè magnitudinis respectu cæterorum animalium, minimo. Tactus è sensibus homini exquisitissimus, deinde gustus: reliquis superatur à multis.

A δακτύλου ἢ τὸ μὲν ὄνυξ, τὸ δὲ καμψή. πρῶτων δὲ ὄνυξ ἐπὶ ἀκρων· μονόκαμψοι δὲ πρῶτες οἱ χεῖτε δάκτυλοι. τῶ δὲ ποδὸς ὀσσοῖς μὲν ὁ σῆτος παχύ καὶ μὴ κνήλον, ἀλλὰ βαινολοῖσι ὄλα, οὗτοι πρῶμοῦρησι. κοινὸν δὲ μῆροσ ἔκ κνήμης, γένυ, καμψή. ταῦτα μὲν οὖν τὰ μέρη, κριναὶ καὶ θήλειος καὶ ἀρρένος. ἢ δὲ θέσις τῶν μερῶν, πρὸς τὸ δῦω καὶ χεῖτε, καὶ πρὸς αἰὼν καὶ ὀπίσθιον, καὶ δόξιον καὶ ὄριστερον, ὡς ἔχει, φανεραὶ μὲν ἀπὸ τῆς δόξιδε τὰ ἐξωθεν καὶ τὴν αἰθροσιν· οὐ μὲν ἀλλὰ ἀπὸ τὴν αὐτὴν αἰθροσιν λεκτέον, διὸ ἰωταρ καὶ τὰ πρὸς τὸν εἰρηκαμψί, ἵνα φανῆται τὸ ἐφεξῆς, καὶ κατὰ εἰθμοῦ, μὲν, ὅπως ἦτον λαμβάνη τὰ μὴ τὸν αὐτὸν ἔχοντα ἔσπον, ὅτι τε τῶν ἄλλων ζώων, καὶ ὅτι τῶν αἰθροσίων. μέλισσα δὲ ἔχει διωρισμένα πρὸς τοὺς καὶ φύσιν τόποις τὰ δῦω καὶ χεῖτε αἰθροσίου τῶν ἄλλων ζώων. τὰ τε γὰρ δῦω καὶ χεῖτε, πρὸς τὰ τῶ πρῶτος δῦω καὶ χεῖτε τέτακται. τὸν αὐτὸν ἔσπον καὶ τὰ πρὸς αἰὼν καὶ τὰ ὀπίσθια, καὶ τὰ δόξια καὶ τὰ ὄριστερα, καὶ φύσιν ἔχει. τῶν δὲ ἄλλων ζώων, τὰ μὲν σῆτος ἔχει, τὰ δὲ ἔχει μὲν, συγκεχυμένα δὲ ἔχει μάλλον. ἢ μὲν οὖν κεφαλή πᾶσιν δῦω πρὸς τὸ σῆτος τὸ εἰσῆτος· ὁ δὲ αἰθροσίου μόνος, ὡς περ εἴρηται, πρὸς τὸ τῶ ὄλου τελεωθεῖς, ἔχει τῶ τὸ μῦρον. μὲν δὲ τὴν κεφαλῆ, ἐστὶν ὁ αὐχλῆ, εἴτα σῆτος καὶ κῆτον, τὸ μὲν, ἐκ τῶ πρὸς αἰὼν, τὸ δὲ, ἐκ τῶ ὀπίσθια. ἐξ ἰσθμῶ τούτων, γαστήρ, ἔσφρις, καὶ αἰδοῖον, καὶ ἰσθμῶ· εἴτα μῆρος καὶ κνήμη, τελευταῖον δὲ πόδες. εἰς τὸ πρὸς αἰὼν δὲ καὶ τὰ σκέλη τὴν χεῖτε ἔχει, ἐφ' αὐτῆς ἡ πορεία, καὶ τῶ ποδῶν τὸ κινήτικώτερον μέρος, καὶ ἡ χεῖτε· ἢ δὲ τῶ τῆρα [ἢ] ἐκ τῶ ὀπίσθια· τῶν δὲ σφυρῶν ἕκαστερον, καὶ τὸ οὖν. ἐκ δὲ τῶ πλάγιον τῶ δόξια καὶ τῶ ὄριστερων, οἱ βραχιόνες, τὴν χεῖτε ἔχοντες εἰς τὸ σῆτος, * ὡς De insectua animal. lib. 12.

B αἰδοῖος ἔκ τὰ αἰδοῖος, ὀφθαλμοῖ, καὶ μυκτῆρα, καὶ γλῶσσαι, ὅτι τὸ αὐτὸ, ἔκ εἰς τὸ πρὸς αἰὼν ἔχει· τὴν δὲ αἰθροσίου καὶ τὸ αἰδοῖος αὐτῆς ἔκ τὰ ὄλα, ἐκ τῶ πρῶτου μὲν, ὅτι τῆς αὐτῆς δὲ πρὸς αἰθροσίου τοῖς ὀμμασι. τὰ δὲ ὀμματὰ ἐλάχισον καὶ * μέγιστος διέστηκεν αἰθροσίου τῶ ζώων. ἔχει δὲ ἀκρῶτα τὴν αἰθροσίου τῶ αἰθροσίου τὴν ἀφῆ, δόξια δὲ γαστήρ. ἐκ δὲ τῶν ἄλλων, λείπειται πολλῶν.

ΚΕΦΑΛ. 15.

CAPVT XVI.

Τὰ πρὸ τῶν ἐγκέφαλων ἔστι τὸν σῶμα χυ πτω
χειρίας πῶς ἔχει.

Cum quibus animantibus hominis cerebrum,
gula, arterie, & venter,
conueniant.

Sylbur-
gius, ὅτι
σῶμα χυ,
ob se-
quentē
nominis
notatio-
nem: vt
sit ὁμα-
χος quasi
σῶμα χυ,
h. e. σῶμα
χυ μακρὸς,
vt alibi
loquitur
ingenio-
sē. puto
tamē ni-
hil mu-
tandum:
quia præ-
ter con-
sensū ve-
tust. cod.
non est
verifimi-
le præ-
termisā
hic ab
Aristot.
fuisse ὁ-
μοῦτος
appella-
tionem:
quæ ma-
gis pro-
pria est,
& qua
toties vi-
tetur. Sē-
sus erit
igitur,
hæc par-
tem pro-
priè qui-
dem ap-
pellari
ἰσοχῆρος,
cogno-
men au-
tem in-
uenisse
(nempe
σῶμα χυ)
ἀπὸ τῆς ὁ-
μοῦτος
καὶ τῆς
πρ.

ΤΑ μὲν οὖν μέρη τὰ πρὸς τὸ ἔξω ὅτι-
φαταίαι, τῶν τετακ) τ' ἔχον· κα-
τὰ τὸν ἐλέστη, διωνόμασται τε μέλιτα, καὶ
γνώριμα ἀπὸ τῆς πύκνῆσθαι ἔστι. τὰ δ' ἐντὸς,
τοῦ ἀνθρώπου. ἀγνώριμα γὰρ ἔστι [μέλιτα] τὰ
τῶν ἀνθρώπων. ὡς δὲ πρὸς τὰ τῶν ἄλλων
μέρη ζῶων ἀνάγοντας, σκοπεῖν, οἷς ἔχει πα-
ραπλησιαί τ' φύσιν. πρῶτον μὲν οὖν τὸ κεφα-
λῆς κεῖσθαι, τ' ἴσθαι ἐν τῷ πρῶτῳ ἐγκέ-
φαλος. ὁμοίως ἢ ἔστι τοῖς ἄλλοις ζῴοις, ὅσα ἔχει
τῶν τοῦ σώματος. ἔχει ἢ ἀπὸ τῆς ὁμοῦτος ἄμα,
καὶ ἔστι ἐνάμμα, καὶ ἔστι τὰ μαλακία. καὶ μέγιστος
δ' ὁμοίως ἔχει ἀνθρώπος πλεῖστον ἐγκέφαλον
καὶ ὑπερβαρῶν. ὑπερβαρῶν δ' αὐτὸν δύο πρῶτοι ἔχουσιν. ὁ
μὲν πρῶτος ὁ σῶμα χυ, ἰσχυρότερος. ὁ δὲ πρῶτος αὐτὸν
ἐγκέφαλον, ἢ τῶν σκελετῶν. διφθῆς δ' ἐν πᾶσιν
ἔστι ὁ ἐγκέφαλος· καὶ ὅτι τῶν ἰσχυρῶν ἢ κελευστικῶν
πρὸς κεφαλῆς. ἔσθαι ἢ ἑτέρων ἔχουσα τ' μορ-
φή, καὶ τ' τ' ἀφῆ, καὶ τ' τ' ἄψιν. τὸ δ' ὅτι πρῶτον
τ' κεφαλῆς, κενὸν καὶ κοῖλον πᾶσιν, ὡς ἐκάστος
ὑπερβαρῶν μέγιστος. ἐνια μὲν γὰρ μεγάλων ἔχει τ'
κεφαλῆς, τὸ δ' ὑπερβαρῶν πρῶτον πρῶτον μέ-
ριον ἔλαττον, ὅσα ἐροῦν ὑπερβαρῶν. τὰ δὲ τ'
μὲν κεφαλῆς μικρὰ, τὰ δὲ σταθμῶν μακρὰ.
ἢ τὸ τ' ὑπερβαρῶν γῆρας πρῶτον. ἀνάμμος δ' ὁ ἐγκέ-
φαλος ἀπὸ τῆς σῶμα χυ ἔχον ἐν αὐτῷ φλέβα,
καὶ διφθῆσθαι φύσιν ψυχρῶς. ἔχει δ' ἐν τῷ
μέσῳ ὁ τ' πλείστον πᾶς, καὶ ἴσον πῆ μικρόν. ἢ δὲ
πρὸ αὐτὸν μύκητις, φλεβῶδης ἔστι. ἔστι δ' ἢ μῆ-
νις, ὑμῶν δερματικῶς, ὁ πρῶτος τὸν ἐγκέ-
φαλον. καὶ τὸ δὲ τὸν ἐγκέφαλον, λεπτό-
τατον ὅσον καὶ ἀσθενέστατον τῆς κεφαλῆς
ἔστι, ὁ καλεῖται βρογχία. φέρονται δ' ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ πρὸς πρῶτον εἰς τὸν ἐγκέφαλον. ὁ μὲν
μέγιστος καὶ ὁ μέσος, εἰς πτω πρὸς κεφαλῆς.
ὁ δ' ἔλαττος, εἰς αὐτὸν τὸν ἐγκέφαλον. ἔλα-
ττος δ' ἔστι, ὁ πρῶτος τῶν μυκτικῶν μέλιτα.
οἱ μὲν οὖν μέγιστοι, πρῶτοι ἀλλήλοισι, καὶ ἰσο-
πιπτοῖσιν οἱ δὲ μέσοι, συμπιπτοῖσιν. (δὴλον δὲ
τῶν μέλιτα ὅτι τ' ἰσχυρῶν) καὶ γὰρ ἐγγύτερον
οὐστὶ τῶν ἐγκέφαλων, ἢ οἱ μεγάλοι. οἱ δὲ ἔλατ-
τοι, πλεῖστον τε ἀπὸ τῶν ἀλλήλων, καὶ οὐ
συμπιπτοῖσιν. ἐντὸς ἢ τῶν ἀσθενῶν, ὅ, τε οἰσο-
φαρος κελευστικῶς ἔστι, ἔχον πτω ἐπιπτοῖσιν
ἀπὸ τῶν μῆκων καὶ τῆς γενότιτος. καὶ ἢ πρῶτησία.

ΤΑ partes exteriores collocatae, at-
que dispositae sunt, nominanturque
praecipue, & cognitae per usum situm-
que euidentiorem habentur. At vero
interiores contra: sunt enim hominum
in primis incertae, atque incognitae.
Quamobrem ad caeterorum animalium
partes, quarum similes sint humanae,
referentes, eas contemplari debemus.
Primum igitur cerebrum capitis prio-
rem obtinet situm, non modò in ho-
mine, verum in caeteris etiam anima-
libus, quibus ea pars data est. Omni-
bus autem in iis est quae sanguinem ob-
tinent, & ob eam rem sanguinea ap-
pellantur: atque etiam quae mollia no-
mine speciali nuncupantur. Sed homo
plurimum cerebri proportione magnitu-
dinis, ac humidissimum habet. Conti-
nent id membranae duae, altera ossi ad-
haerens, valida: altera ipsum cerebrum
attingens, infirmior. Bipartitum om-
nium cerebrum est, postremumque iun-
gitur, quod cerebellum appellatur,
quod certè & tactu & specie formam
habet diuersam. Pars vero posterior
capitis, inanis, & caua omnibus
est, prout in singulis magnitudine
variatur. Quibus enim caput grande,
facies subiecta capiti parua, vt quae
rotunda sunt facie. Aliis caput par-
uum, maxilla longae, vel vt generi
omni iumentorum. Cerebrum om-
nibus priuatum sanguine est, nec ve-
nam intra se ullam continet, & ad ta-
ctum frigidum per naturam est. Ha-
bet suo in medio plerisque omnibus ca-
uum quoddam exiguum membrana ob-
haerente venosa, cuticularique obducit-
ur. Osse postremò continetur tenuis-
simo infirmissimoque omnium capitis
ossium, cui nomen occipiti. Meatus ab
oculis terni ad cerebrum pertinent. ita
vt maximi & mediocres ad cerebellum
tendant, minimi ipsum cerebrum ad-
eant. Minimi ij sunt, qui propiores
naribus oriuntur: maximi porro illi
aequidistant, nec vsquam coire pos-
sunt. Mediocres coeunt: quod pra-
ecipue in genere piscium patet: &
cerebro sunt ij propiores, quam magni.
Minimi perquam laxo inter se distant
interuallo, & nunquam ob eam rem
possunt coire. Gula inter collum est,
ab angustia & longitudine nuncupata:

cui comes arteria iungitur, priorem obtinens situm in omnibus iis quæ eam habere Naturæ placuerat: habent autem omnia, quibus pulmo est. Natura cartilagineis arteria constat, & sanguinis perquam exigui compos est, venulis complexa tenuibus. Quod ad superiora, id est, oris habitum, pertinet, è regione posita est foraminibus narium, quæ in oris partem patefunt. Vnde fit, vt quoties inter bibendum humor retrahitur, effluat ex ore per nares. Iungitur linguæ postremæ, quæ ligula nominata est, posita inter ea quæ modò dixi, foramina: videlicet apta, quæ per vices arteriæ foramentum quod ad os spectat, operiat. Arteria altero sui extremo, cum lingua ima cõiungitur, altero ad pulmonis intercapedinẽ descendit, tum in vtramque finditur partẽ pulmonis. Esse namq; bipartitus pulmo omniũ expetit. Verũ in iis quæ animal generat, distinctio non æquè apparet, minimèq; in homine. Est præterea hominis pulmo simplicior, nec ita multifidus, vt nonnullorum animal procreantiũ est: nec læuis, sed inæquabilis est. at in ouiparo genere, vt auibus & quadrupedibus, quorum partus oui primordio inchoari solitus est, pars altera pulmonis multum discissa ab altera est, ita vt binos habere pulmones videantur. atque à singulari arteria partes in vtrumque pulmonis latus duæ dependent. Venæ quoque maiori, ac alteri, cui nomen est aortæ, pulmo connectitur. Spiritus verdò, quoties inflatur arteria, caua subit pulmonis. Hæc mucronata specie cartilagineis diducuntur corpusculis, de quibus foramina quoquouerfus per diminutiones, atctioribus subinde ampliora excipientibus, transmittuntur. Cor etiam arteriæ iungitur, obesis cartilagineis fibrosisque vinculis: & quâ annectitur, cauum est. Spiritus, dum arteria inflatur, an subeat cor, minùs in nonnullis constat, scilicet minutis. at in grãdioribus animalium, spiritũ cor subire ipsum, apertum est. Arteria ita se habet: & accipiendi reddendique tãtummodò spiritus officio fungitur. Nihil etenim aliud vel siccum, vel humidum pati ipsa videtur: sed vbi in eam tale quid deerrauerit, tamdiu torquetur, dum excuriat quod delapsum est. Gula ab ore & ipsa dependet, continua tum spinæ, tum arteriæ nexu fibrarum: & per septum trãsuersum in ventriculum finit, carnis speciem referens, & pariter distendi in longum latũmque habilis. Ventriculus autem humanus canino similis est, quippe qui non multo amplior sit, quàm intestinum, sed quasi intestino similis ampliori. Tum intestinum simplex flexuosis orbibus est, & à quo proximum intestinũ admodum amplum. Alius autẽ ipsa suillæ similis est:

Tom. II.

A ὡς πτερον δὲ τῆ ἡσπῆ ἢ ζῆρτηεῖα κείται τῆ οἰσφάγου ἐν πᾶσι τοῖς ἔρρεσιν αὐτῶν. ἔχει δὲ αὐτῶν πύματα, ὅσα ὡς καὶ πνύμονα ἔχει. ἐστὶ δὲ ἡ μὲν ζῆρτηεῖα, χονδρώδης, τῶν φύσιν, καὶ ὀλίγαμος, πολλοῖς λεπτοῖς φλεβίοις ὡς εὐεχομένη· κείται δὲ ὅτι μὲν τῆ αἰῶ, ὡρὸς τὸ σῶμα, καὶ ἴσῳ ἐκ τῆ μυκτῆρωσι σιῶτησιν εἰς τὸ σῶμα· καὶ ὅταν πίνοντες ἀνασπασώσι τὴν ποτῆ, χωρὶς ἐκ σῶματος ἀφῆτῆ μυκτῆρων ἔξω. μετὰ αὐτὴν ἔχει τῆ τῆσέων, ἢ ὅτι γλωττίδα καλοῦμεν ὅτι πύματα δὲ διὰ μὲν ἰού, ὅτι τὸ ζῆρτηεῖας τῆμα τὸ εἰς τὸ σῶμα τείνον· αὐτῆ δὲ τῆσῶσι σιῶτηρ τῆ τῆ γλωττίης. ὅτι ἡ δῆτερον καὶ θῆκει εἰς τὸ μετὰ αὐτῆ τῆ πνύμονος· εἴτα ἀπὸ τούτου χρίζεται εἰς ἑκάτερον τῶν μερῶν τῆ πνύμονος. γέλει γὰρ τῆ διμερῆς ὁ πνύμων ἐν ἀποσι τοῖς ἔρρεσιν αὐτῶν· ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς ζωοτόκοις, οὐχ ὁμοίως ἢ ἀφῆσας φανερά, ἢ κίσα δὲ ἐν ἀφῆσῶν. ἐστὶ δὲ ἡ πολυχιδῆς ὁ τῆ αἰσφῶτου, ὡς ὡρὸς εἰσὼν ζωοτόκων, ἢ δὲ λῆος, ἀλλ' ἔχει ἀνώμαλια. ἐν τῶν ζωοτόκοις, οἷον ὄρνισι καὶ τῆ τετραπόδων ὅσα ὡοτόκα, πολὺ τὸ μέρος ἑκάτερον ἀπὸ ἀλλήλων ἔχεται, ὡς δοκεῖν δύο ἔχει πνύμονας· καὶ [ἀπὸ] μίας δύο ἔστὶ μέρη τῆ ἀφῆσας, εἰς ἑκάτερον τῶν μερῶν τείνοντα τῆ πνύμονος. σιῶτηρ τῆ δὲ καὶ τῆ μεγάλη φλεβί, καὶ τῆ αἰσφῶ καλοῦμεν. φυσωμένης δὲ τῆ ζῆρτηεῖας, ἀφῆσῶσι εἰς τὰ κείλα [μέρη] τῆ πνύμονος τὸ πνύμα. αὐτὰ δὲ ἀφῆσῶσι ἔχει χονδρώδης εἰς ὅξυ σιῶτηρ τῆσας. ἐκ τῆ δὲ ἀφῆσῶσι τῆσῶσι ἀφῆσῶσι ἔστὶ τῆ πνύμονος, αἰεὶ ἐκ μείζονων εἰς ἐλάττω ἀφῆσῶσι δὲ δὲ μὲν αὐτῶν σιῶτηρ τῆ καὶ ἡ καρδία τῆ ζῆρτηεῖας, πνύμα δὲ καὶ χονδρώδης [καὶ ἰνώδης] δεσμοῖς ἢ τῆ σιῶτηρ τῆ, κείλον ἐστὶ. φυσωμένης δὲ τῆς ζῆρτηεῖας, ἐν εἰσὼσι μὲν ἢ κατὰ δὲ λῆον ποῖς· ἐν δὲ τοῖς μείζονσι τῶν ζῶων, δῆλον ὅτι εἰσέρχεται τὸ πνύμα εἰς αὐτῶν. ἡ μὲν οὖν ζῆρτηεῖα τῆτον ἔχει τὸν ἔσπον, τῆ δὲ χέσται μόνον τὸ πνύμα καὶ ἀφῆσῶσι, ἄλλο δὲ οὐθέν, ἢ τε ξηρόν, ἢ ὑγρόν, ἢ πόρον πῆρεχει, ἔως αὐτῶν ἐκβήσῃ τὸ κατελθόν. ὁ

E τῆ σῶμαρ, ἢ τῆσῶσι μὲν αἰῶθεν ἀπὸ τῆ σῶματος, ἔχομενος τῆς ζῆρτηεῖας, σιῶτηρ τῆσῶσι τῆσῶσι τῆσῶσι καὶ τῶν ζῆρτηεῖας, ὑμῶδης δεσμοῖς· τελευτῶ δὲ ἀφῆσῶσι τῆσῶσι εἰς τῆ κοιλίας, ἀφῆσῶσι ὡν τῆ φύσιν, τῆσῶσι ἔχων, καὶ ὅτι μῆκος τῆσῶσι πλάτος. ἡ δὲ κοιλία ἢ τῆσῶσι ἀφῆσῶσι, ὁμοία τῆ κυνείας ἐστίν. οὐ πολλῶ γὰρ τῆ ἐντέρας μείζων, ἀλλ' εἰοικῶσι οἰονεῖ ἐντέρω τῆσῶσι εἰσὼν εἰτα ἐντέρον ἀπλοῦν εἰλιγμένον. εἴτα ἐντέρον ὄρος ἔχων. ἢ τῆ κατὰ κοιλία, ὁμοία τῆσῶσι.

S iij

πλατεία τε γὰρ ἐστὶ, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς αὐτῆς αὐτῆς
 τῆ ἐδραν, παχὺ ἔβραχυ. ὅ δ' ἐπίπλοον, ἀπὸ
 μέσης τ' χιλίας ἤρτηται. ἐστὶ ὅ τ' φύσιν ὑμῶν
 πικρῶδης, ὡς αὖτε ἔστι τοῖς ἄλλοις τοῖς μονοχρυσίλοις
 καὶ ἀμφοδδισιν. ἕως ὅ τ' ἐντέροι, τὸ μεσεντέ-
 ριον ἐστίν. ὑμῶν δὲ ἐστὶ τῆς πλατύ, καὶ
 πῖον γὰρ. δὲ ἤρτηται δὲ ἐκ τ' μεγάλης φλε-
 βὸς ἔ τ' ἀορτῆς, καὶ δὲ αὐτῆς φλέβες πολλαὶ καὶ
 πυκναί, ἔ κατὰ τεινύουσαι αὐτῆς τῶν ἐντέρων
 γέσιν, αἰσθητὸν δὲ ἀκρῶν μέρει κατὰ πᾶσι μὲν
 οὐκ αὐτῆ τὸν σῶμα καὶ τῶν δὲ τεινύουσαι, οὕτως
 ἔχει, καὶ πᾶσι αὐτῆ τῶν χιλίας.

A quippe quæ & ampla sit, & quod vsque in
 sedem porrigitur, breue id corpulentum-
 que transmittat. Omentum medio à ven-
 tre dependet, quod non nisi pinguis mem-
 brana est: sicut etiam in cæteris animanti-
 bus, quæ vnum continent ventrem, &
 vtraque parte oris dentata sunt. Lactes su-
 per intestina positi sunt, qui & ipsi latiore
 constant membrana, & pinguescunt: pen-
 dent ex vena maiore, atque aorta, venaf-
 que permultas frequenti concursu defe-
 runt ex parillo venarum grandium ad in-
 testina, de summis ad ima vsque spargentes.
 B Gula, arteria, venter, ita se habent.

ΚΕΦΑΛ. ιζ'

Περὶ καρδίας.

Η Δ Ε καρδία, ἔχει μὲν τρεῖς χιλίας. κεί-
 ται δ' ἀνωτέρω τῆς πνεύμονος καὶ τῶν
 χιλίων τ' ἀορτῆς. ἔχει δ' ὑμῶν πικρῶδης καὶ
 παχὺ, ἢ αὐτῶν φουκετῆ φλεβὶ τῆ μεγάλης, ἔ
 τῆ ἀορτῆς κείται ὅ ἐπὶ τῆ ἀορτῆς καὶ τὰ ὀξέα.
 κείται ὅ τὰ ὀξέα καὶ ὁ σῆτος ὁμοίως ἀπὸ τῶν
 τ' ζώων, ὅσα ἔχει σῆτος. πᾶσι δ' ὁμοίως ἔ
 τῆ ἐργασίαι ἔ τοῖς μὴ ἔχοσι τὸ τὸ μύριον, εἰς ὅ
 αὐτῶν ἔχει ἢ καρδία ὁ ὅξυ. λατῆσι δ' ἀν
 πολλαίσι, δὲ τὸ μεταπίπτην διαμερῶν μῶνον. ὅ τ'
 κῶρον αὐτῆς, ἐστίν αἰώ, ἔχει ὅ τὸ ὅξυ ἄρκῶδες
 ἐπὶ πολὺ, ἔ πυκνόν. ἔ ἐν τοῖς χιλίοις αὐτῆς
 νῶρα ἐνεστὶ. κείται ὅ τ' ἔστιν ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις
 καὶ μέσση τῆ σῆτος, ὅσα ἔχει σῆτος. τοῖς δ' ἀν-
 θεσποῖς, ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μᾶλλον, μικρόν τῆς
 διαρέσεως τ' μετῶν εἰς κλίνας εἰς τ' ἀριστερὸν
 μῶνον, ἐν δὲ αὐτῶ μέρει τ' σῆτος. καὶ οὐτε μεγάλη
 τὸ, τε ὄλον αὐτῆς εἶδος ἔ αὐτῆς μῆκες ἐστίν, ἀλλὰ
 εὐρογυλώτερον πλὴν τὸ ἀκρον εἰς ὅξυ οὐκ ἔχει.
 ἔχει ὅ κοιλίας τρεῖς, ὡς αὖτε εἰρηται μέγιστη μὲν, τ'
 ἐν τοῖς ὀξείοις ἐλαχίστην δὲ, τ' ἐν τοῖς ἀριστεροῖς.
 μέσση δὲ μέγιστη, τ' ἐν τοῖς αἰσθητῶν μέσση ἔ εἰσὶν εἰς
 τ' πνεύμονα τετραμῶναι πᾶσαι. ἀμφοτέρω δὲ
 ἔχει τὰς δύο μικράς, ἔ εἰς τ' πνεύμονα τετρα-
 μῶνας ἀπᾶσας. κατὰ δὲ τὸν δὲ καὶ μίαν τ' * χι-
 λιῶν κατὰ τὸν ἐν τῶν αὐτῆς αὐτῆς. καὶ μὲν τ'
 μέγιστη χιλία, δὲ ἤρτη τῆ μεγάλης φλεβὶ, αὐτῆς
 καὶ τὸ μεσεντέριον ἐστὶ. καὶ δὲ τ' μέσση, τῆ ἀορ-
 τῆς. φέροισι δὲ καὶ εἰς τ' πνεύμονα πόροι ἀπὸ τῆς
 καρδίας, ἔ γίλινον τ' αὐτῶν ἔσπονδῶν ἢ δὲ
 τεινύουσαι, καὶ πᾶσι τ' πνεύμονα αὐτῆς αὐτῆς
 τῆς τοῖς ἀπὸ τ' ἀορτῆς. ἐπὸ μὲν δ' εἰσὶν οἱ ἀπὸ
 τ' καρδίας πόροι. ὅσοι δὲ ἐστὶ κινῶν πόρος, δὲ
 ἄρα δὲ τῶν οὐκ αὐτῆ δέχονται τὸ πνεῦμα,

CAPVT XVII.
 De corde, iecinore, liene, felle, renibus, vesica,
 & membris genitalibus.

COr sinum triplicem continet: iacet
 paulo pulmone superius ad arteria
 fissuram, opertum membranæ inuolu-
 cro pingui & corpulento, qua venæ
 maiori adnectitur, & aortæ. Iungitur
 cum aorta suo mucronato turbine, in pe-
 ctusque parte eadem vergit omnium pa-
 riter quæ pectus fortiuntur. Omnibus
 verò tam pectore constitutis quàm ea ipsa
 parte carentibus, cor æquè suo mucrone
 in partem vergit priorem: verùm latere
 sapius potest, quoniam dissecto animan-
 te dimoueat. at parte sui ampliore, &
 gibba, superiora corporis spectat. Habet
 maiorem partem sui mucronis carnosam,
 & spissam, & neruulos suis in cauis con-
 tineret. Situm cæteris animalibus in me-
 dio pectore est, in quibus scilicet pectus
 inest. Homini tantùm in partem sinistram
 potius vergit, paulò à mammarum distin-
 ctione ad læuam inclinans papillam pe-
 ctoris parte superiore: nec magnum est,
 & specie tota non oblongum, sed ro-
 tundius. Parte tamen extrema in acu-
 tum se colligit, exitque penè in mucro-
 nem. Habet, vt modò exposui, situm
 triplicem: maximum dextro in latere,
 minimum in sinistro, medium magnitu-
 dine inter sinistrum & dextrum. Omnes
 ad pulmonem, foraminibus peruij red-
 duntur. quæ res in vno tantùm perspicua
 est. Inferius verò à nexu suo, maximò
 sinu venæ coniungitur maiori, ad quam
 lactes etiam sunt. Sinu autem medio
 aortæ annexum est. Quinetiam ad pul-
 monem meatus à corde ducuntur perpe-
 tui, findunturque eodem, quo arteria,
 modo, in omnes pulmonis partes: & me-
 atus, qui eodem ab arteria tendunt, sequun-
 tur. Verùm hi superiorem obtinent si-
 tum: neque vllò communi foramine com-
 meant, sed sua ipsi copulatione spiritum;

Gaz. κοι-
 λιῶν κα-
 τὰ τὸν
 ὅ αὐτῆς
 σίως κατ.
 melius.

quem cordi transmittant, recipiunt. pertinet enim alter ad cauum dextrum, alter ad sinistrum. De vena maiore, ac de aorta separatim ratione communi post differemus. Sanguinis autem plurimum pulmo ex cæteris continet membris, quæ animal pulmonis compos, idemque viviparum intus forisve constituunt: quippe qui totus inanis sit, & fungosus, ac riuulos venæ maioris singulis suis fistulis excipiat. Errant enim, qui sanguinis vacuum pulmonem esse arbitrantur, decepti scilicet conspectu eorum pulmonum, quos dissectis detraxerint animalibus, quorum sanguis illico effluit uniuersus. Cor unum ex reliquis visceribus sanguinem habet. Et cum pulmo non intra se, sed in venis contineat sanguinem, cor eundem intra se continere apertum est: singulis enim suis sinibus sanguinem tenet, verum tenuissimum medio. Sub pulmone septum transversum pectoris est, quæ præcordia & cinctum appellant, costis, & subcartilagineis, & spinæ annexum, parte media tenue, membraneaque exilitate contextum. Venas etiam per se continet porrectas. Sunt porro hominis venæ crassæ proportionem humani corporis. Iecur supra septum positum à dextro latere est. Lien à læuo æquè in omnibus quæ membra ista disposita habent per naturam, non prodigiose. Iam enim legitimum illum locum in nonnullis quadrupedum lienem cum iecinore permixtasse visum est. Ventri lien annectitur, quæ omentum obducit. Est hominis lien suillo similis, sed specie angusta, & longa. Iecur magna ex parte, maximoque animalium numero felle caret. Verum in nonnullis id habere sibi annexum videtur. Rotundum iecur hominis est, ac simile bubulo. Felis priuationem vel in victimis non nunquam percipi certum est: quippe cum parte quadam agri Chalcidici Eubææ fel nunquam specori sit: at in Naxo omnibus fermè quadrupedibus adeo grande, vt qui sacra fecerint aduenæ stupescant, rem scilicet prodigij loco sibi arbitantes, non talem esse naturam terræ illius quadrupedum. Iecur venæ maiori adnexum est, nulla ex parte aortam attingens. Venæ enim, quæ à maiore proficiscitur, iecur transigit, quæ portæ appellatæ iecoris habentur. Lien quoque venæ vni maiori adnexus est: venæ enim inde ad lienem pertendit. Renes post hæc iuxta spinam ipsam adhærent, bubulis similes. Dextera in omnibus quibus sunt renes animalibus, superiorem obtinet locum,

Tom. II.

A καὶ τῆ καρδία Διὰ πέμποισι. Φέρει γὰρ ὁ μὲν ὅτι δὲ δξίον χεῖρον τῆν πόρων ὁ δὲ, εἰς τὸν δεξιτέρον πόρον. ὡς δὲ τῆς φλεβός τῆς μεγάλης καὶ τῆς ἀορτῆς, κατ' αὐτὰς κοινῆ ὡς ἀμφοτέρων ἐροῦ μὲν * ὕπερον. αἷμα δὲ πλεῖ- L1.3. c.3.
B σον μὲν ὁ πνύμον ἐχθ τῆν ἐν τοῖς ζώοις μα- είων, τοῖς ἐχοῖσι τε πνύμονα καὶ ζωοκοδοσιν ἐν αἰθεῖσι τε καὶ ἐκτός. ἀπας μὲν γὰρ ἐστὶ συμ- φός· πρὶ ἐκάστη δὲ πλεῖ σὺρειψα, πόροι φέ- ρουσι τῆς μεγάλης φλεβός. ἀλλ' οἱ νομίζοντες L1.3. c.19.
C εἶ) κενόν, διηπάττωται, θεωροῦντες τοῖς δεξι- ρου μύμοις ἐκ τῆν διαρρου μύμων ζώων, ἀν δι- γέως δεξήλυθε τὸ αἷμα ἀδερόν. τῆν δὲ ἀλ- λων σολάγγων, ἡ καρδία μόνον ἐχει αἷμα. Ἐὸ μὲν πνύμον, ἐστὶ ἐν αὐτῆ, ἀλλ' ἐν τῆς φλεβῆν· ἡ δὲ καρδία, ἐν αὐτῆ. ἐν ἐκάστη γὰρ ἐχει αἷμα τῆν κοιλίαν· λεπτότατον δὲ ἐστὶ ἐν τῆ μέση. Ἐπὶ δὲ τῆ πνύμονα ἐστὶ δὲ Διὰ ζώ- μα δὲ τῆ γάροκος, αἱ καλούμεται φρένες, πρὸς μὲν τὰ πλάρα καὶ τὰ ἰσοχόνδρια καὶ τῆ ράχιν LIBO
D στήνητη μύμαι· ἐν μίση δὲ ἐχει τὰ λεπτά καὶ ὑμυρώδη· ἐχθ δὲ καὶ δὲ ἐαυτῆ φλεβας τετα- μύμας. εἰσὶ ἡ καὶ αἱ τῆ ἀνδερόπου φλέβες πα- χεία, ὡς καὶ τὸ ἀνάλωρον τῆ ἀνδερόπινου σώ- ματος. Ἐπὶ δὲ τῆ Διὰ ζώμα, ἐν μὲν τοῖς δε- ξιοῖς κείται τὸ ἡ πρ, ἐν δὲ τοῖς δεξιτέροις ὁ σολίω, ὁμοίως ἐν ἀπασι τοῖς ἐχοῖσι ταῦτα τὰ μύμα καὶ φύσιν, καὶ μὴ περατωδῶς. ἡ δὲ γὰρ ὡπτα μεταλλαχότα τῆ πᾶξιν ἐν ἡσὶ τῆν τετρα- πόδων· στήνητηται ἡ τῆ κατὰ κοιλία καὶ δὲ LIBO
E ὅπι πλεον τῆ δὲ ὡψιν ἐστὶν ὁ τῆ ἀνδερόπου σολίω, τειός καὶ μακρός, ὁμοίος τῶν ὑεία. ὁ δὲ ἡ πρ, ὡς μὲν ὅπι το πολὺ, ἔ ἐν τοῖς πλείοις, ἐστὶ ἐχθ γολίω· ἐπὶ εἰοῖς ἡ ἐπεσι. σρογκύλον δὲ ἐστὶ τῆ ἀνδερόπου ἡ πρ, καὶ ὁμοίον τῶν βοεία. συμ- βαίνθ δὲ τῆ τῆ ἐ ἐν τοῖς ἰερείοις· οἷ) ἐν μὲν τῶστω ἡνὶ τῆ ἐν Εὐβοία Χαλκιδικῆς, ἐστὶ ἐχθ τὰ σρό- βᾶτα γολίω. ἐν ἡ Νάξω, πρὸ μῦτα σροδδὶ τὰ τε- τραπόδα ποσαῦτιν, ὡς ἐκ πλήθεαται τοῖς ἡσοί τας τῆ ξένων, οἰο μύμοις αὐτῆν ἰδῶν εἶ) ὁ ση- μίον, ἀλλ' οὐ φύσιν αὐτῆν εἶ) ταῦτιν. πρὸς- πέφυκε δὲ τῆ μεγάλη φλεβὶ τὸ ἡ πρ, τῆ δὲ ἀορτῆ οὐ κοινωνεῖ. Διὰ γὰρ τῆ ἡ πάτος διέχει ἡ σπὸ τῆς μεγάλης φλεβός φλεβ· ἡ αἱ κα- λούμεται πύλαι εἰσὶ τῆ ἡ πάτος. στήνητηται ἡ καὶ ὁ σολίω τῆ μεγάλη φλεβὶ μόνον. τείνθ γὰρ ἀπ' αὐτῆς φλεβ εἰς τὸν σολίωα. μὲν δὲ ταῦ- τα εἰ νεφορὶ πρὸς αὐτῆ τῆ ράχθ κείνται, πλεῖ φύσιν ὄντες τοῖς βοείοις ὁμοῖοι. ἀνώτερος δὲ ὁ δξίός ἐστὶν ἐν πᾶσι τοῖς ζώοις ἐχοῖσι νεφορὶς;

καὶ ἐλάττω ὅτι πικρὸν ἔχει τὸ ἀριστερὸν, καὶ
 αὐχμηρότερος ἀδελφός. ὅτι πᾶσι δὲ ἔχει ὁμοίως
 τοῖς ἄλλοις ἔστι τὸ φέρον. φέρονται δὲ εἰς αὐτὸς πόροι
 ἐκ τῆς μεγάλης φλεβός, καὶ τῆς ἀορτῆς, πλὴν
 ὅτι εἰς τὸ κοιλίον. ἔχουσι γὰρ οἱ νεφροὶ ἐν μέσῳ
 κοιλίῳ, οἱ μὲν μείζον, οἱ δὲ ἐλάττω, πλὴν οἱ
 τῆς φώκης. οὗτοι δὲ ὅμοιοι τοῖς βοεῖοις ὄντες, φε-
 ρεώτατοι πρῶτων εἰσὶν. οἱ ὅτι πόροι οἱ τείνοντες
 εἰς αὐτὸς, εἰς τὸ σῶμα καταραλίσκονται τῶν
 νεφρῶν. σημεῖον δὲ ὅτι οὐ παρῆγοι, ὅτι μὴ
 ἔχειν αἷμα, μηδὲ πηγυθῆαι ἐν αὐτῷ. ἔχουσι
 δὲ κοιλίαν, ὡς ἂν εἴρηται, μικράν. ἔκ δὲ τῆς
 κοιλίου τῶν νεφρῶν, φέρονται εἰς τὴν κύστιν πόροι
 δύο νεφρικοί, ἔσθ' ἄλλοι ἔκ τῆς ἀορτῆς ἰσχυροὶ καὶ
 σιμυεχῆς. ἔκ μέσου δὲ τῶν νεφρῶν ἕκαστερος,
 φλέψ' ἑστὶ καὶ ἡ νευρώδης ἐξήρηται, τείνουσα
 πρὸς αὐτὴν πλὴν ῥάχιν, ἀπὸ τῶν φενῶν. εἴτα
 εἰς ἕκαστον τὸ ἰσχυρὸν ἀφαιρίζονται, καὶ πάλιν
 δηλαδὴ γίνονται, τελευτῶντες πρὸς τὸ ἰσχυρὸν αὐ-
 τῶν δ' αἱ ἀποτομῆ τῶν φλεβίων εἰς πλὴν κύ-
 στιν καταρῆγοι. τελευτῶντα γὰρ ἡ κύστις κεῖται,
 πλὴν μὲν ἐξάρτησιν ἔχουσα τοῖς ἀπὸ τῶν νε-
 φρῶν τελευτῶντες πόροις πρὸς τὸν κευλῶν, τῆ
 ἑστὶ πλὴν οὐρήθραν τείνοντα, καὶ σχεδὸν πρῶτη
 κόκκω λεωτοῖς καὶ ἰνώδεσιν ὑμυρίοις ἐστὶ περυσ-
 λιμμένη, πρὸς πλησίον οὗσι ἔσθ' ἑστὶν τινὰ πρὸ
 ἀφ' ἑσθ' ἑστὶ τῆς ῥάχης. ἐστὶ δὲ ἡ τῆς ἀφ' ἑσθ'-
 που κύστις ὅπως ἔχουσα * μέγεθος. πρὸς
 δὲ τὸν κευλῶν τὸν τῆς κύστεως, σιμυεχῆται τὸ
 αἰδοῖον, τὸ μὲν ἐξωπᾶτω τῆμα σιμυεχῆτος
 εἰς αὐτὸ, μικρὸν δὲ ὑποκάτω. τὸ μὲν οὖν, εἰς
 τοῖς ὄρχεσιν φέροι τῶν τῆμα. ὅ δὲ, πρὸς τὴν
 κύστιν, νευρώδες καὶ χοιρῶδες ὄν. τούτου δὲ
 ἐξήρηται οἱ ὄρχεσιν τοῖς ἀρρεσιν. πρὸς ὧν ἐν
 τοῖς κοινῆ λεγόμενοις αἷμα καὶ πρὸς τούτων ὑπε-
 ρον ἀφαιρῆσαι, πῶς ἔχουσι. τὸν αὐτὸν δὲ
 ἔσθ' ἑστὶν καὶ ἐν τῶν ἡλικὴ πάντα πέφυκε. ἀφ'-
 φέροι γὰρ οὐδὲν τῶν ἑσθ', πλὴν τῶν ὑπερῶν
 ὧν ἡ μὲν ὄψις θεωρεῖται ἔκ τῆς ἀφ' ἑσθ' ἑσθ', ὅτι
 ἐν τῆς αἰατομῆς. ἡ ὅτι ἑστὶν ὅτι τοῖς ἐντέ-
 ροις ὅτι τῆς ὑπερῶν ἡ κύστις. λεκτέον ὅτι καὶ
 πρὸς ὑπερῶν κοινῆ πασῶν ἐν τοῖς ἐπομένοις. οὐ-
 τε γὰρ ὅμοια πᾶσιν, οὐδ' ὁμοίως ἔχουσι. ἔσθ'
 μὲν οὖν μέγιστα, καὶ πρὸς ἐντός, καὶ τῶν ἑσθ'
 τῆς ἀφ' ἑσθ' που, ἔσθ' ἑστὶν καὶ τοιαῦτα, καὶ τῶν
 ἔχει τὸν ἔσθ'.

A minúsque pingui obducitur, & ficeior est : quod vel in omnibus æquè liqui-
 dò manifestatur. Pertinent ad renes
 meatus tam ex vena maiore, quàm ex
 aorta, sed non ad cauum : quod alij am-
 pliùs, alij arctiùs sua media parte con-
 tinent, præterquam in vitulo marino ;
 cuius sanè renes, quamuis bubulis simi-
 les sint, tamen omnium solidissimi vi-
 suntur. Meatus verò, qui eò pertinent,
 omnes in renum corpus absumuntur :
 cuius rei argumentum est, quòd sangui-
 ne carent, nec intra se quicquam con-
 crescere ostendunt. Habent igitur, vt
 modò dixi, sinum exiguum, à quo me-
 tus duo insignes ad vesicam deueniunt.
 alij etiam ex aorta frequentes ac validi
 eòdem pertendunt. Ex medio autem re-
 num singulorum venæ singulæ, cauæ,
 neruosæ dependent, spinam prætereun-
 tes ipsam angusto itinere : tum in vtram-
 que abolentur coxam, ac denuo ibi por-
 rectæ apparent, demùmque in vesicam
 descendunt : hæc enim loco vltimo posita
 est, meatibus annexa illis porrectis à re-
 nibus ad ceruicem, vrinarium producen-
 tem meatum, & ferè circum vndique ex-
 tenuatis in fibras membranulis proximis,
 quodammodo septo illi transfuerso pecto-
 ris deligata. Est profectò vesica hominis
 proportione, quàm cæterorum, amplior.
 Genitale ceruici vesicæ adnectitur, fora-
 mine foras directo peruium : sed paulò
 inferius altero intra eandem semitam con-
 uio deductum. Quorum foraminum al-
 terum ad testes, alterum ad vesicam,
 neruosum cartilaginosumque tendit. Te-
 stes ex eo maribus pendent : de quibus
 postea partium communi examine, quem-
 admodum se habeant, differemus. Hæc
 eodem modo vel in sexu fæmineo omnia
 natura conformauit, atque disposuit. Nul-
 la enim parte interiore sexus inter se diffe-
 runt, nisi vtero : cuius forma qualisnam
 sit, ex confectioum descriptione peten-
 dum expectandumque est. Situs eius ad
 intestina infra aluum à parte priore : tum
 vesica iuncta supra vterum est. Sed de vte-
 ris quoque pariter omnibus differendum
 postea est. Neque enim similes dati
 omnibus sunt, nec forma simili consti-
 tuti, si vterus cæterorum quoque ani-
 malium yulua dicenda est. Partes ho-
 minis tum interiores tum exteriores, has
 talésque & ad hunc modum haberi per-
 spectum est.

Quid. magnitud.

Infra, l. 3.

A

ARISTOTELIS STAGIRITÆ,
de Historia animalium.

LIBER II.

CAPVT I.

*Que animalia in quibusdam conueniant,
in quibusdam autem
differant.*

QUÆTERORVM animalium partes, aut communes omnium sunt, vt superiore volumine explicatum est, aut aliquorum generum propria. Eadem autem, diuersæve inter se sunt, eo modo quo superius dictum est: quippe cum omnia ferè animalia genere diuersa, partium quoque suarum plurimas specie habeant diuersas: & aut proportione tantum easdem, genere autem diuersas: aut genere tantum easdem, specie autem diuersas. Sunt etiam complures, quæ aliis datæ, aliis denegatæ sunt. Ergo quadrupedes, quæ animal generant, caput, collum, & omnes capitis partes fortiuntur: verum ipsæ singulæ partes forma inter se differunt. Iam leonî ceruix osse vno rigida constat, nec vertebris vllis iungitur: interiora autem omnia canibus similia continentur. Habent quadrupedes, quæ animal generant, omnes vice brachiorum crura priora: sed præcipuè, quæ multifidæ sunt, hæ manibus suo digitato pede respondent: hoc enim ad plura, quasi manu, vtuntur. Partem etiam laeuam minus, quàm homo, absolutam habent, & agilem: excepto elephanto, qui digitos numero quinque indiuisos, leuiterque discretos, crura priora multo posterioribus longiora, & malleolos posterioribus imis cruribus, possidet. Habet præterea talè tantamque narem, vt ea manus vice vtatur: quippe qui non nisi ad os illam admouens, & bibat, & edat: suo etiam rectori eam erigit, atque offert: & arbores quoque eadem prosternit, & quoties immersus per aquã ingreditur, ea ipsa edita in sublime, reflat, atque respirat. Adunciusecula parte sui postrema, naris hæc est, sed flecti non potest: cartilaginea enim, & proinde rigidiuscula est. Solus etiam animalium homo ambidexter, hoc est, dexter manu vtraque nascitur. Pectus animalia omnia humano proportionatum pectori habere visuntur, verum non simile: latum enim pectus humanum est, cetera angusta. Nullum est enim, quod præter hominem, mammas patte gerat priore.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ, ΠΕΡΙ
ζώων ιστορίας,

Β Β.

ΚΕΦΑΛ. α'.

Τίνα τῶν μωρίων κριναὶ πόρτων, τίνα ὁ ἄνθρωπος
πινῶν, καὶ τίνα τὰ αὐτὰ καὶ τίνα ἕτερα
ἔστιν ἀλλήλων.

B

ΩΝ δ' ἄλλων ζώων τὰ μωρία
τὰ μὲν, κριναὶ πόρτων ἐστίν, ὡς
ἔφ' εἶρηται ἑτέρῳ, τὰ δὲ, γε-
νῶν ζώων. τὰ αὐτὰ ὁ καὶ ἕτερος
ἔστιν ἀλλήλων, τὸν ἥδη πολλάκις εἰρηκόμενον ἔ-
πον. σχεδὸν γὰρ ὅσα γέ ἐστι ἄνθρωπος ἕτερος τῶν ζώων,
καὶ τὰ πλεῖστα τῶν μωρίων ἔχει ἕτερος τῶν εἰδῶν.
καὶ τὰ μὲν, καὶ ἀνάλογον ἀναφορὰ μόνον.
ἄλλο δ' ἕτερος. τὰ δὲ, τῶν ἄλλων μὲν αὐτὰ,
τῶν εἰδῶν δ' ἕτερος. πολλὰ δὲ τοῖς μὲν ὑπερ-
χει, τοῖς δ' οὐχ ὑπερχει. τὰ μὲν οὖν τε-
τραπόδα καὶ ζωοκινῶτα, κεφαλῶν μὲν
ἔχει, καὶ αὐχένα, καὶ τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ μω-
ρία ἀπόρτα. ἀναφορὰ δὲ τῶν μορφῶν τῶν
μωρίων ἐκαστον. καὶ ὁ μὲν λέων τὸ τῆ αὐχένος
ἔχει ἐν ὀσφυῷ, * σφονδύλους δ' ὅσους ἔχει. στ. σπονδυλο-
μοι
τὰ δ' ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, ὅμοια ἔχει ἀπόρτα κυ-
νί. ἔχει δὲ τὰ τετραπόδα ζῶα καὶ ζωοκί-
νητα τῶν βραχίωνων, σκέλη ἑτάδια. πάντα
μὲν τὰ τετραπόδα, μέγιστα δὲ ἀνάλογον τῶν
D χερού τὰ πολυχρῆστα αὐτῶν. χεῖρται γὰρ ἑτάδια
πολλὰ ὡς χεροί. καὶ τὰ ἑτάδια δ' ἠπτόν ἔχει
ἀπολελυμένα τῶν ἀναφορῶν. πλεῖον τ' ἐλέ-
φαντος. οὗτ' δὲ τὰ τετὰ τοῖς δακτύλοις
ἀδιαρθετέρα ἔχει τῶν ποδῶν, καὶ τὰ ἑτά-
δια σκέλη πολλῶν μείζω. ἐστὶ δὲ πενταδα-
κτύλων, καὶ ἑτάδια τοῖς ὀπιοῖσι σκέλεσι, σφυ-
ρα ἔχει βραχέα. ἔχει δὲ μυκτῆρα τοιοῦτον
καὶ πηλικύτον, ὡς αὐτῇ χειρῶν ἔχει αὐτόν.
πίνει γὰρ καὶ ἐσθίει, ὀρέγων τοῦτω εἰς τὸ σῶμα,
E καὶ τὰ ἐλεφαντίνῃ αἰῶν ὀρέγει τοῦτω, καὶ δέν-
δρα αἰσθητῶν, καὶ δὲ τῶν ὕδατος βαδίζων, τοῦ-
τω αἰσθητῶν. τὰ δὲ ἀέρα εἰκλίνει, καὶ κάμ-
πτει δὲ χονδρῶδες γὰρ ἔχει μόνον καὶ ἀμφιδέ-
ξιον γὰρ τ' ἄλλων ζώων, ἀναφορῶν. τὰ δὲ σῆψις
τῶν ἀναφορῶν, πάντα τὰ ζῶα ἀνάλογον
ἔχει ἑτάδια μωρίων, ἀλλ' ἔχει ὅμοιον. ὁ μὲν γὰρ,
πλατὺ τὸ σῆψις, τὰ δ' ἄλλα, στενόν. μετρίως δ' ἔχει
ἔχει ἑτάδια τῶν ἑτάδιων, ἀλλ' ἢ ἀναφορῶν.

De in-
cessu a-
nimal.
cap. 13.

στ. α. π.
ε. α. μ. β. α.

ὁ δ' ἐλέφας ἔχει μὲν μάστιγας δύο, ἀλλ' οὐκ
 ἐν τῷ στήθει, ἀλλὰ πρὸς τῷ στήθει. * Ἐὰς δὲ
 κἀμψίς τῶν κώλων ἔ τῶν ἔμπροσθεν, καὶ
 τῶν ὀπίσθεν, ὑπερυψίας ἔχουσι καὶ ἐσώταις, καὶ
 ἴσως τῆ ἀνδρῶπου καμπάτης, πάλιν ἐλέ-
 φάντος. τοῖς μὲν γὰρ ζώοις τῶν τετραπό-
 δων, [πάλιν ἕξέφυκτος,] κἀμπιέται τὰ
 μὲν πρόσθια εἰς τὸ πρόσθεν, ἔα δὲ ὀπίσθια
 εἰς ἑνὸς πρόσθεν. ἔ ἔχουσι ἔα κούρα πῆς ὡσε-
 φερείας πρὸς ἀλλήλα * ἐστραμμένα. ὁ δ'
 ἕξέφας, οὐχ οὕτως, ὡς λέγουσι τινες, ἀλλὰ B
 συγκαθίζει ἔ κἀμπιέται ἔα σκέλη, πάλιν οὐ
 διώκται ἀλλὰ τὸ βάρος ἐπ' ἀμφοτέρω ἀμφο-
 τέρω, ἀλλ' αἰακλίνεται ἢ ὅτι ἔα δυνάμει, ἢ ὅτι
 ἔα δόξια, καὶ κατεύθει ἐν τούτῳ τῷ γήματι.
 κἀμψίαι δὲ ἔα ὀπίσθια σκέλη ὡς ἄν
 ἀνδρῶπος. τοῖς ὡτόχοις δὲ, ὡς κερκιδεῖλα, ἔ
 σαύρα, ἔ τοῖς ἄλλοις τοῖς τριούροις ἀπα-
 σιν, ἀμφοτέρω ἔα σκέλη καὶ ἔα πρόσθια καὶ
 ἔα ὀπίσθια εἰς τὸ πρόσθεν κἀμπιέται, μί-
 χρον εἰς τὸ πρόσθιον πῆρεγκλίνοντα. ὁμοίως C
 δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς πολύποσι. πάλιν ἔα
 μέλαξυ τῶν ἐσχάτων αἰεὶ ἐπαμφοτερίζει, καὶ
 πάλιν κἀμψίαι ἔχει εἰς τὸ πρόσθιον μέλλον. ὁ
 δ' ἀνδρῶπος ἀμφοτέρω ἔα καμπάτης τῶν κώλων
 ὅτι τὸ αὐτὸ ἔχει [ἔ] ἔσινδύτης τοῖς μὲν βρα-
 χίονας, εἰς τὸν πρόσθεν κἀμψίαι. πάλιν μικρόν
 ἐβραχίσωται ὅτι ἔα πρόσθια τὰ ἐκτός. ἔα ἢ
 σκέλη, εἰς ἑνὸς πρόσθεν. ὅτι ἢ ὅτι ὀπίσθεν, τὰ
 τε πρόσθια καὶ ἔα ὀπίσθια ὅθεν κἀμπιέται τῷ
 ζῶον. ἐσινδύτης δὲ τοῖς ἀγκῶσι καὶ τοῖς ὡσε-
 φάδιοις σκέλεσιν, ἢ τῷ ὡμῶν ἔχει κἀμψίαι πᾶσι καὶ
 τῷ ὀπίσθεν ὡμῶν, ἢ τῷ ἰσχίον. ὡς ἐπεὶ ὁ ἀν-
 δρῶπος τοῖς πολλοῖς ἐσινδύτης κἀμψίαι, καὶ οἱ ἔα
 τοιαύτα ἔχοντες ἐσινδύτης. ὡς ὡσε- φάδιοις δὲ
 ἔα κἀμψίαι ἔχει καὶ ὁ ὄρνις τοῖς τετραπόσι ζῶοις.
 διποῖς μὲν γὰρ ὡν, ἔα μὲν σκέλη εἰς ἔα ὀπίσθεν
 κἀμψίαι. ἀπὸ τῷ βραχίονων καὶ σκελῶν τῷ ἔμ-
 προσθεν, πτέρυγας ἔχει, ὡν ἢ κἀμψίαι ὅστις εἰς τὸ
 ὡρόσθεν. ἢ ἢ φώκη, ὡς πεπρωμένον τε βρά-
 ποιῶ ὅστις. διθύς γὰρ ἔχει μὲν τῷ ὡμῶν πρόσθιῳ
 τοῖς πόδας ὁμοίως χερσίν, ὡς περ καὶ οἱ τῷ ὄρνιθι.
 πενταδάκτυλοι γὰρ εἰσι, καὶ ἕκαστος τῶν δακτύ-
 λων κἀμψίαι ἔχει τρεῖς, καὶ ὄνουχα [οὐ μέγαν.]
 οἱ δ' ὀπίσθιοι πόδες, πενταδάκτυλοι μὲν εἰσι,
 καὶ ἔα κἀμψίαι ἔ τοῖς ὄνουχα ὁμοίως ἔχουσι τοῖς
 ὡροσθίοις. τὰ δὲ γήματα, ὡς ὡσε- φάδιοις
 τῶν τῶν ἰσχυῶν οὐρεῖς εἰσιν. αἱ δὲ κινήσεις τῶν
 ζῶων, τῶν μὲν τετραπόδων ἔ πολυπόδων, καὶ
 ἀλλὰ μέτρῳ εἰσι, ἔ ἐσινδύτης οὐτως. ἢ δ' ὄρνιθι, ὡς
 τῷ ὄρνιθι πᾶσι. καὶ σκέλος ἢ βαρῆζοισιν ὁ, τε λέων, ἔ αἱ κἀμψίαι ἀμφοτέρω, αἱ τε Βακτριανῶν.

A Elephantus mammas duas quidem, sed non in pectore habet, sed paulo citra. Flectunt autem crura priora contra, atque posteriora, & e contrario, quam homo, membra inflectunt, excepto elephanto. Quadrupedes enim, quæ animal generant, genua ante se flectunt, suffragines in aduersum: aduersaque inter se habent conuexa curuaturæ crurum suorum. Elephas non, ut aliqui retulerunt, agit: sed confidendo crura inflectit, nequit tamen præ nimio pondere, utrumque in latus æquilibrium quodam vergere: sed aut læuo incubat, aut dextro, atque eo ipso habitu requiescit. Flectit hic certè suos posteriores poplites modo hominis. At ouiparis quadrupedibus, ut crocodilo, læertæ, & reliquis generis eiusdem, cruratum priora, tum etiam posteriora retroflectuntur, paulum in latus vergentia. Nec secus in cæteris multipedibus agitur, nisi quod medij pedes subinde ambigui amplius in latus flectuntur. Homo inflexum membrorum suorum eodem e contrario agit: quippe qui brachia retrorsum flectat; quamquam ita, ut paulum vergant in latera exteriora, crura antè contrahat rectè. Sed quod antè tam priora quam posteriora inflectat, nullum est. Omnibus verò humeri, armive contra quam cubiti, aut crura priora flectuntur. Coxæ etiam contra, quam suffragines. Cùm itaque homo contra, quam magna pars cæterorum animalium, flectat, fit ut si qua alia membris huiusmodi constant, ea quoque e contrario flectant. Aues etiam suos inflexus similes quadrupedibus agunt: crura enim quæ bina habent, in posteriora curuant: alas, quas vice brachiorum, aut crurum priorum obtinent, in priora. Vitulus marinus tanquam læsa imperfectaque quadrupes est: quippe qui continuo à scapulis pedes habeat manibus similes, modo vrsæ: in quinos enim finduntur digitos, qui singuli ternis articulis flectantur, & vnguibus muniuntur non magnis. Pedes quoque posteriores quinis discretos digitis habet, & curuatura, & vnguibus cum primis conuenientes, verum forma proximos piscium caudis. Motus animalium quadrupedum, ac multipedum, per diametrum agitur: quomodo subsistere etiam solent. Initium autem incedendi omnibus à dextris partibus. Gradiuntur pedatim leones: & genus camelorum utrumque, Bactrianum dico,

atque Arabium, pedatim incedit, cum pes sinister non transit dextrum, sed subsequitur. Partes, quas homo habet priores, quadrupedes infra habent supinas: quas autem ille posteriores, hæ pronas. Magna item quadrupedum pars caudam habet: nam vitulo quoque marino cauda inest, quamvis exigua, cervi modo. De genere simiarum postea dicemus. Omnia ferè quadrupeda, eademque vivipara, sunt pilosa: nec hominis modo luxuria esse novimus. Homo certè paucissimis exiguisque integitur pilis, nisi in capite, qua quidem parte hirtissimus omnium ipse est. Cæteris, quæ pilis vestiuntur, partes pronæ pilosiores sunt: supinæ, aut glabræ omnino, aut minus pilosæ habentur. at homo contra. Cilium etiam homini utraque in palpebra, & alæ operletæ pilis, & pubes: quod cæteris abest: carent enim cilio palpebræ inferioris, sed paulò inferiùs pili rari nonnullis exeunt. Ipsorum autem quadrupedum pilis intectorum, aliis corpus totum est hirtum, ut sui, vrsæ, cani. Aliis collum hirtius pari undique modo, ut leoni, & reliquis iubatis. Aliis prona tantum cervicis, à capite ad summos arcos villi geruntur, ut equo, ut mulo, & reliquis capronatis: quo in genere bonafus quoque è sylvestribus cornigeris numerandus est. Quinetiam hippelaphus satis iubar summis continet armis, qui à forma equi, & cervi, quam habet compositam, nomen accepit: quasi equiceruus dici meruisset. Necnon fera, quæ & ipsa ab equo Hippardium nominata est, capronas parte gerit eadem. Sed utrumque id genus tenuissimo iubar ordine à capite ad summos arcos crinescit. Proprium equiceruo villus, qui eius gutturi, modo barbæ dependet. Gerit cornua utrumque, excepta femina equiceruini generis. & pedes habet bifulcos. Magnitudo equicerui non diffidet à ceruo. Gignitur apud Arachotas: vbi etiam boues sylvestres sunt, qui differunt ab urbanis, quantum inter suos urbanos & sylvestres interest. Sunt colore atro, corpore robusto, rictu leviter adunco, cornua gerunt resupinatio- ra. Equiceruo cornua sunt capræ proxima. Elephantus in quadrupedum genere hirtus minimè est. Caudæ etiam animalium pili corporis modum imitantur, dummodo caudæ nota aliqua auctiore dependeat: est enim nonnullis tam exigua, ut vix dignosci à sensu possit. Camelus proprium inter cæteras quadrupedes habet in dorso, quod tuber appellant:

A Ἐὰν Ἀραβία. ὅ δὲ κτ' σκέλος ἔστιν, ὅτε οὐ
 παρθεαίνῃ τὰ ἄριστερά ὁ δόξιον, ἀλλ' ἐπακο-
 λουθεῖ. ἔχουσι δὲ τὰ τετράποδα ζῶα, ὅσα μὲν
 ὁ ἀνθρώπος μάλιστα ἔχει ἐν τῷ παρθεῶθεν, καί τω
 ἐν τοῖς ὑπῆλοις. Ἐὰ δὲ ὀπίσθια, ἐν τοῖς παρθεῶ-
 σιν. ἐπὶ δὲ τὰ πλάγια κέρκην ἔχει. καὶ γὰρ ἡ φώκη
 μικρὰν ἔχει, ὁμοίαν τῇ τῆς ἐλάφου. τῆς δὲ τῆς
 πιθηκοειδῶν ζῶων, ὕστερον διθροισθῆσεται. πη-
 τα ὅσα τετράποδα καὶ ζωοτόκα, δασέα (ὡς
 εἶπειν) ἔστι, ἔστι οὐχ ὡς τὸ ὄνθρωπος, ὀλι-
 γότερον καὶ μικρότερον, πλεονεξίας κεφα-
 λῆς. τὴν δὲ κεφαλὴν δασύτατον τῶν ζῶων.
 ἔστι δὲ τῶν μὲν ἄλλων ζῶων τῶν ἐχόντων τεί-
 χας, ἔστι παρθεῶν δασύτερα. ἔστι δὲ ὑσταία, ἢ
 λῆσα πάντων, ἢ δασέα ἢ ἴση. ὁ δὲ ὄνθρωπος
 ποιωδύτιος. ἔστι βλεφαρίδας ὁ μὲν ὄνθρωπος
 ἐπὶ ἀμφω ἔχει, ἔστι ἐν μεσσηλαῖς ἔχει τεί-
 χας, ἔστι ἐπὶ τῆς ἡβῆς. τῶν δὲ ἄλλων, οὐθέν, ὅτε
 τούτων ὁστέτερον, οὐτε τὴν καί τω βλεφα-
 εῖδα, ἀλλὰ καί τω τῶ βλεφάρου ἐπίοις
C μακρὰ τείχεα πεφύκασι. αὐτῶν δὲ τῶν τετρα-
 πόδων καὶ τείχεα ἔχοντων, τῶν μὲν ἀπὸ τοῦ
 σώματος δασύ, κατὰ τὸ ὕψος, καὶ ἄρκτου, καὶ
 κινῆς. ἔστι δὲ δασύτερα τὸν αὐχένα ὁμοίως
 πηλῆτι, ὅτι ὅσα χαίτην ἔχει, ὡς τὸ λέων. τὰ
 δὲ, ὅτι τῷ παρθεῶ τῶ αὐχένος, ἀπὸ τῆς κε-
 φαλῆς μέχρι τῆς ἀκρωμίας. ὅτι ὅσα λοφία
 ἔχει, ὡς τὸ ἵππος καὶ ὄρως, καὶ τῶν ἀγρίων
 ἔστι κερατοφόρων βόνασος. ἔχει δὲ καὶ ὁ ἰω-
 πέλαφος ἐπὶ τῆς ἀκρωμίας χαίτην, καὶ τὸ θη-
 εῖον τὸ ἰωπέριον ὄνομα ζῶον. ἀπὸ δὲ τῆς
 κεφαλῆς ἐπὶ τὴν ἀκρωμίας, λεπτὴν ἐκ-
 τερον. ἰδίᾳ δὲ ὁ ἰωπέλαφος πύγωνα ἔχει
 καὶ τὸν ἀφύρκα. ἔστι δὲ ἀμφοτέρω κερατοφό-
 ρος ἔστι διχρῆς. ἢ δὲ θηλῆς ἰωπέλαφος ὅσα καὶ
 ἔχει κέρατα. ἢ δὲ μέγας ἔστι τούτου τῶ
 ζώου, ἐλάφω παρθεῶν. γίνονται δὲ οἱ
 ἰωπέλαφοι ἐν Ἀραβίᾳ, οὐ τὸν καὶ οἱ βόες οἱ
 ἀγριοί. διθροισθῆσιν δὲ οἱ ἀγριοί τῶν ἡμέρων,
 ὅσον τὸν οἱ ὕες οἱ ἀγριοί. πρὸς τοῖς ἡμέροις μέ-
E λανές τε γὰρ εἰσι, ἔστι ἰσχυροὶ τὸ εἶδος, ἔστι
 γρυποὶ. τὰ δὲ κέρατα ὀξυπλάζοντα ἔχουσι.
 μάλλον δὲ τὰ τῶ ἰωπέλαφω κέρατα, τῶ
 πλάσια τοῖς τῶ δόρυκίδος ἔστιν. ὁ δὲ ἐλέφας, ἢ
 σα δασύς ἔστι τῶ τετραπόδων. ἀκολουθοῦσι δὲ καὶ
 ὁ σῶμα καὶ αἱ κέρκοι δασύτητι καὶ ψιλότητι, ὅσων
 αἱ κέρκοι μέγας ἔχουσι. ἐνία γὰρ μικρὰν ἔχει
 πάντων. αἱ δὲ κάμηλοι, ἴδον ἔχουσι τῶ
 τὰ ἄλλα τετράποδα, τὸν καλούμενον ὕψος ἔστι
 τῶ ἰώτῳ. διθροισθῆσιν δὲ αἱ Βακτρία τῶ

Infr. 18.

καὶ διχρῆς

Αραβίων. αἱ μὲν γὰρ, δύο ἔχουσιν ὕβοις· αἱ δὲ ἓνα μόνον, ἄλλον δὲ ἔχουσιν ὕβον τοιοῦτον, οἷον αἰῶν, ἐν τοῖς κατώ· ἐφ' οὗ, ὅταν κἀκα-
 χλιθῆ εἰς γόνατα, ἐστρεπταὶ ἑἄλλο σώματι.
 θυλάς δ' ἔχει τέταρας ἢ καμμηλός, ὡσαυ-
 τοῖς, καὶ κέρκον ὁμοίαν ὄνω, ἔτι τοῦ αἰδοῖον ὀπι-
 σθεν. καὶ γόνα δ' ἔχει ἐν ἐκείνῳ σκέλη ἐν, καὶ
 καμπὰς οὐ πλείους, ὡσαυτὲρ λεγροῖσι πίνες,
 ἄλλα φαίνεται ἀφ' αὐτῶν ὑπόστασιν τῆς κοι-
 λίας. ἔτι ἀσπράγαλον ἢ ὁμοίον μὲν βοῖ, ἰσχυρὸν
 δὲ μικρὸν ὡς καὶ τὸ μέγεθος. ἐστὶ δὲ διχλήρον
 καὶ ἐκ ἀμφόδοιαν. διχλήρον δὲ ὡδε. ἐκ μὲν
 γὰρ τῶ ὀπίσθεν μικρὸν ἔχουσα, μέγρι τῆς δού-
 τερας καμπῆς τῆ δακτύλων. ἑ δ' ἐμ-
 πασθεν, ἔχουσα μικρὰ, ὅσον ἀγρὶ τ' ὡσφ-
 τῆς καμπῆς τῆ δακτύλων ἐπ' ἀκρων τέτ-
 ταρα· καὶ ἐστὶ τὴ ἀφ' ἐκείνου τῆ δακτύλων,
 ὡσαυτὲρ τοῖς χροῖν. ὁ δὲ ποῖς ἐστὶ κατώθεν ἑρκώ-
 δης, ὡσαυτὲρ καὶ οἱ τῆ δόκτων. δὲ ἔτι τῆς εἰς
 πόλεμον ἰδίας * ὑποδύοισι κερβατίνας, ὅταν
 ἀλγήσωσιν. ἀπὸ ταῦτα δὲ τὰ τετραπόδα, ὅσων δὲ
 σκέλη ἔχει, ἔτι ἰσχυρὰ, καὶ ἀσπράγα. ὅλως ἢ
 καὶ τὰ ἄλλα ζῶα ἀπὸ ταῦτα, ὅσα ἔχουσι πόδας,
 * ἐκ τῶν ἀμφοτέρων. ἐστὶ ἢ ἔτι αἰῶνα. καὶ γὰρ οἱ
 ὄρνιθες ἐπὶ μάλλον τῆτο πεπόνησιν. ὁ δὲ ἀμ-
 φότερος τοῦ ἀμφοτέρων. ἑρκώδη γὰρ ἔχει χροῖν
 μέγιστα τῶ σώματος τὰ ἰσχυρὰ, καὶ τοῖς μηροῖς,
 ἔτι τῆς κνήμας. αἱ γὰρ κερβατίνας γαστροκνη-
 μίαι, ἐν ταῖς κνήμας εἰσὶ ἑρκώδης. τῆ δὲ
 τετραπόδων καὶ ἐν αἰμῶν ἔτι ζωοτόκων, τὰ μὲν
 ἐστὶ πολυχροῖν, ὡσαυτὲρ αἱ τῶ ἀμφοτέρων χροῖν
 ἔτι οἱ πόδες. πολυδάκτυλα γὰρ ἓνα ἐστὶν. οἷον
 λέων, κύων, κερβαλίς. τὰ δὲ, διχλήρον, ἔτι αἰῶν
 τῆ δὲ ὀνύχων χιλάς ἔχει, ὡσαυτὲρ ὡσφρατον, καὶ
 αἰῶν, καὶ ἔλαφος, ἔτι ὁ ποτάμιος ἵππος. τὰ δὲ,
 ἀγρὸν, οἷον τῶ μόνυχον, ὡσαυτὲρ ἵππος, καὶ ὄρβας.
 ἢ ἢ τῆ δὲ ὄνυξ ἴσως ἐπαμφοτερίζει. εἰσὶ γὰρ
 ἔτι ἐν Ἰλλυριοῖς ἔτι ἐν Παγονίᾳ, καὶ ἄλλοι, μόν-
 νυχες ὄνυξ. τὰ μὲν οὖν διχλήρον, δύο ἔχει χροῖ-
 σης [ἐμπασθεν καὶ] ὀπίσθεν. τοῖς δὲ μόνυξ,
 τῆ δὲ ἐστὶ σῆμαχός. ἐστὶ δὲ καὶ τὰ μὲν, κερβα-
 τήρον. τὰ δὲ, ἀκροῖ. τῆ δὲ ζῶων οὖν τὰ
 μὲν πλείους γὰρ τῆ δὲ ἐχόντων κέρματα, διχλή-
 ρα καὶ φύσιν ἐστὶν, οἷον βοῖς καὶ ἔλαφος, ἔτι
 αἰῶν. μόνυχον δὲ καὶ δίκερων, οὐδὲν ἴσως
 ὡσφρα. μοιοκέρμα ἢ καὶ μόνυχον, ὀλίγα,
 οἷον ὁ Ἰνδικὸς ὄνος μοιοκέρως. μοιοκέρων ἢ ἔτι
 διχλήρον, ὄρβας. καὶ ἀσπράγαλον ἢ ὁ Ἰνδι-
 κὸς ὄνος ἔχει τῆ δὲ μόνυξ ὄνον. ἢ γὰρ ἔτι,
 ὡσαυτὲρ ἐλέφθι ὡσφρατον, ἐπαμφοτερίζει.

A sed ita ut Baetrianæ ab Arabiis differant : alteris enim binæ, alteris singula tubera ha-
 bentur. Sunt etiam omnibus singula parte
 ima, quæ in dorso, tubera, quibus incum-
 bat reliquum corpus & firmetur, quoties in
 genua inclinantur. Papillas quatuor modo
 vaccæ habet camelus, caudam a fino simi-
 lem, genitale retrò. Genua singula in sin-
 gulis cruribus sunt, & flexus artuum, non
 ut quidam perhibent, plures, sed propter
 alii intervallum plures esse videntur. Ha-
 bet etiam talum similem bubulo : clunes
 proportionè magnitudinis paruos. Biful-
 cum id animal est, nec utrinque dentatum,
 sed bifulcum sic est, ut pes parte superiore
 scissus paululum sit ad flexum digiti se-
 cundum : parte autem priore summa, qua-
 dripartitò findatur discrimine paruo,
 quantum primo tenus digiti inflexu ; &
 quiddam inter fissuras, perinde ut in anse-
 rum pedibus adiectum contextat. Pes ve-
 stigio est carnosus, ut vrsæ : qua de causa
 eas, quæ per exercitum longiore itinere
 fatiscunt, calceant carbatinis. Omnium
 quadrupedum crura, osse neruòque abun-
 dant, carne deficiunt. Quinetiam nullum,
 quod pedibus constet, excepto homine,
 pedes habere carnosos perspectum est. Co-
 xarum etiam carne exuperante in clunes
 vacant : quod in genere avium conspici a-
 peritius potest. at homo contra ; quippe
 qui nullam ferè sui corporis partem tam
 carnosam habeat, quàm nates, femora, ti-
 bias. Quas enim suras vocamus, non nisi
 carnis copia, parte tibie posteriore com-
 plentur. Quadrupedum autem, quæ san-
 guine constant, eadèmq; animal generant,
 aliæ multifidæ sunt, quales hominis manus
 pedesque habentur. Sunt enim quæ multi-
 plici pedum fissura digitentur, ut canis, leo,
 panthera. aliæ bifidæ sunt, quæ forcipem
 pro vngula habeant, ut oves, capræ, cerui,
 equi fluviatiles. aliæ infisso sunt pede, ut
 quæ solipedes nominantur, ut equus, mulus.
 Genus sanè suillum ambiguum est. Nam &
 in terra Illyriorum ; & in Pæonia, & non-
 nullis aliis locis, sues solipedes gignuntur.
 Bifulca igitur binis fissuris utrinque, id est,
 à parte priore posteriorèque diducuntur.
 Solipeda eam partem continentem ex toto
 habent. Sunt item animantium alia corni-
 gera, alia mutila. Quæ cornua gerunt, bi-
 fulca magna ex parte per naturam sunt, ut
 bos, ceruus, capra. Quod autem idè & soli-
 pes, & bicornis sit, nullū est, quod nos adhuc
 norimus. at solipes, idèmq; vnicorne est,
 quàmquam rarū : ut asinus Indicus : ille enim
 & vnicornis, & solipes est. Vnicornis verò,
 idèmq; bifulcus, oryx est. Talum etiam asi-
 nus ille Indicus solus in solipedum genere
 possidet. Sus enim, ut modò dixi, ambiguus
 est : quo fit etiam ut talo careat probiore.
 Permulta

Scr. ὑπο-
 δύοισι
 γρ. αἰῶν
 αἰθροῦ
 ἔτι καὶ αἰῶ-
 να. sic
 quidam
 interpr.
 Gaza a-
 liam le-
 ctionem
 aut secu-
 tus est,
 aut ipse
 commē-
 tus.

Permulta ex bifulcorum numero talum habent : at verò multifidum nullum adhuc talum eiusmodi habere cognitum est , vt ne hominem quidem habere certum est. Sed lynxi semitalo simile quiddam : Iconi autem tortuosum in anfractum est , quale effingunt. Omnia verò , quibus datus est talus , cruribus eum posterioribus continent , ita vt erectus in suffragine parte sui prona foras , supina introrsum spectet , & quæ veneres vocantur , intus aduersæ sibi positæ sint : quæ canes , foris : quæ antennæ , supra habeantur. Situs talorum omnium talis est. Sunt nonnulla , quæ simul bifulca sint , & iubam habeant , & cornua bina , orbem inflexu mutuo colligentia gerant , vt bonafus , qui in Præonia terra , & Media gignitur. Quæ autem cornuta sunt , eadem omnino quadrupeda esse certum est , nisi quid per translationem cornu habere dicatur : quemadmodum Ægyptij de colubris Thebanis perhibent , quasi aliquod illis veluti vestigium cornus extuberet. Ceruo ex cornigeris vni cornua tota solida , cæteris caua quodamtenus , & mucrone demum concreta sunt. Pars caua ex cute potius oritur , quam solidum quiddam osse enascens subit , implétque totam : quomodo cornua boum constare videmus. Soli etiam ceruo cornua omnibus annis decidua , initio à bimatu : cæteris perpetua , nisi per vim aliquam amittant. Mammas item haberi variè certum est. Nam & inter se ipsæ quadrupedes , & ab homine mammaram differunt ratione. Memborum etiam , quæ ad venereum coitum accommodata habentur , discrimen planè est. Patet ratio varia mammaram , cum aliis mammæ parte priore , hoc est , in pectore , aut iuxta pectus sint binæ , binisque papillis , vt homini , vel elephanto sub armis duæ , tam mari quàm fæminæ , perquam exiguæ , nec pro corporis vastitate , ita vt eas à latere conspiciere propemodum nequeas. Vrsæ mammas habent quaternas. Aliis mammæ inter femina binæ , papillæque binæ , vt ouibus : aliis papillæ quaternæ , vt vaccis. Quibusdam nec in pectore , nec in feminibus mammæ , sed in ventre habentur , & quidem plures , verum non omnes pares : vt canibus , vt suis. Cum itaque cætera id genus habeant plures , pantheræ quaternas ventre medio gerunt. Camelus quoque in ventre mammas duas cum papillis quatuor habet , vt bos : Leæna etiam duas in ventre.

A δὲ καὶ * οὐκ ἀσφράζαλον ὄντι. τῶν δὲ διχίλων πολλὰ ἔχει ἀσφράζαλον. πολυχιδές δὲ οὐθέν ὠπιαί τοιοῦτον ἔχον ἀσφράζαλον, ὡς ἄρ' ἔσθ' αὐθροστος· ἀλλὰ ἢ μὲν λυγξ, ὁμοιον ἢ μίασφράζαλο· ὃ δὲ λέων, οἷον ἄρ' πλάηοιοι, λαβυρινθώδες. πῶντα δὲ τὰ ἔχοντα ἀσφράζαλον, ἐν τῆσ' ὀπιασιν ἔχει σκέλεσιν. ἔχει δὲ ὄρθον τὸν ἀσφράζαλον ἐν τῇ καμπῇ, τὸ μὲν παλαιότερον ἔξω, τὸ δ' ὑπὸν εἶσω· ἔσθ' αὐτὸ μὲν κῶα ἐν τῷ ἐσφραμμῆα πρὸς ἀλλήλα, τὰ δὲ χῖα καλοῦντο, ἔξω, ἔσθ' αὐτὸ κερφίας ἀνώ· ἢ μὲν οὖν τῆσιν ἄσφράζαλων τοῖς ἔχουσι πᾶσι, τῆτον ἔχει τὸν ἔσπον· διχίλα δ' ἄμα καὶ χαίτην ἔχοντα, καὶ κέρατα δύο κακαμῆα εἰς αὐτὰ, ἐστὶν ἕνα τῶν ζώων, οἷον ὀβόναστος, ὃς γίνεται πρὸς τὴν Γαίονίαν καὶ τὴν Μηδικὴν. πῶντα δὲ ὅσα κερματοφόρα, τετραπόδα ἐστὶν, εἴμῃ τί καὶ μεταφορᾶν λέγεται ἔχειν κέρατα, καὶ λόγου χάριν, ὡς ἄρ' τοῖς πρὸς Θήβας ὄφεις οἱ Αἰγυπιοὶ φασιν, ἔχοντες ἐπιδάσασιν, ὅσον πρὸς φάσεως χάριν. τῶν δ' ἐχόντων κέρατα, δὲ ὄλου μὲν ἔχει φερέον μόνον ἔλαφος, τὰ δ' ἄλλα κοῖλα μέγρι πινός μᾶλλον, ὃ δ' ἔσχατον φερέον. τὸ μὲν οὖν κοῖλον γὰρ τῆ δέρματος πέφυκε μᾶλλον· πρὸς δὲ τῆτο πρὸς τὴν φερέον ἐκ * τῶν ὄσων, οἷον γρ. τῶν πρὸς τὰ κέρατα τῶν βοῶν. ἀποβάλλει δὲ τὰ κέρατα μόνον ἔλαφος κατ' ἔτος, ἀρξάμενος ἀπὸ διατῆσ'. ἔσθ' αὐτὸ πάλιν φύει τὰ δὲ δῆα, σίμωχως ἔχει, ἐὰν μὴ τί βία πηρωθῆι. ἐπὶ δὲ πρὸς τὸν σπέρματος ἐπιπυπῆως ἐν τοῖς ἀνῶις ζώοις ὑπὸ τῆσ', πρὸς αὐτὰ τε ἔσθ' ἄρ' τὸν αὐθροσπον, ἔσθ' αὐτὸ τὰ ὄργανα τὰ χησίμα πρὸς τὴν ὀχίαν· τὰ μὲν γὰρ, ἐμπαροσθεν ἔχει τοὺς μαστοὺς ἐν τῶν σῆσ', ἢ πρὸς τῶν σῆσ', ἔσθ' δύο μαστοὺς, καὶ δύο θηλάσ', ὡς ἄρ' αὐθροσπος καὶ ὁ ἐλέφας, κατὰ τῆσ' ἐμπαροσθεν εἶρηται. καὶ γὰρ ὁ ἐλέφας ἔχει τοὺς μαστοὺς δύο πρὸς τῆσ' μεγάλας· ἔχει δὲ καὶ ἢ θήλαια τοὺς μαστοὺς μικροὺς πρὸς τῆσ' ἔσθ' καὶ λόγον τῆσ' σώματος, ὡς τ' ἐκ τῆσ' πλάγιου μὴ πάνυ ὄσων· ἔχουσι δὲ ἔσθ' οἱ ἀρρένες μαστοὺς, ὡς ἄρ' αἰθιλάσ', μικροὺς πρὸς τῆσ' ἔσθ' κτος, τέτταρας. τὰ δὲ δύο μὲν μαστοὺς ἔχει ἐν τῆσ' μηροῖς, ἔσθ' αὐτὸ θηλάσ' δύο, ὡς ἄρ' πρὸς βοῶν· τὰ δὲ, τέτταρας θηλάσ', ὡς ἄρ' βοῶν. τὰ δ', ἔσθ' ὅν τῶν σῆσ' ἔχει τοὺς μαστοὺς, ἔσθ' ὅν τοῖς μηροῖς, ἀλλ' ἐν τῆσ' γαστρί. οἷον κύων καὶ ὄσων· ἔσθ' πολλοῖς, οὐ πάντας δὲ ἴσους· τὰ μὲν οὖν δῆα, πλείους ἔχει ἢ δὲ πρὸς δαλῖς, τέτταρας ἐν τῆσ' γαστρί. [ἢ δὲ λέαινα, δύο ἐν τῆσ' γαστρί. ἔχει δὲ καὶ ἢ καμῆλος μαστοὺς δύο ἔσθ' θηλάσ' τέτταρας, ὡς ἄρ' ὁ βοῶν.]

Gaza, οὐκ ἀσφράζα: Syl.

γρ. τῶν πρὸς

τῶν δὲ μόνυχων τὰ ἄρρεα οὐκ ἔχουσι μαστοὺς, πάλιν ὅσα εἰκόσσι τῆ μητρὶ ὁσφ συμβαίνει ὅτι τῶ ἵππων. τὰ δὲ αἰδοῖα, τῶ μὲν ἄρρένων τὰ μὲν, ἔξω ἔχει, οἷον ἀνδρῶπος καὶ ἵππος, καὶ ἄλλα πολλά. τὰ δὲ σῆτος, ὡσπερ δελφίς, καὶ τῶν ἔξω δὲ ἐχόντων, τὰ μὲν, εἰς τὸ πρῶτον, ὡσφ καὶ τὰ εἰρημνία καὶ τούτων τὰ μὲν, ἀπολελυμνία ἔ τὸ αἰδοῖον καὶ τοὺς ὄρχεις, ὡσφ ἀνδρῶπος. τὰ δὲ πρὸς τῆ γαστρὶ καὶ τοὺς ὄρχεις καὶ τὸ αἰδοῖον. καὶ τὰ μὲν, μάλλον, τὰ δὲ, ἢ πον ἀπολελυμνία. οὐ γὰρ ὡσαύτως ἀπολέλυ) κάρω καὶ ἵππω τῶ τὸ μῦον. ἔχει δὲ καὶ ὁ ἐλέφας τὸ αἰδοῖον ὁμοιον μὲν ἵππω, μικρὸν δὲ, καὶ οὐ κατ' ἄλλο τῶ σώματος. τοὺς δὲ ὄρχεις, οὐκ ἔξω φανεροὺς, ἀλλ' ἐντὸς πρὸς τοὺς νεφροὺς. δὲ ἔ τῆ ὀχία ἀπαλλάσσεται τυχῶς. [καὶ τὰ μὲν, ἀπολελυμνοὺς ἔχει τοὺς ὄρχεις, ὡσφ κάρω.] ἢ δὲ θήλεια, τὰ αἰδοῖα ἔχει ἐν ὧ τῶ τὰ οὐχάτα τῶν πρῶτων ὅσιν. ὅσιν δὲ ὄργα, ὀχευάσθαι, ἀνασπῆ, ἀνώ, καὶ ἐκτρέπει πρὸς τὸν ἔξω τῶπον, ὡσφ ῥαδίαν εἶ) τὰ ἄρρενι τῶ ὀχίῳ. ἀνδρῶπος δὲ ὅσιν τῶ πολὺ τὸ αἰδοῖον. τοὺς μὲν οὖν πλείους αὐτῶν, τὰ αἰδοῖα τῶτον ἔχει τὸν ἔσπον. ἔνια δὲ ὀπιδουρητικὰ ὅσιν, οἷον λυγξ, καὶ λέων, καὶ κάρμηλος, καὶ δασύπους. τὰ μὲν οὖν ἄρρενα, ὑπερμνίας ἔχει ἀλλήλοισ, κατὰ πρῶ εἴρηται. τὰ δὲ θήλεια, πάντα ὀπιδουρητικὰ ὅσιν. καὶ γὰρ ὁ θήλυς ἐλέφας ἔχει τὰ αἰδοῖα ὑπὸ τοὺς μηροὺς, κατὰ πρῶ καὶ τὰ ἄλλα. τῶν δὲ αἰδοῖων διαφορὰ, πολλή ὅσιν. τὰ μὲν γὰρ, ἔχει τὸ αἰδοῖον χονδρῶδες καὶ ἄκωδες, ὡσφ ἀνδρῶπος. τὸ μὲν οὖν ἄκωδες, οὐκ ἀμφυσάται. τὸ δὲ χονδρῶδες, ἔχει αὐξήσιν. τὰ δὲ, ἰσώδη, οἷον κάρμηλου καὶ ἐλάφου. τὰ δὲ, ὁσώδη, ὡσφ ἀλώπεκος, καὶ λύκου, ἔ ἱκπίδος, καὶ γαλῆς. καὶ γὰρ ἢ γαλῆ ὁσιν ἔχει τὸ αἰδοῖον. πρὸς τῶ τῶ τοὺς ὁ μὲν ἀνδρῶπος τελεωθεὶς, τὰ ἀνώ ἔχει ἐλάτῳ τῶν κάρτων. τὰ δὲ ἄλλα ζῶα, ἔνιαμα, τοῦ ἀμνίου. λέγεται δὲ ἀνώ, τὸ ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι τῶ μορίου, ἢ ἢ τῶ πρῶτωματὸς ὅσιν ἔξοδος. κάρτω δὲ, τὸ ἀπὸ τῶ τοῦ λοιπῶν. τοὺς μὲν οὖν ἔχουσι πόδας, τὸ ὀπιδιόν ὅσιν σκέλος τὸ κάρτων μέρος πρὸς τὸ μέγος. τοὺς δὲ μὴ ἔχουσι, οὐρα καὶ κέραι, καὶ τὰ τῶια. τελειούμνα μὲν οὖν, τῶια ὅσιν ὅσιν. ἐν δὲ τῶ αὐξήσθ διαφέρει. ὁ μὲν γὰρ ἀνδρῶπος, μείζω τὰ ἀνώ ἔχει νέος ὢν, ἢ τὰ κάρτω αὐξήσθ μῦος τῶ, μετὰ βάλῃ τοῦ ἀμνίου.

A Maribus folipedis generis, nullæ sunt mamma, nisi iis qui matri similes prodierunt: quod in equorum genere euenit. Genitale marium aliis foris est, vt homini, equo & aliis multis: aliis intus, vt delphino. Quibus foris est, iis aut ante habetur, vt homini, & reliquis, quæ modo dixi: aut retro. Quinetiam iis quæ ante gerunt, aut & penis, & testes absoluti pendent, vt homini: aut aluo adherent, & aut plus aut minus absoluuntur.

B Non enim pariter apro & equo membrum hoc absolutum est. Elephantus etiam genitale equo simile habet, sed paruum, nec pro corporis magnitudine. Testes idem non foris conspicuos, sed intus circa renes conditos habet. quocirca initum celerius agit. aliis itaque testes absoluti, vt equo: aliis non absoluti, vt apro. Sus fœmina, genitale ea continet parte, qua pecoris vbera habentur: & cum per libidinem turget, ac prurit ad coitum, sursum tantisper hoc retrahit, vertitque foras, vt inde mari coitus sit facilior: rescissum id longè productius, & dehiscens amplius est. Genitale maxima animalium parte ita se habet. Nonnulla ex auerso mingunt, vt lynx, leo, camelus, lepus. Mares igitur ita inter se discrepant, vt expositum est. Fœminæ omnes ex auerso mingunt: quippe cum etiam fœmina elephantorum, genitale, vt cæteræ, inter femora habeat. Genitalis verò ipsius differentia numerosa est. aliis enim cartilaginofum carnosumque est, vt homini: quod vt parte carnosâ inflari nequit, sic cartilaginosa intumescit, excrescitque. aliis neruosum, vt camelo, vt ceruo. aliis osseum, vt lupo, vulpi, mustelæ, ictidi, id est, mustelæ rusticæ, quam viuerram interpretor: nam is quoque osseum gerit. ad hæc, homo, cum ad iusta incrementa peruenit, partem superiorem habet minorem, quàm inferiorem, contra atque cætera animalia, quæ sanguine constant. Partem superiorem intelligi volo, quantum de capite ad eam pertendit partem, qua exitus patet excrementis. Inferiorem autem, quantum ab ea ipsa subsequitur reliquum corporis. animalibus ergo, quæ pedibus inniti natura voluit, crura posteriora partem complent inferiorem: Quæ autem pedibus carent, iis cauda, & quicquid vice caudæ, simileque habetur, pro parte inferiore est. Tales perfectis iam incrementis animantes euadunt. Discrimen autem in crescendo est. Homo enim prius quàm adultior sit, partem superiorem corporis habet maiorem, quàm inferiorem: & quo per ætatem amplius augetur, eo contra euenit, vt inferiora sint superioribus longiora.

De partibus 1.4. cap. 10. De incessu ca. 11.

Quamobrem vnus ipse non modo eodem ingredi solet infirma adhuc ætate, quo iam firma ingreditur: sed primum cum infans est, quadrupes reptat, deinde se erigit, bipesque incedit. Sunt quæ ex proportione incrementa partis vtriusque capere soleant, vt canis. Nonnulla primum parte superiore minora sunt, post maiora, cum creuerint, eadem parte euadunt, vt iumenta: nullum enim ex iis addita ætate auctius redditur ea parte quæ ab vngula ad clunem porrecta est. Dentes etiam cæterorum animalium multiplici differentia, tum inter se, tum hominis ratione euariant. Habent enim dentes omnia, quæ quadrupeda, sanguinea, viuipara sunt, sed variè. Sunt enim alia vtrinque dentata, altera altero dentium ordine carent. Quæ enim cornua gerunt, hæc non dentata vtrinque sunt, quippe quæ primoribus maxillæ superioris careant dentibus. Quamquam sunt nonnulla, quæ & cornibus vacent, & vtrinque dentata non sint, vt cameli. Item alia dentes habent exertos, velut aper: alia sine iis sunt. Et aliis dentes ferrati: vt leoni, pantheræ, cani. aliis continui, vt equo & boui. Sunt enim dentibus ferratis, quorum series acutorum dentium mutua insertione pectinatim se constipat. Quod autem simul & dentem exertum, & cornu habeat, nullum est: nec verò quod simul & ferratis dentibus sit, & alterutrum habeat illorum, hoc est, vel cornu, vel dentem exertum. Primores maxima ex parte habent acutos, interiores planos. Vitulus marinus ferratis omnibus est, vt generi piscium affinis: piscibus enim ferè omnibus ferrati sunt dentes. Genus autem, quod duplicem dentium ordinem habeat, nullum nostro in orbe est: verum apud Indos, (si Ctesia credendum est) bellua gignitur, (vt ille scribit) cui nomen mantichoræ: dentes triplici vtrinque ordine, magnitudo, hirtitudo, & pedes leonis, facies & aures hominis, oculi cæcii, color rubricæ, cauda scorpionis modo terrestris, aculeo armata, spiculaque agnata iaculans, vox fistulæ, tubæve non absimilis, cursus non minoris pernicitatis, quàm ceruis, feritas tanta, vt nunquam possit mitescere, appetitus præcipuè carnis humanæ. Mutantur dentes, tum homini, tum etiam quibusdam aliis animalibus, vt equo, mulo, asino. Homini primores mutantur. Maxillares autem nullum animal mutat. Sus nullum omnino dentem amittit.

A *δὲ* καὶ μέγιστον οὐ πλεονάζον κίνησιν ποιεῖται τῆς πορείας, νεὸς ὢν καὶ τελεωθεὶς· ἀλλὰ τὸ πρῶτον, παιδίον ὄν, ἔρπει τετραποδίζον· τὰ δ' ἀνάλογον ἀποδίδωσι πλεονάζουσιν, οἷον κύων. ἕνια δὲ, τὸ πρῶτον ἐλάττω τὰ δὲ ἄνω, τὰ δὲ κάτω μείζονα ἔχει· ἀνδρομήδεια δὲ τὰ ἄνω γὰρ μείζω, ὡς ἀπὸ τῆς λοφύρια. τούτων γὰρ οὐδὲν μείζον γὰρ ὑπερεῖ [δὲ] τὸ ἀπὸ τῆς ὁπλῆς μέγιστον τῆς ἰσχύος· ἐστὶ δὲ καὶ πρὸς τοὺς ὀδόντας πολλή διαφορὰ πρὸς ἄλλοις ζώοις, καὶ πρὸς αὐτὰ, καὶ πρὸς τὸν ἀνθρώπον. ἔχει μὲν γὰρ πρῶτα ὀδόντας, ὅσα τετραπόδα, καὶ ἑναίμα, καὶ ζωοτήκα· ἀλλὰ πρῶτον τὰ μὲν ὄντι ἀμφόδοντα, τὰ δ' οὐ· ὅσα μὲν γὰρ ὄντι κερραφόρα, οὐκ ἀμφόδοντα ὄντι. οὐ γὰρ ἔχει τοὺς πρῶτους ὀδόντας ὅτι τὸ ἄνω σιαγόνας· ἐστὶ δ' ἕνια οὐκ ἀμφόδοντα ἢ ἀκέραια, οἷον κάμηλος. ἢ τὰ μὲν, χαλιόδοντα ἔχει, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀρρένες ὕες· τὰ δ', οὐκ ἔχει· ἐπὶ δὲ τὰ μὲν ὄντι κερραφόρα αὐτῶν, οἷον λέων, καὶ κέρδαλις, ἢ κύων· τὰ δ', ἀεπάλλακα, οἷον ἵππος, καὶ βοῦς· κερραφόρα γὰρ ὄντι, ὅσα ἐπαλάττω [τοὺς ὀδόντας] τοὺς ὀξείας ὁμοῦ. ἀλλὰ δὲ χαλιόδοντα καὶ κέρασ οὐδὲν ἔχει ζῶον· οὐδὲ κερραφόρου, καὶ τούτων ἴσως. τὰ δ' ἢ πλείστα τοὺς πρῶτους ἔχει ὀξείας, τοὺς δ' ἐπιπλάττωσι· ἢ τὸ φάκη κερραφόρου ὄντι πᾶσι τοῖς ὀδόντιν, ὡς ἐπαλάττωσα τὰ γὰρ ἢ τῶν ἰσχύων· οἱ γὰρ ἰσχυροὶ πάντες κερραφόροι κερραφόροι εἰσι· διπλοὶ δὲ ὀδόντας οὐδὲν ἔχει τούτων τῶν ἰσχύων· ἐστὶ δὲ πῖ, εἰ δὲ πιπεύσαι κτησία· ἐκείνος γὰρ ἐν Ἰνδοῖς, τὸ θεῖον, ὃ ὄνομα ἐστὶ μαυτήριον, τὸ τ' ἔχειν ἐπὶ ἀμφοτέρω φησι τριτοῖς τοὺς ὀδόντας· ἐστὶ δὲ μέγιστος μὲν ἡλίον λέοντα, ἢ δασύ ὁμοίως, καὶ πόδας ἔχειν ὁμοίως· πρῶτον δὲ καὶ ὡς ἀνθρώπου εἶδος· τὸ δ' ὄμμα γλαυκόν, τὸ δὲ χροῖμα κίναβαρινόν· τὸ δὲ κέραιον, ὁμοίως τῆς σαρπίδος τῆς χερσαίου, ἐν ἢ κέραιον ἔχειν, καὶ τὰς ἀποφύδας ἀπαχρητίζειν· φησὶ δὲ ὁμοίον φωνῆς σύεικος ἢ σαλπικος· τὰ δὲ τῶν οὐχ ἢ τῶν τῶν ἐλάφων, καὶ ἐστὶ ἀγρίον καὶ ἀνθρώπου φάρον· ἀνθρώπος μὲν οὐκ ἀλλά τῶν ζώων, οἷον ἵππος, ἢ ὄραξ, καὶ ὄνος· βάλλει δ' ἀνθρώπος τοὺς πρῶτους, τοὺς δὲ γομφίους οὐδὲν βάλλει τῶν ζώων, καὶ δ' ὅλως οὐθέντι βάλλει τῶν ὀδόντων.

De partibus l. 3. cap. 1.

ΚΕΦΑΛ. β'

Περί τῶν κυνῶν.

ΠΕΡΙ δὲ τῶν κυνῶν ἀμφισπῆται. καὶ οἱ μὲν ὅλως οὐκ οἴονται βάλλειν οὐθέννα αὐτοῖς· οἱ δὲ, τοῖς κυνόδοντασ μόνον. οὐκ ὀπίαι δ' ὅτι βάλλει καθάπερ ἔσθ' ἀνδραποσ, ἀλλὰ λαμβάνει, ἀφ' ἧς μὴ βάλλειν παρέτερον, ὡς ἰσχυροῦσ ἀποφύων ἐπιτοῖσσι. ὁμοίωσ δὲ * ἐπὶ τῶν ἀγέλων εἰχρὸσ συμβαίνει, ἐπεὶ λέγονται γε τοῖσ κυνόδοντασ μόνον βάλλειν. τοῖσ δὲ κύνασ ἀφ' ἡνώσκεισ τοῖσ νεωτέροισ καὶ παρεσβυτέροισ ἐκ τῶν ὀδόντων· οἱ μὲν γὰρ νεοί, λαχκοῖσ ἔχουσι ἔσθ' ὄξεισ τοῖσ ὀδόντασ· οἱ παρεσβυτέροισ δὲ μέλαρασ καὶ ἀμβλύσ.

γρ. ὁμοίωσ δὲ ἐπὶ τ.

A *Canes mutant dentes, quōmodo vetustiores à recentioribus dignoscantur.*

CAPVT II.

DE canibus diuersa sententia est: quippe cūm alij nullum eis decidere dentem opinentur, alij caninos tantūm appellatos mutare velint, quos etiam homo amittit: verūm hoc latere, propterea quia non antè mutant, quām pares intus enascantur. Quod idem vel in cæteris scilicet feris euenire verisimile est. Et quidem caninos tantūm mutare perhibentur. Ætas vetustiorum recentiorūque canūm, dentibus iudicatur. Iuuenibus enim dentes candidi, & acuti: ætate prouectis, nigri obtusique.

CAPVT III.

Dentes equorum in senectute candidiores fieri, pluresque mares quām fæminas habere dentes.

ΚΕΦΑΛ. γ'

Περί τῶν ὀδόντων τῶν ἵππων.

ΕΝΑΡΤΙΩΣ δὲ πρὸσ τ' ἄλλα ζῶα, καὶ ἐπὶ τῶν ἵππων συμβαίνει. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ζῶα, παρεσβυτέροισ γινόμενα, μελωτέροισ ἔχει τοῖσ ὀδόντασ· ὁ δὲ ἵπποσ, λαχκοτέροισ. ὀείζουσι καὶ τοῖσ τε ὄξεισ καὶ τοῖσ πλατείσ, οἱ χαλκόμενοι κυνόδοντεσ, ἀμφοτέρων μετέχοντεσ τῆσ μορφῆσ. ἀνωθεν μὲν γὰρ εἰσὶ πλατεῖσ, κάτωθεν δὲ εἰσὶν ὄξεισ. ἔχουσι δὲ πλείοισ οἱ ἄρρενεσ τῶν θηλειῶν ὀδόντασ καὶ ἐν ἀνδραποσ, ἔπὶ παρεσβυτάων καὶ ἀγέων καὶ ὑῶν. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων, οὐ τελεώρηται πω ταῦτα. * ὅσοισ δὲ πλείοισ ἔχουσι, μακροβιώτεροισ ὡσ ἐπιτοπολύ εἰσιν· οἱ δ' ἐλαττοῖσ καὶ βραχυόδοιτεσ, ὡσ ἐπιτοπολύ βραχυβιώτεροισ.

Probl. sect. 10. 41. & sect. 34.1

AGitur certè in equis contrà, atque in cæteris animalibus. Cūm enim cæteris senectute dentes nigrescant, equo candidiores redduntur. Planos ab acutis disternant, qui canini appellantur, formæ utrorumque participes: quippe qui infra latiusculi, supra acutiusculi sint. Maribus dentes plures, quām fæminis, ut in genere hominum, ouium, suum, caprarum, patet. In cæteris nondum exploratum est. Quibus plures, hæc viuaciora magna ex parte sunt. Quibus pauciores, & rariores, hæc magna ex parte vitæ sunt breuioris.

CAPVT IV.

Hominibus circiter vicesimum annum genuinos dentes gigni.

ΚΕΦΑΛ. δ'

Περί τῶν γομφίων, τῶν κραντηρῶν καὶ λαχκομένων.

ΦΥΟΝΤΑΙ δ' οἱ τελευτάοισ τοῖσ ἀνδραποσ γόμφιοισ οἱσ καλκοῖσ κραντηροισ, καὶ τὰ εἰχρὸσ ἔτη καὶ ἀνδραποσ καὶ γωμφίον. ἤδη δὲ πῶσ γωμφίον καὶ ὀγδοήκοντα ἔτησ οὐσασ, ἐφυσσὺ γόμφιοισ ἐπὶ τοῖσ ἐσχάτοισ, πόνου πρὸσχοντεσ ἐν τῆσ ἀνατολήσ, καὶ ἀνδραποσ ὡσαύτωσ. τὸ δὲ συμβαίνει, ὅσοισ ἀπὸ μὴ ἐν τῆσ ἡλικίᾳ ἀνατελείωσιν οἱ κραντηροισ.

HOMINI nouissimi maxillares, quos genuinos vocamus, circiter vicesimum annum gignuntur, & viris, & mulieribus. Iam verò quibusdam mulieribus anno etiam octogesimo maxillares illi nouissimi non sine dolore exierunt. Viris quoque idem euenisse accepimus: quod certè eis accidit, quibus in iuuentute ipsi genuini nati non fuerint.

CAPVT V.

Elephantes mares à feminis distare in ordine dentium.

Elephanto dentes utrinque quatuor, quibus conficit cibum, atque in farinae speciem molit. Duo præterea prominent grandes, quos mares grandiores, refimatósque habent: fœminæ minores, & contrâ quàm mares: vergunt enim deorsum, pronique decuant. Statim cum natus est elephantus, dentes habet; quamquam grandes illos, non illico perspicuos obtinet.

CAPVT VI.

Exiguam esse elephantis linguam.

Linguam perquam exiguam habet, atque interiùs positam, quàm in cæteris sit, ita ut vix eam videre possis.

CAPVT VII.

Quæ animalia in oris magnitudine discrepent, ibique de equo fluiatili Aegyptio.

Oris etiam magnitudine discrimen existere animalibus planum est. Aliis enim os rescissum, ut canis, leoni, denique omnibus, quibus dentes ferrati, aliis paruum, ut homini: aliis mediocre, ut generi suum. Equo fluiatili, quem gignit Aegyptus, iuba equi, vngula qualis bubus, rostrum refimum. Talus etiam inest bisulcorum modo: dentes exerti, sed leuiter; cauda apri, vox equi, magnitudo asini, tergoris crassitudo tanta, ut ex eo venabula faciant: interiora omnia, equi & asini similia.

CAPVT VIII.

De genere simiarum, quod partim hominem, partim quadrupedes imitatur.

Sunt quæ natura ancipite, partim hominem, partim quadrupedem imitentur: velut simia, cebi, canicipites. Sic enim cynocephalos appello. Cebus, simia gerens caudam est. Caniceps etiam eadem forma qua simia est, sed maior, validiorque, & facie caninæ similia, vnde & nomen accepit: ad hæc moribus ferocioribus est, & dente robustiore, caninóque propiore.

ΚΕΦΑΛ.

Περὶ τῶν ὀδόντων τῶν ἐλέφαντος.

Ὁ Δ' ἐλέφας, ὀδόντας μὲν ἔχει τέσσαρας ἐφ' ἑκάτερον, οἷς κατερχάσσεται τὸ φυτόν. λεαινὴ δ' ὡσπερ κρίμνα. χωεῖς δὲ πύτων ἄλλοις δύο τοῖς μεγάλοις. ὁ μὲν οὖν ἀρρίων πύτοις ἔχει μεγάλους τε καὶ ἠνωσίμοις. ἡ δὲ θήλεια, μικροῖς καὶ ὅξιν ἀδυστίας τοῖς ἀρρέσι. κατω δὲ οἱ ὀδόντες βλέποισιν. ἔχει δὲ ὁ ἐλέφας διττὸς ἡνωσίμοις ὀδόντας: τοῖς μὲν τοῖς μεγάλοις, ἀδύλοις τὸ πρῶτον.

Melius ad asinum; ut alibi apud Aristot.

ΚΕΦΑΛ.

Περὶ τῆς γλώττης τῶν ἐλέφαντος.

ΓΛΩΤΤΑΝ δὲ ἔχει μικράν τε σφοδρά, καὶ ὀπίρ' ὡσεὶ ἔργον εἶδηϊν.

ΚΕΦΑΛ.

Περὶ τῆς κομῆς τῶν ζώων καὶ περὶ ἵππου ποτάμου.

Ἐχοῦσι δὲ [τὰ ζῷα καὶ] τὰ μέγιστα ἀφ' ἑρσητα τῶν σώματος. τὸ μὲν γὰρ ἔστι τὰ σώματα ἀερίωστα, ὡσπερ κύνος καὶ λέοντος, καὶ πύτων τῶν καρχαροδόντων. τὰ δὲ, μικροσώματα, ὡσπερ ἀνθρώπος. τὰ δὲ, μετὰξὺ, ὡσπερ τὸ τῶν ὑδῶν ζῷον. ὁ δὲ ἵππος ὁ ποταμίου ὁ ἐν Αἰγύπτῳ, χαίτην μὲν ἔχει, ὡσπερ ἵππος διχλήν δ' ἔστιν, ὡσπερ βοῖς. τὸ δ' ὄψιν, σιμὸς. ἔχει δὲ καὶ ἀσπράγαλοι, ὡσπερ τὰ διχλήα, καὶ ῥαυλιόδοντας ὑποφαγομένους, κέρκον δ' ὕδρος, φωνίω δὲ ἵππου. μέγιστος δὲ ἔστιν ἡλίχθι ὄνος. τῶν δὲ δέρματος τὸ πάχος, ὡσεὶ ἑξ ὀκτακτα ποιεῖται. ὅξιν αὐτὸ τὰ δὲ ἐν τῷ ἔχει ὁμοία ἵππων καὶ ὄνων.

Docti quidam dicunt ex Plinio 8. 25. ubi ait hippopotamum esse tergoris ad senta galasque impenetrabilis. Verius est nihil esse mutandum. Plinius idem l. 11. c. 39. hippopotami, ait corii crassitudo, ut in de cornibus, ut in ipsissima sunt verba Arist.

ΚΕΦΑΛ.

Περὶ τῆς ἐπαμφοτερίζοντων ζώων τῆς φύσεως, τε ἀνθρώπου καὶ τοῖς τετραπόσοι, περὶ κύνων, κήβων, κυνοκέφαλων.

Ἐνια δὲ τῶν ἐπαμφοτερίζει τῆς φύσεως, ἔστι τε ἀνθρώπου καὶ τοῖς τετραπόσοι, περὶ τῶν κύνων καὶ κήβων, καὶ κυνοκέφαλων. ἔστι δὲ ὁ μὲν κήβος, σιμὸς καὶ πύτων, καὶ οἱ κυνοκέφαλοι δὲ τὸ αὐτὸ πύτων ἔχουσι μορφῶν τῶν πύτων, πλὴν μείζανες τῶν πύτων. εἰσὶ δὲ ἰσχυρότεροι, καὶ τὰ πρῶτα ἔχοντες κυνοειδέσθερα. ἔτι δὲ ἀγρωτέρω τὰ ἡθῆ, καὶ τοῖς ὀδόντας ἔχουσι κυνοειδέσθερα καὶ ἰσχυρότεροις.

οἱ ὅτι πίθηκοι, δασεῖς μὲν εἰσι τὰ πρῶτα, ὡς ὄντες τετράποδες· καὶ τὰ ὑπὸ τῆς ὀσάουτος, ὡς ὄντες ἀνθρώποι ποδῶδες. τὸ γὰρ ὅτι τῶν ἀνθρώπων ἐναυπῶδες ἔχει καὶ ὅτι τῶν τετράποδων, κατὰ τὴν ἐλέγξιν πρῶτον. πλὴν ἢ τε θρῖξ παχῆς, ἢ δασεῖς ἐπ' ἀμφοτέρω σφόδρα εἰσὶ οἱ πίθηκοι. ὅτι πρῶτον, ἔχει πολλὰς ὁμοιωτάς ταις τῶν ἀνθρώπων, καὶ γὰρ μυκτῆρας, καὶ ὡτὰ πρῶτον ἔχει, καὶ ὀδόντας, ὡς ὁ ἀνθρώπος, ἢ τοῖς πρῶτοις καὶ τοῖς γυμφοῖς. ἐπὶ δὲ βλεφαρίδας, τῶν ἄλλων τετράποδων ὅσα ἐπ' ἀμφοτέρω ἔχοντων, ὅσα ἔχει μὲν, λεπτὰς δὲ σφόδρα, καὶ μάλλον τὰς κείτων, ἢ μικρὰς πάντων. τὰ γὰρ ἀπὸ τετράποδα τὰ ὡτὰ ἔχει ἔχει δὲ ἐν τῇ δύο θηλαῖς μαστῶν μικρὰν. ἔχει ὅτι καὶ βραχίονας, ὡς ὁ ἀνθρώπος, πλὴν δασεῖς. ἢ κέμπη ἢ τούτοις καὶ τὰ σκέλη, ὡς ὁ ἀνθρώπος, τὰς περὶ φερείας πρὸς ἀλλήλας ἀμφοτέρων ἢ κώλων. πρὸς δὲ τούτοις, χέρια καὶ δακτύλους καὶ ὄνυχας ὁμοίως τὰ ἀνθρώπων. πλὴν πρῶτον τῶν ὅτι ὁ θηλειώδεστρον. ἰδίους ὅτι τοῖς ποδῶδες. εἰσὶ γὰρ οἱ χέρια μεγάλα, καὶ οἱ δακτύλοι, ὡς ὁ οἱ τῶν χειρῶν. ὁ μέσος, μακρότατος. καὶ τὸ κείτω τῶν ποδῶδες, χέρια ὁμοῖον. πλὴν ὅτι τὸ μήκος τῆς χειρὸς ὅτι τὰ ἔσχατα τείνον, κατὰ τὴν θηλειαν. τὸ γὰρ ἐπ' ἀκροῦ σκληρότερον, κακῶς καὶ ἀμυδρὰς μίμου μύμον πτέρνιω. κέχρηται δὲ τοῖς ποσὶν ἐπ' ἀμφοῖν, καὶ ὡς χερσὶ, καὶ ὡς ποσὶ, καὶ συγκάμπτει ὡς χέρια. ἔχει ὅτι τὰ ἀλκῶνα καὶ τὴν μηρὸν βραχῆς, ὡς ὁ πρῶτος τὸν βραχίονα καὶ πλὴν κνήμην. ὁμφαλὸν δὲ ὅτι ἔχει μὲν ὅσα ἔχει, σκληρὸν δὲ καὶ τὸ πρῶτον τῶν ὁμφαλῶν. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν κείτων πολὺ μείζονα ἔχει, ὡς ὁ πρῶτος τὰ τετράποδα. χερσὶν γὰρ, ὡς ὁ πέντε πρὸς τείνα βῆσι, καὶ ἀπὸ τῶν τῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ποδῶδες ἔχει ὁμοίους χερσὶ, καὶ ὡς ὁ ἀμφοῖν συγκειμένους ὅσα χερσὶ καὶ ποδῶδες. ὅσα μὲν ποδῶδες, καὶ τὸ τῆς πτέρνης ἔσχατον. ὅσα δὲ χέρια, τ' ἄλλα μέρη. καὶ γὰρ οἱ δακτύλοι ἔχει τὸ κείτω μύμον θηλειαν. δασεῖς δὲ τ' πλείω χρόνον τετράποδων ὄντων μάλλον ἢ ὄρνθων. καὶ ὅτι ἔχει ὡς τετράποδων ὄντων, οὔτε κέρχεν ὡς δίποδων, πλὴν μικρὰν τὸ ὄδον, ἢ ὅσα σημεῖα χέρια ἔχει ὅτι καὶ τὸ ἀγροῖον ἢ θηλαῖα ὁμοῖον γυναικός. ὅσα δὲ ἀρρῖω, κυνωδέστρον ἢ ἀνθρώπων.

A Simia tam parte sui corporis prona pilosa est, utpote quadrupes, quam supina, ut speciem gerens hominis, qui contra atque quadrupes, obtinet pilum, ut dictum iam est. Sed crassiore pilo simia vestiuntur, longéque hirtiores parte utraque sunt. Conveniunt cum homine plurimum sua facie, quippe quæ nares, aures, dentes, tam primores quam maxillares hominis more habeant. Cilium etiam cum cæteræ quadrupes non in utraque palpebra habeant, simia habent, quamquam prætenue, ac prolixius, potissimum in inferiore. Cætera enim quadrupes inferioribus carent ciliis. Habent simia in pectore binas mammarum papillas, & brachia hominis modo, sed hirtiuscula, quæ & ipsa, & pedes, ut homo, inflectunt, hoc est, ita ut circumferentiæ membrorum utrorumque obuersæ inter se adducantur. Ad hæc, manus, digitos, ungues homini similes, verum omnia rudiora effertioraque. Pedes sui generis habent: sunt enim velut manus maiusculæ, & digitis ut manus constant, medio longiore. Vestigium etiam manui simile est, nisi quod in longum se porrigat, & volam referens tendat ad postrema. Callosius hoc altera sui parte extrema est, & calcem ineptè atque exiliter imitatur. Pedum officium duplex est: iis enim & ut pedibus, & ut manibus utuntur, inflectuntque eosdem perinde ac manus. Lacertos & femora habent brevia proportionè cubitorum, & tibiærum. Umbilicum, qui emineat, nullum habent: sed durum quiddam continetur loco umbilici. Partem corporis superiorem multo maiorem habent, quam inferiorem, videlicet more quadrupedum: quinarij enim fere ad ternarium ratione constant. Degenerant ergo, tum ea de causa, tum etiam quod pedes manibus habeant similes, & quasi ex manu pedéque constitutos. Calcis enim postremum ad pedem, reliquæ autem particulæ ad manum facilè referuntur: digiti namque volæ speciem gerunt. Degunt plus temporis pronæ, quadrupedum more, quam erectæ. Carent natibus, utpote quadrupes. Privatæ cauda sunt, ut pote bipedes. Exigua enim omnino cauda inest, quatenus nota solum habeatur. Genitale etiam foeminae, mulieris est: mari potius canis, quam hominis.

M
A
B
C
D
E